

Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPSin toiminnan kehittäminen

Lilli Dahlberg

Opinnäytetyö
Kulttuurituotanto
2021

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Kulttuurituotanto
Tunnistenumero:	8159
Tekijä:	Lilli Dahlberg
Työn nimi:	Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPSin toiminnan kehittämisen
Työn ohjaaja (Arcada):	Richard Silin
Toimeksiantaja:	Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö
Tiivistelmä:	
Tämä opinnäytetyö on tilaustyö Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikölle. Opinnäytetyö käsittelee KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolkua, joka on Espoon esikoulujen ja peruskoulujen kulttuuri- ja liikuntakasvatusta tukeva rakenne sekä Espoon kulttuuri- ja liikuntakasvatussuunnitelma. KULPS on poikkihallinnollinen yhteistyö Espoon kulttuurin tulosityksikön, liikuntapalvelujen, suomenkielisen opetuksen, suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen kanssa. Tämä opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka tavoitteena oli selvittää, kuinka KULPS-palvelua voidaan parantaa sekä palvelun käyttöä helpottaa Espoon peruskouluopettajien näkökulmasta. Tavoitteena oli myös kertoittaa, miten KULPS-palvelua voidaan kehittää toimivammaksi työkaluksi Espoon peruskoulujen opettajille opetussuunnitelman toteuttamiseen. Tutkimuksellisen kehittämistyön avulla haluttiin luoda ratkaisuja siihen, miten Espoon peruskouluopettajat saataisiin entistä aktiivisemmin hyödyntämään KULPS-palvelua osana opetusta, jotta lasten kulttuuriset oikeudet toteutuisivat tasa-arvoisemmin ja yhdenvertaisemmin. Tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella, joka lähetettiin sähköpostitse Espoon peruskouluopettajille. Tämän lisäksi tutkimusaineistoa kerättiin puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla, joihin haastateltavat valittiin kyselylomakkeen kautta muodostuneista vapaaehtoisista. Puolistrukturoitujen yksilöhaastatteluiden avulla saatiin käyttäjäkokemukseen perustuvaa syvempää ja yksityiskohtaisempaa ymmärrystä opettajien kokemista KULPS-palvelun käyttöön liittyvistä haasteista ja ongelmista. Työ rajattiin tutkimaan ainoastaan Espoon peruskoulujen 1–10 vuosikurssien KULPS-palvelun käyttöä. Tutkielmassa ei huomioitu esiopetusryhmien KULPS-palvelun käyttöä. Opinnäytetyö keskittyi kokonaisuudessaan ensisijaisesti KULPS-toiminnan kulttuuriosioon ja kulttuuripolun kehittämiseen. Työssä ei olla perehdytty Espoon kaupungin liikuntakasvatussuunnitelmaan. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että KULPS-palvelun suurimpia käytön haasteita ovat muun muassa saavutettavuus, julkisilla kulkuneuvolla liikkuminen oppilasryhmien kanssa, osittain epäselvä viestintä ja kommunikaatio sekä yksiselitteisen palvelun tilauskäytännön puuttuminen. Työ tarjoaa kehittämisohjeita KULPS-toimintamallille, joiden avulla lasten kulttuuristen oikeuksien tasavertaista toteutumista on pyritty parantamaan. Kehitysohjeisiin sisältyy muun muassa saavutettavuuden parantamishdotuksia,	

joita ovat esimerkiksi kouluille tuotavien sisältöjä tarjonnan lisääminen sekä tilauskuljetusten tarjoaminen syrjäseutuisille kouluille. Muita kehitysehdotuksia ovat viestinnän edistäminen kohdentamalla markkinointia ja viestintää, luomalla selkeämmät verkkosivut KULPS-palvelulle sekä lasten oppimisen kohentaminen interaktiivisten sisältöjen tarjonnalla.

Avainsanat:	Espoon kaupunki, KULPS, kulttuurikasvatus, kulttuuri- kasvatussuunnitelma, opetussuunnitelma, lastenkulttuuri, perusopetus
Sivumäärä:	84
Kieli:	Suomi
Hyväksymispäivämäärä:	27.5.2021

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Kulturproduentskap
Identifikationsnummer:	8159
Författare:	Lilli Dahlberg
Arbetets namn:	Utvecklingen av kultur- och motionsstigen KULPS
Handledare (Arcada):	Richard Silin
Uppdragsgivare:	Esbo stads resultatenheten för kultur
Sammandrag: Detta examensarbete är ett beställningsarbete för Esbo stads resultatenhet för kultur. Examensarbetet handlar om kultur- och motionsstigen KULPS som är en stödjande struktur för kultur- och motionsfostran i Esbos förskolor och grundskolor och fungerar som Esbos plan för kultur- och motionsfostran. KULPS är ett tväradministrativt samarbete mellan den finska utbildningen, finska småbarnspedagogiken, de svenska bildningstjänsterna, kulturenheten och idrottstjänsterna i Esbo. KULPS mål är att erbjuda alla barn en jämlik möjlighet att uppleva och skapa konst, lära barnen att använda bibliotekens olika tjänster och ge barnen en möjlighet att bekanta sig med olika motionsaktiviteter. Examensarbetet är ett utvecklingsarbete vars mål är att ta reda på hur KULPS-tjänsten kan förbättras och hur användningen av tjänsten kan förenklas ur Esbos grundskollärares perspektiv. Examensarbetets mål är även att ta reda på hur KULPS-tjänsten kan utvecklas till ett mer effektivt verktyg för Esbos grundskollärare i att genomföra läroplanen. Syftet med utvecklingsarbetet är att skapa utvecklingsförslag för att få Esbos grundskollärare att mer aktivt använda KULPS-tjänsten som en del av undervisning, så att barnens kulturella rättigheter förverkligas mer jämlikt. Forskningsmaterialet samlades in genom ett elektroniskt frågeformulär som skickades per e-post till Esbos grundskollärare. Därtill samlades forskningsmaterialet in genom semistrukturerade individuella intervjuer där intervjuobjekten valdes bland volontärer som gett sitt tillåtande i frågeformuläret. De semistrukturerade individuella intervjuerna ger en djupare och mer detaljerad förståelse för utmaningar och problem som förekommer i användningen av KULPS-tjänsten. Arbetet avgränsades till att endast fokusera på Esbos 1–10-årskursernas användning av KULPS-tjänsten. Arbetet beaktar inte förskoleundervisningens användning av KULPS-tjänsten. Arbetet i sin helhet fokuserar på KULPS kulturdelen och utvecklingen av kulturstigen. Arbetet behandlar inte planen för motionsfostran. Resultatet av undersökningen visar att tillgängligheten av tjänsten och resande i kollektivtrafiken är de största utmaningarna med användningen av KULPS-tjänsten. Den delvis oklara kommunikationen och marknadsföringen samt den utspridda informationen om KULPS-tjänsten på internet är också problem som förekommer i användningen av KULPS-tjänsten. Ett utvecklingsförslag angående tjänstens tillgänglighet är att öka på utbudet av innehåll som förverkligas i skolornas egna lokaler. Angående användningen av kollektivtrafik är ett utvecklingsförslag att erbjuda charter busstransport för skolor som ligger på avlägsna områden i Esbo. Förbättringen av kommunikationen kan utvecklas genom att förtydliga	

och rikta marknadsföring mot målgrupperna, samt genom att skapa en tydligare webbplats för KULPS-tjänsten där all information är samlad på ett och samma ställe. Utvecklingsförslaget gällande tjänstens innehåll innebär en ökning av mer interaktivt innehåll så att barnens lärande genom tjänsten ökar.

Nyckelord:	Esbo stad, KULPS, kulturfostran, plan för kulturfostran, läroplan, barnkultur, grundläggande utbildning
Sidantal:	84
Språk:	Finska
Datum för godkännande:	27.5.2021

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Cultural Management
Identification number:	8159
Author:	Lilli Dahlberg
Title:	Development of the KULPS culture and sports path
Supervisor (Arcada):	Richard Silin
Commissioned by:	The City of Espoo's Cultural Unit
Abstract:	
This thesis is commissioned by the City of Espoo's Cultural Unit and is about the KULPS culture and sports path, which is a culture and physical education tool of the schools of Espoo and it is the cultural and physical education plan of the city. KULPS is a cross-administrative co-operation with Espoo's Finnish Education, Finnish early childhood education, Swedish Education Unit, Cultural Unit and Sports and Exercise Services. The goal of KULPS is to provide equal opportunities for children to experience and create art, learn how to use the diverse offerings of the libraries as well as to try out different sports. This thesis is a development project, the aim of which was to find out how the KULPS service can be better improved and facilitated from the perspective of Espoo primary school teachers, and how the KULPS service can be developed as a more effective tool for Espoo primary school teachers to implement the education curriculum. The purpose of the study was to create development proposals for the KULPS operating model, which would enable teachers to use the KULPS services more actively as part of their teaching, so that children's cultural rights are ensured and secured for all children equally. The research material was collected through an electronic questionnaire sent by e-mail to Espoo primary school teachers. In addition, research material was collected through semi-structured individual interviews, for which the interviewees were selected from volunteers formed through the questionnaire. The semi-structured individual interviews provide a deeper and more detailed understanding of the challenges and problems that arise in the use of the KULPS service. The work was limited to focus only on the Espoo comprehensive schools use of the KULPS service, the study does not consider the pre-school education's use of the KULPS service. The thesis focused primarily on the cultural part of KULPS services and on the development of the cultural path, the study does not acquaint with the sports education plan of the City of Espoo. The result of the study shows that the main challenges in using the KULPS service include accessibility and various challenges with traveling by public transport. The partly unclear communication and marketing as well as the scattered information about the KULPS services on the internet has also been identified as a challenge in the use of the service. The project offers KULPS development proposals on how the service can be improved so that the realization of children's cultural rights becomes more equal between the students. The development proposals include the proposal to improve the accessibility of the KULPS service by increasing the range of content implementing the schools' own premises and by	

providing charter bus transport for schools located in remote areas of Espoo. Other development proposals include the promotion of communication by targeting marketing and communication, as well as the creation of a clearer websites for the KULPS service where all information about the service is gathered in one place. The development regarding the content of the service is to improv children's learning through increasing the content of interactive activities.

Keywords:	The City of Espoo, KULPS, culture education, cultural education plan, children's culture, comprehensive education
Number of pages:	84
Language:	Finnish
Date of acceptance:	27.5.2021

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto.....	8
1.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tarkoitus	9
1.1.1 Merkittävyys.....	9
1.2 Tutkimuskysymykset	10
1.3 Käsitteet ja lyhenteet	11
2 Tutkimusmenetelmä ja tutkimusaineisto	14
2.1 Tutkimusmenetelmän valinta.....	14
2.2 Tutkimusprosessi.....	16
2.3 Otanta ja otantamenetelmä	17
2.4 Validiteetti ja reliabiliteetti	18
2.5 Etiikka	19
2.6 Rajaus	20
3 Kulttuuriset oikeudet.....	20
4 Kulttuurikasvatuksen merkittävyys	22
5 KULPS	24
5.1 KULPS-hankeen synty	25
5.2 KULPS toiminnan rakenne	25
5.3 KULPS ja sen eri polut	29
5.3.1 Kirjastopolku	29
5.3.2 Liikuntapolku.....	29
5.4 Kulttuuripolku.....	30
5.4.1 Kulttuuripolun rakenteen muutos.....	32
5.4.2 Kulttuuripolun viestintä ja markkinointi	33
5.5 KULPS – Espoon kulttuurikasvatussuunnitelma	35
5.6 KULPS peruskoulun opetussuunnitelmissa	36
6 Tutkimustulokset.....	38
6.1 Kyselylomakkeen tulokset	38
6.2 Yksilöhaastattelujen tulokset	51
6.2.1 Yleisesti KULPS-palvelusta	51
6.2.2 Haasteet palvelun käyttöön liittyen.....	52
6.2.3 Tarjonnan sisällöt	53
6.2.4 Viestintä ja markkinointi.....	55
6.2.5 Kehitysideat ja toiveet.....	56
7 Analyysi ja kehitysehdotukset	56

7.1	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	57
7.2	Viestintä- ja markkinointiehdotukset.....	59
7.3	Saavutettavuuden parantaminen	61
7.4	Ehdotuksia palvelun sisältöihin	61
8	Loppusanat	62
	Lähteet.....	63
	Liitteet	68
	Liite 1 – Tiivistelmä opinnäytetyöstä ruotsiksi	68
	Liite 2 – Haastattelurunko	74
	Liite 3 – Kyselylomake	74

Kuvat

Kuva 1 Tapaustutkimuksen tyypilliset vaiheet (Moilanen et al. 2020 s. 54).	16
Kuva 2 KULPS-toimintamallin vaiheet (Koskela 2017 s. 54)	27
Kuva 3 KULPS-kulttuuripolun tavoitteet (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 3).	32
Kuva 4 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2018 (Espoon kaupunki 2021a).	34
Kuva 5 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2013 (Espoon kaupunki 2021a).	35
Kuva 6 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2008 (Espoon kaupunki 2021a).	35
Kuva 7 Opettajien opetus vuosiluokka	39
Kuva 8 Vastausprosentti ryhmien mukaan	40
Kuva 9 Vastaajien KULPS tuntemus	42
Kuva 10 Kanavat, jonka kautta opettajat ovat saaneet tietoa KULPSista	42
Kuva 11 Syitä KULPS-palvelun käyttämättömyyteen	43
Kuva 12 Koulujen linjaus KULPS-palveluun liittyen	44
Kuva 13 Vastaajien KULPS-palvelun käyttö	44
Kuva 14 Vastaajien KULPS-polkujen käyttö	45
Kuva 15 Vastaajien suosima viestintä- ja tiedotuskanava	46
Kuva 16 Vastaajien KULPS-palvelun varaamiskäytännön kokemus	46
Kuva 17 Vastaajien näkemys KULPS-palvelun monipuolisuudesta	47
Kuva 18 Vastaajien kokemus KULPS-kulttuuripolun rakenteenmuutoksesta	47
Kuva 19 Vastaajien näkemys KULPSin etä- ja ulkotoiminnan tarjonnasta	48
Kuva 20 Vastaajien kokemus KULPSin eri osa-alueista	49

Taulukot

Taulukko 1 Vastaajien opetusvuodet Espoossa	38
Taulukko 2 Vastaukset ryhmien mukaan	40

JOHDANTO

”Onko jokaisen lapsen oikeus kulttuurikasvatukseen turvattu?” Pohdin tätä kysymystä usein samalla kun muistelen lämmöllä omaa lapsuuttani ja kouluretkiä, joita teimme vuosien varrella muun muassa elokuviin, teatteriin, museoihin sekä balettiin. Oikeus kulttuuriin taataan eri laeissa, kansainvälisissä sopimuksissa ja linjauksissa, mutta toteutuvatko lasten kulttuuriset oikeudet tasavertaisesti käytännössä? Kouluretket ovat opettaneet minulle paljon ja samalla avanneet oven kulttuurimaailmaan. Ilman lapsuuden kouluretkiä ja tutustumisia eri taide- ja kulttuuritoimijoihin, en olisi se henkilö, joka olen tänään – taiteesta ja kulttuurista kiinnostunut kulttuurituotannon opiskelija.

Tämä pohdinta toimi kipinästä tälle ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyölle, joka on tilaustyö Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikölle Espoon peruskouluille suunnattua Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPSin toiminnan kehittämistä. Tutustuin KULPS-toimintaan lyhyesti muiden työtehtävien ohella keväällä 2020 suorittaessani opintoihini liittyvän työharjoittelun Espoon kaupungin kulttuuripalveluissa. Espoon kaupungin kulttuuri- ja liikuntakasvatussuunnitelma KULPS jäi aiheena kiinnostamaan minua, joten tuntuu luontevalta kirjoittaa opinnäytetyöni kyseisestä aiheesta.

Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPS on Espoon peruskoulujen kulttuuri- ja liikuntakasvatusta tukeva toimintamalli ja kulttuuri- ja liikuntakasvatussuunnitelma. KULPS tarjoaa Espoon esiopetuksen ja perusopetuksen piirissä oleville lapsille maksuttomia kulttuuri- ja liikuntakäyntejä osana opetussuunnitelman mukaista opetusta. KULPS luo opettajille vaihtoehtoisia uusia ja monimuotoisia oppimisympäristöjä tukemaan opetussuunnitelman toteuttamista. Opettajien aktiivinen ja monipuolinen KULPSin hyödyntäminen osana opetusta on jokaisen oppilaan oikeus. KULPS on poikkihallinnollinen yhteistyö Espoon kulttuurin tulosityksikön, liikuntapalvelujen, suomenkielisen opetuksen, suomenkielisen varhaiskasvatukseen ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen kanssa. Tämä opinnäytetyö on tilaustyö Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikölle ja keskittyy ensisijaisesti kulttuuripolun kehittämiseen. (Espoon kaupunki s.a.c, Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki, 2017a s.1)

KULPS on jaettu kolmeen polkuun: kulttuuripolkuun, kirjastopolkuun ja liikuntapolkuun. KULPS-toiminnan tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsisi käymään jokaisella polulla vähintään kerran lukuvuoden aikana. KULPS-hankkeella on alusta saakka tavoiteltu tasavertaisuutta, tarkoituksena on ollut tuoda Espoon kulttuuri- ja liikuntapalvelut perusopetuksen kautta kaikkien lasten ulottuville heidän lähtökohdistaan riippumatta. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Espoon peruskoulut käyttävät KULPS-tarjontaa epätasaisesti ja sitä myötä lasten kulttuuriset oikeudet eivät toteudu toivotulla tavalla. Espoon kulttuurin tulosityksikön keräämistä tilastoista käy myös ilmi, että yläkoulujen osalta KULPS-palvelua käytetään heikosti (Harlas 2021). Jotta lasten kulttuuriset oikeudet toteutuisivat yhdenvertaisesti, tulisi jokaisen espoolaisen peruskoulun hyödyntää KULPS-palvelun mahdollisuuksia systemaattisesti ja aktiivisesti. (Espoon kaupunki, s.a.c, Koskela 2017 s. 50–57.).

1.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tarkoitus

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka KULPS-palvelua voidaan parantaa ja palvelun käyttöä helpottaa Espoon peruskouluopettajien näkökulmasta, sekä kartoittaa, miten KULPS-palvelua voidaan kehittää toimivammaksi työkaluksi Espoon peruskoulujen opettajille opetussuunnitelman toteuttamiseen.

Tutkimuksen tarkoituksena on tutkimusvastausten pohjalta laatia KULPS-toimintamallille kehittämis ehdotuksia, joiden avulla opettajat hyödyntäisivät KULPS-tarjontaa aktiivisemmin ja monipuolisemmin, jolloin oppilaiden yhdenvertaisuus toteutuisi paremmin. Tutkimuksessa luotujen kehittämis ehdotusten tarkoitus on auttaa ja olla hyödyksi Espoon kaupungille KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolun toiminnan kehittämisessä. Toivon mukaan kehittämis ehdotusten avulla peruskouluopettajien KULPS-palvelun hyödyntäminen osana opetusta kasvaisi.

1.1.1 Merkittävyys

Tämä tutkimuksellinen kehittämistyö on merkityksellinen Espoon kaupungin KULPS-toimintamallille, sillä edellinen laaja opettajille suunnattu kysely KULPSista tehtiin vuonna 2018. Vuoden 2018 kyselyn suoritti Kaisa Koskela ja kyselyn tarkoitus oli selvittää kuinka vuonna 2017 kulttuuripolun toimintamallin muutos oli opettajien mielestä

toiminut. Tämän lisäksi kyselyllä haluttiin kartoittaa, miten KULPS-palvelun sisällöntarjontaa voisi kehittää opettajien näkökulmasta. (Harlas 2021)

KULPS-toimintamalli on rakennettu koulumaailman opetussuunnitelman ehdoilla yhteistyössä Espoon suomenkielisen perusopetuksen ja koulutussuunnittelijoiden kanssa. Toimintamallin onnistumisen kannalta on tärkeää, että hyvää yhteistyötä ylläpidetään kaikkien KULPS-toimijoiden välillä ja että toimintamallin kehittäminen on jatkuvaa. Säännöllisen palautteen ja kehittämisideoiden pyytäminen opettajilta ja palveluntarjoajilta on tärkeä osa toimintamallin kehittämistyötä. Hyvä yhteistyö vaatii aina aikaa, ymmärrystä ja yhteistä sitoutumista. KULPS-toimintamallin jatkuvalla kehittämisellä pyritään turvaamaan kunnan kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuminen ja Espoon peruskouluoppilaiden yhdenvertainen asema. Espoon peruskoulujen oppilaiden kulttuuriset oikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti vain silloin, kun koulut hyödyntävät KULPSin mahdollisuuksia aktiivisesti ja systemaattisesti. Tämän opinnäytetyön avulla on saatu ymmärrystä opettajien tämänhetkisistä toiveista ja tarpeista, ja tutkimustuloksien avulla on pystytty luomaan kehittämis ehdotuksia, joiden pohjalta KULPS-toimintaa voidaan kehittää toimivammaksi toimintamalliksi. (Koskela 2017 s. 55–57)

Tämä opinnäytetyö on merkityksellinen myös minulle kulttuurituottajana, sillä se tarjoaa minulle laajan käsityksen Espoon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmasta ja sen toteuttamisesta. Kulttuurituottajana on tärkeää ymmärtää ja hahmottaa hankkeiden ja toimintamallien kaikki osa-alueet, toisin sanoen ymmärtää työ kokonaisuudessaan, jotta työprosesseissa voi edetä mahdollisimman sujuvasti. Tätä opinnäytetyötä tehdessäni olen saanut kokonaisvaltaisen käsityksen KULPSista ja sen toimintamallin rakenteesta sekä selkeämmän käsityksen kehitystyön eri tutkimusvaiheista ja prosessin sisällöstä. Tämä lisäksi olen myös opinnäytetyön myötä kasvattanut tietoa niinkin Suomen kulttuuripolitiikasta kuin lasten kulttuurisista oikeuksista ja niiden merkityksestä yhteiskunnassamme.

1.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset on kohdistettu Espoon kaupungin peruskoulunopettajien omakohtaisiin kokemuksiin KULPS-palvelun käytöstä. Yhdessä työn tilaajan kanssa olemme tarkasti pohtineet ja miettineet olennaisimmat tutkimuskysymykset ja

päätyneet seuraaviin kysymyksiin, johon opinnäytetyöni pyrkii tutkimuksellaan vastamaan.

Tutkimuksen pääkysymys:

- Mitä esteitä on KULPSin laajemmalle käytölle Espoon peruskouluissa - opettajan näkökulmasta?

Lisäkysymykset:

- Miten KULPSin toimintamallia voidaan kehittää käytettävämmäksi?

- Miten KULPSin viestintää ja markkinointia voidaan parantaa ja kohdentaa?

1.3 Käsitteet ja lyhenteet

KULPS

KULPS-lyhenne tulee sanasta Kulttuuri- ja liikuntapolkusuunnitelma (Hokkanen 2012 s. 6). KULPS on Espoon koulujen kulttuuri- ja liikuntakasvatusta tukeva rakenne ja kulttuuri- ja liikuntakasvatussuunnitelma (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017b, Espoon kaupunki s.a.c).

Kulttuurikasvatus

Kulttuurikasvatus on ihmiskunnan yhteisen maailmanperinnön, eurooppalaisen, suomalaisen kansallisen, paikallisen ja henkilön omaan etniseen tai kulttuuriseen taustaan ja ympäristöön kytkeytyvän kulttuuriperinnön jakamista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014 s. 25). Kulttuurikasvatus on kulttuuri-identiteetin ja yhteisöllisyyden rakentamista, jossa taiteen ja kulttuurin sekä taidelähtöisten menetelmien kautta löydetään uusia merkityksiä ja tapoja nähdä maailmaa eri näkökulmista (Soininen 2011 s. 5). Groningen yliopiston professorin Barend van Heusden mukaan ”Kulttuurikasvatus on valmiuksien antamista pohdintaan. Kulttuurikasvatuksen avulla lapset ja nuoret oppivat tarkastelemaan omaa kulttuuriaan, muita kulttuureja ja kulttuuria yleensä” (School Education Gateway 2016). Kulttuurikasvatus on usein linkitetty lapsiin ja nuoriin ja sitä kautta varhaiskasvatukseen ja peruskouluun. Koulujen kulttuurikasvatus perustuu valtakunnalliseen perusopetuksen opetussuunnitelmaan, jossa opetuksen perustaksi määritellään suomalainen kulttuuri. Lasten ja nuorten oppiminen voi tapahtua luokahuoneen sijasta erilaisissa

ympäristöissä. Kulttuurikasvatus tarjoaa oppimisympäristöjä tai luovia keinoja, jossa taiteen ja kulttuurin sekä taidelähtöisten menetelmien avulla opitaan eri kouluaineita. Kulttuurikasvatus antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden kokea ja tehdä kulttuuria koulupäivän aikana ja samalla se tukee lapsen ja nuoren kehitystä luovuudessa, kriittisyydessä, rohkeudessa ja ilmaisussa. Koulujen kulttuurikasvatuksen opetus tukee oppilaiden osallisuutta yhteiskunnassa ja globaalistuvassa maailmassa, sekä auttaa heitä kulttuuri-identiteettinsä rakentamisessa. Kulttuurikasvatus kehittää myös oppilaiden kykyä luoda uutta kulttuuria sekä uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja sekä pohtia asioita kriittisesti. Opetusministeriön strategiassa 2015 puhutaan siitä, kuinka luovuuteen ja itseilmaisuun kannustava kulttuurikasvatus luo pohjaa yhteiskunnan sivistyksellisen ja taloudellisen kilpailukyvyn kehitykselle (Opetusministeriö 2003 s.7–14). (Helsingin kaupunki s.a.)

Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelma on suunnitelma tai työkalu, jota käytetään kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa tai tietyllä alueella osana opetusta. Kulttuurikasvatussuunnitelma suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä koulujen ja kulttuuri- ja taidealan toimijoiden kanssa. Se perustuu opetussuunnitelman toteuttamiseen ja tekee koulujen kulttuurikasvatustyöstä tavoitteellista ja samalla se takaa kaikille oppilaille tasavertaisen mahdollisuuden tutustua monipuolisesti paikalliseen kulttuuriin. (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto s.a.a, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2015)

Opetushallituksen laatimassa valtakunnallisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa mainitaan, että paikallista opetussuunnitelmaa voidaan täydentää mahdollisella kulttuurikasvatussuunnitelmalla, joka tarjoaa monia mahdollisuuksia opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen (Opetushallitus 2014 s. 23).

Kulttuurikompetenssi

Kulttuurikompetenssilla tarkoitetaan yksilön kykyä omaksua, käyttää ja vaikuttaa kulttuuriin. Lapsen oppiessa uutta ja saadessaan kokemuksia ja elämyksiä taiteista ja kulttuuriperinnöstä voidaan vahvistaa lapsen kulttuurikompetenssia jo varhaisessa iässä. Tieto, taito, tietoisuus ja asenne kuuluvat kaikki kulttuurikompetenssiin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014 s. 25)

Kulttuuriperintö

Kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan menneisyydestä perittyjä käytäntöjä sekä aineellisia että aineettomia asioita, jotka heijastavat ihmisten arvoja, uskomuksia, tietoja ja perinteitä. Kulttuuriperintö on kirjallisuutta, taidetta ja muistomerkkejä, sekä ruokaa, josta pidämme, musiikkia, jota kuuntelemme, asioita, joista tunnistamme itsemme. Esi-isiltä ja esiäideiltä opitut taidot ja tarinat, joita kerromme ovat myös kulttuuriperintöä. Kulttuuriperintö näkyy niin kaupungeissa ja taajamissa, luonnonmaisemissa kuin arkeologisissa kohteissa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014 s. 25)

Kulttuuripolitiikka

Samalla tavalla kuten muilla yhteiskuntapolitiittisten kokonaisuuksien osa-alueilla pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan erilaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin ja haasteisiin, myös kulttuuripolitiikan parissa pyritään ratkaisemaan yhteiskunnallisia ongelmia ja haasteita (Hagman 2014 s. 12). Suomen valtion kulttuuripolitiikka pyrkii edistämään luovuutta, moninaisuutta ja osallisuutta. Vahvistamalla yhteiskunnan kulttuurista perustaa, edistämällä taiteilijoiden ja muiden luovan työn tekijöiden sekä kulttuuri- ja taidelaitosten toimintaedellytyksiä, kulttuuriperinnön ja -ympäristöjen säilymistä ja kehittymistä, kulttuurin tasa-arvoista ja monipuolista saatavuutta, saavutettavuutta ja käyttöä sekä kokenemalla kulttuurituotantoa, alan työllisyyttä ja yrittäjyyttä pyrkii valtio toteuttamaan kulttuuripoliittiset tavoitteensa. Valtioneuvosto ohjaa kulttuuripolitiikan tavoitteiden toteutumista lainsäädännön, hallitusohjelman, talousarvion sekä muiden linjausten avulla. (Opetusministeriö 2009a s.12)

Lastenkulttuuri

Lapsille ja nuorille suunnattua taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatusta, taiteen ja kulttuuriperinnön tarjontaa sekä lasten ja nuorten itsensä tuottamaa taidetta ja kulttuuria kutsutaan lastenkulttuuriksi. Lastenkulttuurilla tarkoitetaan niin taiteen ja kulttuurin kokemista kuin tietojen ja taitojen oppimista. Lastenkulttuurista puhuttaessa tarkoitetaan alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille suunnattua kulttuuritoimintaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön yksi tärkeimmistä työtehtävistä on edistää lastenkulttuuria, jonka kautta YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen ja perustuslakiin kirjattua lapsen oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin toteutetaan. Suomessa lastenkulttuuria rahoittavat opetus- ja kulttuuriministeriö, Taiteen edistämiskeskus ja erilaiset säätiöt. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto s.a.b)

Lastenkulttuuripolitiikka

Lastenkulttuuripolitiikka perustuu YK:n yleissopimukseen lapsen oikeuksista ja sillä pyritään vaikuttamaan lasten oikeuksiin. Etenkin opetus- ja kulttuuriministeriön painopiste on lastenkulttuuripolitiikassa ja myös eri kunnilla ja seuduilla on käytössä erilaisia lastenkulttuuripoliittisia ohjelmia. Lapsia ja nuoria koskevia taiteeseen ja kulttuuriin liittyviä asioita hoidetaan eri vastuualueilla opetus- ja kulttuuriministeriössä. (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto s.a.c)

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma on suunnitelma siitä, miten opetus järjestetään sekä mitä ja miten opiskellaan. Suomessa Opetushallituksen laatima valtakunnallinen määräys opetussuunnitelman perusteista ohjaa paikallisten opetussuunnitelmien rakennetta. Valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden ja kuntaopetussuunnitelman pohjalta laaditaan koulu-kohtaiset opetussuunnitelmat. (Opetushallitus 2021)

Poikkihallinnollinen

Poikkihallinnollinen tarkoittaa hallintokuntien välistä tai hallintorajojen ylittävää toimintaa (Nuoperi s.a.).

2 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSAINEISTO

Tässä luvussa esittelen tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmät, joita käytin tutkimusaineiston keruuseen.

2.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Opinnäytetyötäni voidaan kutsua tutkimukselliseksi kehittämistyöksi, sillä sen avulla tavoitteellaan muutosta. Tutkimuksellisella kehittämistyöllä halutaan yleensä saada aikaan käytännönparannuksia ja kehittää jotakin tai ratkaista käytännön ongelmia (Moilanen et al. 2020 s. 18–19). Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön tekemiseksi oli minulle tärkeää ymmärtää ja hahmottaa KULPS-toimintamallin laajuus kokonaisuudessaan ja siihen liittyvät ongelmat. Havaittujen ongelmien pohjalta päätin yhdessä työn tilaajan kanssa tutkimuksen painopisteestä, sen laajuudesta ja tutkimukseen liittyvistä rajauksista.

Tutkimuksen pääkohteeksi valitsin peruskoulujen opettajat ja heidän näkökulmansa KULPS-palveluun liittyvistä ongelmista. Tutkimuskysymykset kohdistin käsittelemään Espoon kaupungin peruskoulunopettajien omakohtaisia kokemuksia KULPS-palvelun käyttöön liittyen. Tutkimuskysymysten vastaamiseksi valitsin tutkimuksen lähestymistavaksi tapaustutkimuksen, sillä tapaustutkimus soveltuu hyvin kehittämistyön tutkimusstrategiaksi, kun tutkimuksen keinoin halutaan tuottaa kehittämisehdotuksia. Tapaustutkimuksessa ei tehdä mitään konkreettista muutosta, vaan sen avulla luodaan kehittämisideoita tai ratkaisuehdotuksia havaittuun ongelmaan. Tämän tutkimuksen ongelmaksi on identifioitu Espoon peruskouluopettajien epätasainen KULPS-palvelun käyttö tai palvelun käyttämättömyys. Tutkimuksen avulla halusin luoda ratkaisuehdotuksia siihen, miten KULPS-palvelua voidaan kehittää toimivammaksi ja helpommaksi työkaluksi Espoon peruskouluopettajille opettamissuunnitelman toteuttamiseen, niin että kaikki Espoon peruskouluopettajat käyttäisivät palvelua aktiivisesti. (Moilanen et al. 2020 s. 52–55)

Tapaustutkimukselle on tyypillistä, että tapauksen tutkimukseen käytetään useita erilaisia tiedonhankintamenetelmiä, jotta tutkittavasta tapauksesta saadaan syvälinen, monipuolinen ja kokonaisvaltainen kuva. Tapaustutkimuksessa tutkimusmenetelmänä voi käyttää niin laadullisia (kvalitatiivisia) kuin määrällisiä (kvantitatiivisia) menetelmiä tai molempien menetelmien yhdistelmää. Tämän tutkimuksen tutkimusmenetelmiksi valitsin sekä määrällisen menetelmän (sähköinen kysely), että laadullisen menetelmän (puolistrukturoidut yksilöhaastattelut). Kvantitatiivisen että kvalitatiivisen menetelmän avulla halusin saada sekä laajemman käsityksen KULPS-palvelun käytöstä että syvällisemmän ymmärryksen käyttöön liittyvistä ongelmista. Kyselylomake on tyypillinen tutkimusmenetelmä määrälliselle tutkimukselle, jossa kerätty materiaali (eli data) analysoidaan tilastollisin menetelmin. Valitsen kyselytutkimuksen tämän tutkimuksen määrälliseksi aineistokeruumenetelmäksi, sillä kysely soveltuu hyvin ilmiöiden tutkimiseen. Tämän lisäksi digitalisten kyselylomakkeiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto suurelta ihmisjoukolta helpolla, nopealla ja tehokkaalla tavalla. Sähköisen kyselylomakkeen alustaksi valikoitui helppokäyttöinen Webropol internetohjelma, joka on tutkimustilaajan käyttämä ja hyväksymä työkalu. (Moilanen et al. 2020 s. 52–55, 104, 121–122 & 128)

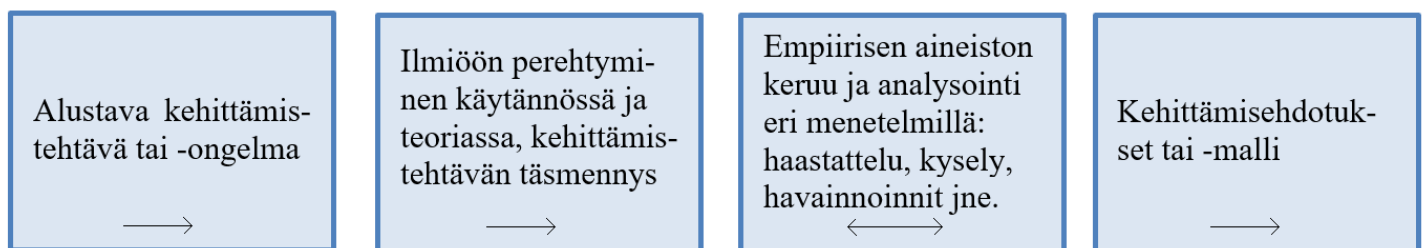
Tutkimuksen laadulliseksi menetelmäksi valikoitui haastattelut, tarkemmin sanottuna yksilölliset puolistrukturoidut haastattelut. Haastatteluiden avulla halusin saada syvemmän ja yksityiskohtaisemman ymmärryksen KULPS-palvelun käyttöön liittyvistä haasteista ja

ongelmista. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset on laadittu etukäteen, mutta niiden järjestystä tai kysymysten sananmuotoa voi hieman vaihdella haastatteluissa. Haastattelut päätin tehdä puolistrukturoituina, jotta haastatteluissa olisi joustoa jatkokysymyksille ja tilanteeseen sopiville tärkeille lisäkysymyksille. Haastatteluiden alustaksi valitsin Microsoft Teamsin, alustan, jonka tiesin olevan Espoon peruskouluopettajien käytettävissä. Haastateltavat saivat etukäteen tutustua haastattelun runkokysymyksiin, millä halusin varmistaa sen, että haastatteluista syntyvä tutkimusaineisto olisi mahdollisimman kattavaa. Kaikki noin viidentoista minuutin kestäneet haastattelut taltioitiin, jotka myöhemmin litteroin tutkimusaineistoksi. (Moilanen et al. 2020 s. 105–109)

Tutkimusta varten haastattelin myös Espoon kaupungin palvelukoordinaattoria Elina Harlasta KULPSiin liittyen. Haastattelun tarkoitus oli antaa minulle tarkempaa taustatietoa KULPSista ja sen tämänhetkisestä toimintatavoista ja toimintamallin rakenteesta.

2.2 Tutkimusprosessi

Tyypillistä kehittämistyölle on se, että se koostuu usein selkeistä eri tutkimusvaiheista, eli kyse on prosessista (Moilanen et al. 2020 s. 22). Tapaustutkimus aloitetaan yleensä ongelman tai ilmiön tunnistamisella sekä kehittämistehtävän alustavalla määrittämisellä. Kehittämistyössä tutkittavasta kohteesta tiedetään jo aloitusvaiheessa yleensä jonkin verran. Kehittämistyön prosessissa voidaan hyödyntää niin erilaisia teorioita ja menetelmiä, kuin aiempia tutkimuksia. Tapaustutkimuksen prosessi jaetaan yleensä neljään vaiheeseen, joita alla oleva kuva kuvastaa. (Moilanen et al. 2020 s. 53–54)

Kuva 1 Tapaustutkimuksen tyypilliset vaiheet (Moilanen et al. 2020 s. 54).

Tämä opinnäytetyö seurasi suurimmaksi osaksi tapaustutkimukselle tyypillistä prosessia, mutta koska kyseessä oli tilaustyöstä Espoon kaupungille, oli prosessin alussa hieman eroavaisuutta. Tutkimustyöni aloitin kehittämistyön suunnittelulla yhdessä tilaajan kanssa. Suunnitteluvaiheessa sovittiin muun muassa tutkimuksen tavoitteesta ja

tarkoituksesta, tutkimuksen kohderyhmästä, rajauksista ja tutkimuksen laajuudesta sekä tutkimusmenetelmistä. Suunnitteluvaiheessa sovittiin jo hyvin pitkälti kaikista yksityiskohdista, kuten muun muassa tutkimuksen kyselylomakkeen rakenteesta ja kysymyksistä sekä yksilöhaastattelujen haastattelurungosta. Suunnitteluvaiheen jälkeen hain tutkimukselle tutkimuslupaa Espoon kaupungilta, jota varten tutkimuksen eri tutkimusvaiheet ja yksityiskohdat tuli olla jo hyvin tarkasti mietittyinä. Tutkimuslupaa odotellessani perehdyin yksityiskohtaisemmin ja syvemmin KULPS- toimintamalliin ja palvelun käytössä havaittuihin ongelmiin ja ilmiöihin, sekä muuhun teoreettiseen materiaaliin. Saatuaani tarvittavan tutkintaluvan tutkimusta varten, aloitin tutkintamateriaalin keruun sähköisellä kyselylomakkeella. Kyselyn vastausten pohjalta syntyi ei-satunnainen otos yksilöhaastatteluja varten. Kaikkien haastattelujen jälkeen analysoin tutkimusmateriaalin, jonka jälkeen siirryin tutkimuksen viimeiseen vaiheeseen, kehittämis ehdotusten laatimiseen.

2.3 Otanta ja otantamenetelmä

Tutkimuksen perusjoukko muodostui kaikista Espoon peruskoulujen opettajista, joita tutkimuksen aikaan oli noin 2880. Perusjoukolla tarkoitetaan tutkimuksen havaintoyksiköiden muodostamaa joukkoa (Moilanen et al. 2020 s. 122). Tutkimuksen perusjoukon muodostivat vuosiluokkia 1–10 opettavat peruskoulun opettajat. Perusjoukon muodostivat niin vakinaiset viranhaltijat ja tuntiopettajat kuin avoimen viran haltijat, määräaikaisten tuntiopettajat ja pidemmän ajan sijaiset. Mukana tutkimuksen perusjoukossa olivat kaikki suomenkieliset peruskoulut, ruotsinkieliset peruskoulut sekä myös yksityiset peruskoulut. Perusjoukko muodostui yli 80:sta eri koulun opettajasta.

Sähköinen kyselylomake pyrittiin jakamaan KULPS-verkoston kautta kaikille näille yllä mainituille opettajille. Organisaation toimintatavat huomioitiin kyselyn jaossa, käyttämällä tiedotus ja jakoväylänä ensisijaisesti KULPS- ja kulttuuriopettajien verkostoa. KULPS-koordinaattori välitti tutkimuskyselyn sähköpostitse sekä Facebook ryhmän kautta kaikille KULPS- ja kulttuuriopettajille, joita vuorollaan kehoitettiin jakamaan kysely kaikille oman koulun opettajille. Myös kaikille peruskoulujen rehtoreille lähetettiin sähköpostitse tietoa kyselystä ja tämän lisäksi kyselyä markkinointiin myös suoraan kaikille peruskouluopettajille Espoon kaupungin sisäisen intranet Essin sivustolla. Aikaisempien KULPS-kyselyiden vastausmäärien perusteella, oletin tämän tutkimuskyselyn vastausprosentin olevan maksimissaan 30 %. Yhdessä työntilaajan kanssa päätimme

tutkimuskyselyn vastausprosentin tavoitteeksi 10 %, eli noin 280 vastausta. Koska vastausprosentti olisi oletettavasti alhainen, päätin koostaa tutkimuksen otoksen kaikista kyselyn vastauksista, jotta kyselyn virhemarginaali olisi mahdollisimman alhainen. Toisin sanoen kyselytutkimuksen otos koostuu jokaisesta saadusta kyselyvastauksesta. (Moilanen et al. 2020 s. 123–126)

Tutkimuksen haastateltavien joukko rakentui kyselylomakkeen kautta muodostuneista vapaaehtoisista. Vapaaehtoisten henkilöiden joukosta valitsin haastateltavaksi mahdollisimman monipuolisen joukon opettajia, jotka edustaisivat mahdollisimman kattavasti eri Espoolaisten peruskoulujen opettajia. Valinnassa huomioin muun muassa opettajien koulujen maantieteellisen sijainnin, luokka-asteen sekä opetuskielen. Laadullisen tutkimuksen ei-satunnainen otos koostui seitsemästä eri Espoon peruskoulun opettajasta, jotka valitsin harkinnanvaraisesti yksilöhaastatteluihin (Metsämuuronen 2006 s. 51).

2.4 Validiteetti ja reliabiliteetti

Olennainen osa tutkimusta on luotettavuustarkastelu. Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan sekä reliabiliteetin näkökulmasta että validiteetin näkökulmasta. Validiteetti ja reliabiliteetti tarkoittavat luotettavuutta, mutta viittaavat tutkimuksen eri luotettavuusnäkökulmiin. Reliabiliteetilla viitataan tutkimuksen toistettavuuteen, kun taas validiteetti viittaa siihen, tutkitaanko sitä mitä oli tarkoitus tutkia. Tutkimus on reliaabeli, kun eri henkilöt voivat saada saman tutkimusvastauksen käyttäen samoja tutkimusmenetelmiä, riippumatta siitä, kuinka monta kertaa tutkimus suoritetaan, toisin sanoen tutkimus, jossa ei ole yhtäkään virhettä on täysin reliaabeli. Validiteetilla tarkastellaan sitä, että tutkimus on todellakin mitannut niitä asioita, joita oli tarkoitus mitata, eikä vahingossa joitain toista asiaa, joka on välillisesti yhteydessä mitattavaan asiaan. Jotta tutkimus olisi mahdollisimman uskottava on tärkeää, että validiteetti ja reliabiliteetti ovat mahdollisimman korkeat, eli että kaikki mahdolliset virheet, jotka ovat saattaneet vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin on huomioitu (Christensen et. al 2010 s. 290). Tämän tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia käsittelen luvussa 7.1. (Christensen et al. 2010 s. 291, Metsämuuronen 2006 s. 64)

2.5 Etiikka

Tutkimukseen osallistuminen on aina vapaaehtoista ja osallistumispäätökseen vaikuttaa muun muassa se, mitä osallistuminen konkreettisesti tarkoittaa ja mitä tutkimuksessa tutkitaan. Tämän takia on erityisen tärkeää, että tutkittavalle kerrotaan ja annetaan riittävästi tietoa siitä, minkälaisesta tutkimuksesta on kyse, kauanko tutkimus kestää ja miten tutkimusaineistoa tullaan käyttämään, ennen kuin tutkittavalta kysytään suostumusta osallistua tutkimukseen. Luottamuksellisuus, henkilötietojen käsittely, tutkimusaineiston keruutapa ja keruu-aika sekä tutkimuksen tavoite ovat myös asioita, jotka tulee ilmetä tutkimusinformaatiossa, joka esitetään tutkittavalle ennen tutkimusta. Nämä eettiset aspektit huomioin ja ne otettiin esille, niin tutkimuksen eri saateviesteissä, kuin tutkimuksen kirjallisessa informointikohdassa kyselylomakkeen alussa, sekä vielä suullisesti ennen yksilöllisten haastatteluiden alkua. Koska tutkimuksen perusjoukon tiesin koostuvan ainoastaan täysi-ikäisistä henkilöistä ja tutkittavien keskuudessa ei olisi lapsia tai erityisryhmään kuuluvia henkilöitä, tutkimus ei edellyttänyt vanhempien tai huoltajien suostumusta, vaan ainoastaan tutkittavan oman suostumuksen (Kuula 2006 s. 147–148). Tutkimuksen viestinnän yhteydessä jaoin myös minun eli tutkimuksen laatijan ja työryhmän yhteystiedot lisätietopyyntöjä varten. Tämän lisäksi kerroin myös tutkimukseen osallistuville, tutkimuksen olevan osa opinnäytetyötäni, joka julkaistaisiin Internetissä sivustolla www.theseus.fi. Kaikille haastateltaville tiedotin myös haastatteluiden taltioimisesta, sekä videomateriaalin käytöstä ja sen tuhoamisesta. (Kuula 2006 s. 102–124)

Kaikille tutkimukseen suostuneille taattiin anonymi osallistuminen ja kyselylomakkeessa ei kerätty mitään henkilötietoja tai suoria tunnisteita. Kyselylomakkeessa oli mukana muutama epäsuora tunnistekysymys, kuten opettajan kouluun liittyviä kysymyksiä ja opetusvuosiin liittyvä kysymys. Koska laadin sähköisen kyselylomakkeen anonymiksi, ei vastauksia voisi tarkastella yksilötasolla vaan ainoastaan kaikkien vastauksien yhteenvetona, jolloin jokaisen osallistujan anonymiteetti voitiin taata. Kyselytutkimukseen osallistuneilla oli myös kyselylomakkeen yhteydessä mahdollisuus osallistua tuotelahjakassin arvontaan ja ilmaista mielenkiintonsa ja vapaaehtoisuutensa osallistua yksilöhaastatteluun. Tässä tilanteessa osallistujilta pyydettiin yhteystietojen luovuttamista mahdollista yhteydenottoa varten. Yhteystietojen luovutuksen yhteydessä osallistujille kerrottiin, ettei yhteystietoja voitaisi linkittää kyselylomakkeen vastuksiin ja että kaikkia yhteystietoja käsiteltäisiin GDPR-säännösten mukaisesti. (Kuula 2006 s. 102–124)

2.6 Rajaus

Tämän opinnäytetyön painopisteenä on KULPS-toimintamallin ja kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuminen Espoon peruskouluissa ja toimintamallin kehittäminen yhdenvertaisemmaksi ja toimivammaksi opettajien näkökulmasta. Opinnäytetyö ei perehdy oppilaiden tai palveluntarjoajien näkökulmiin toimintamallin toimivuudesta. Opettajien näkökulma toimintamallin toimivuudesta valikoitui tutkielman keskipisteeksi, sillä KULPS-palvelu on rakennettu helpottamaan opettajien opetussuunnitelman mukaista opetusta, ja palvelu on suunnattu opettajien ja heidän oppilaidensa käyttöön. Tämän lisäksi oppilaiden kulttuuristen oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen ja oikeus osallistua KULPSiin perustuu opettajien aktiiviseen KULPS-palvelun käyttöön.

Opinnäytetyö keskittyy ainoastaan Espoon peruskoulujen 1–10 vuosikurssien KULPS-palvelun käyttöön, tutkielmassa ei huomioida esiopetusryhmien KULPS-palvelun käyttöä, vaikka KULPS-palvelu on ollut myös esiopetusryhmien käytössä syksystä 2020 lähtien. Esiopetusryhmät päätettiin poissulkea tutkimuksesta, sillä KULPS-palvelu on ollut heidän käytettävissä noin vuoden verran, ja suurin osan tuosta ajasta on eletty koronaviruspandemiassa ja siihen liittyvien rajoitusten mukaisesti. Opinnäytetyössä huomioidaan kyllä koronapandemia-aika ja sen mukana tulleita KULPS-palvelun uudistuksia, mutta tutkimuksessa on ensisijaisesti haluttu saada laajempi näkemys toimintamallin toimivuudesta myös niin sanottuna ”normaalina” aikana.

Tämän tutkimustyön on tilannut Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö ja tästä syystä opinnäytetyössä ei perehdytä Espoon kaupungin liikuntakasvatussuunnitelmaan, eikä tutkielmassa paneuduta sen syvemmin KULPS-liikuntapolkuun tai -kirjastopolkuun. Opinnäytetyöni keskittyy kokonaisuudessaan ensisijaisesti KULPS-toiminnan kulttuuriosioon ja kulttuuripolun kehittämiseen ja tutkimuksen kehittämis ehdotukset keskittyvät näin ollen myös pääasiallisesti KULPS-kulttuuripolun kehittämiseen.

3 KULTTUURISET OIKEUDET

Oikeus osallistua taiteisiin ja kulttuuriin on kulttuurinen perusoikeus. Oikeutta säädetään niin Suomen perustuslaissa, Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa sekä Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevassa

yleismaailmallisessa julistuksessa. (16 § Suomen perustuslaki 11.6.1999/731, Suomen YK-liitto 2010 s. 23, Ihmisoikeuksien liitto s.a.)

Jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla.

Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.

Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattu.

(16 § Suomen perustuslaki 11.6.1999/731)

1. Jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteista sekä päästä osalliseksi tieteen edistyksen mukanaan tuomista eduista. 2. Jokaisella on oikeus niiden henkisten ja aineellisten etujen suojaamiseen, jotka johtuvat hänen luomastaan tieteellisestä, kirjallisesta tai taiteellisesta tuotannosta.

(27 artikla YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 1948, Ihmisoikeuksien liitto s.a.)

Sivistykselliset oikeudet ovat olennainen osa ihmisoikeuksia, jotka ovat yleismaailmallisia, jakamattomia ja toisistaan riippuvaisia. Luovan moninaisuuden kukoistaminen edellyttää sivistyksellisten oikeuksien toteuttamista kokonaisuudessaan sellaisina, kuin ne määritellään ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 27 artiklassa ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 13 ja 15 artikloissa. Kaikkien ihmisten tulee siten voida ilmaista itseään sekä luoda ja levittää teoksiaan valitsemallaan kielellä, erityisesti äidinkielellään. Kaikilla ihmisillä tulee olla oikeus laadukkaaseen kasvatukseen ja koulutukseen, joissa otetaan kaikin puolin huomioon heidän kulttuuri-identiteettinsä. Kaikkien yksilöiden tulee voida osallistua haluamaansa kulttuurielämään ja harjoittaa omaan kulttuuriinsa kuuluvia tapoja, kunnioittaen samalla ihmisoikeuksia ja perusvapauksia.

(5 artikla Kulttuurista moninaisuutta koskeva yleismaailmallinen julistus, Suomen YK-liitto 2001)

Ihmisoikeuksiin kuuluvat kulttuuriset oikeudet ovat kaikille ihmisille yhtäläisesti kuuluvia oikeuksia, jolla taataan jokaiselle henkilölle yhdenvertainen mahdollisuus ilmaista itseään, luoda taidetta ja kulttuuria sekä osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin. Ihmisoikeuksiin kuuluvat kulttuuriset oikeudet koskevat myös kaikkia lapsia. Lasten kulttuuriset oikeudet on turvattu myös tämän lisäksi Yhdistyneiden Kansakuntien laatimassa sopimuksessa, Yleissopimus lasten oikeuksista (31 artikla 60/1991) sekä Suomen laissa, Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (3 § 166/2019), joissa säädetään lasten oikeuksista kulttuuriin. Näillä sopimuksilla varmistetaan, että jokainen lapsi pääsee osallistumaan ja

nauttimaan kulttuurista ja taiteesta riippumatta asuinpaikastaan tai sosioekonomisesta taustastaan sekä edistetään lastenkulttuuria. (Lapsen oikeuksien viestinnän yhteistyöverkosto s.a., Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019 3 §, 31 artikla YLEISSOPIMUS lapsen oikeuksista, SopS 60/1991)

1. Sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin.

2. Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.

(31 artikla YLEISSOPIMUS lapsen oikeuksista, SopS 60/1991)

Suomessa kunnilla on keskeinen asema kulttuuristenoikeuksien tuottamisessa.

Kaikilla kunnilla on lakisääteinen vastuu järjestää kulttuuritoimintaa ja huolehtia kulttuurikasvatuksesta. Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta kolmannen pykälän mukaan kunnan tehtävä on tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen (3 § Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019). Espoon kaupunki noudattaa KULPS-toiminnallaan kyseistä kuntalakia ja pyrkii tavoitteellisesti takaamaan kaikille peruskoulunoppilaille tasavertaisen mahdollisuuden osallistua kulttuurikasvatukseen. Suomen kuntalaki yhdessä muitten lakien ja kansainvälisten sopimusten ja linjauksien kanssa toimii runkona KULPS-toiminnalle. Tämän lisäksi myös Lastenkulttuurikeskusten liiton tuottama *Lastenkulttuurin laatukäsikirja* yhdessä Espoo-tarinan kanssa ohjaavat KULPS-toiminnan rakennetta ja suuntaa (Koskela 2017 s. 55). *Lastenkulttuurin laatukäsikirja* tarjoaa apua ja näkemyksiä siitä, minkälaista laadukas lastenkulttuuri on ja miten lastenkulttuurin laatua ja vaikutuksia voidaan arvioida yksityiskohtaisemmin (Setälä et al. 2016 s. 4). Espoo-tarina, joka on Espoon kaupungin strategia, antaa selkeän suunnan kaikelle kaupungin toiminnalle, yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Espoon kaupungin strategiassa nousee esille muun muassa oikeudenmukaisuus, kehittäminen, innostaminen, osallisuus ja vastuullisuus. (Espoo-tarina s.a.b., Harlas 2021)

4 KULTTUURIKASVATUKEN MERKITTÄVYYS

Kulttuuristen oikeuksien toteutuminen ja ihmisten osallisuus yhteiskuntaan ja kulttuuriin, vahvistaa demokratiaa, jonka lisäksi kulttuurin vaikutukset heijastuvat suoraan ihmisten

ja yhteiskunnan hyvinvointiin ja taloudelliseen toimintaan (Opetusministeriö 2009b s. 9). Kulttuurin merkitys yhteiskunnassamme on kasvanut merkittävästi erityisesti viimeisen parinkymmenen vuoden aikana ja sitä myötä myös kulttuuripolitiikan asema vahvistunut yhteiskuntapolitiikassa. Kulttuurin painoarvo valtionhallinnossa lisääntyi huomattavasti, kun opetusministeriön nimi muuttui vuonna 2010 opetus- ja kulttuuriministeriöksi (Opetusministeriö 2009a s. 12). Kulttuuripolitiikalla edistetään luovuuden, moninaisuuden ja osallisuuden merkittävyyttä yhteiskunnassa. Suomessa kulttuuripolitiikan yleinen tavoite on tukea luovan, demokraattisen ja menestyvän yhteiskunnan kehittymistä. Suomen kulttuuripoliittiset päämäärät ovat pitkälti linjassa Unescon, Euroopan neuvoston sekä muiden valtioiden kulttuuripoliittisten linjausten kanssa (Hagman 2014 s. 37). Suomessa julkisella sektorilla on tärkeä asema kulttuuripolitiikan toteuttamisessa. Valtio, kunnat sekä maakunnat toteuttavat tavoitteellisesti Suomessa julkisen vallan kulttuuripolitiikkaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017 s. 15–16)

Tämän päivän sivistyneissä yhteiskunnissa taiteella ja kulttuurilla on itsearvo, ne nähdään osana kulttuurisia perusoikeuksia, mutta tämän lisäksi ne nähdään myös instrumentaalisina hyötyinä yhteiskunnassa. Taide- ja kulttuurikasvatussuunnitelmien yksi perustavimmista argumenteista on taide- ja kulttuurikasvatuksen näkeminen välineenä ihmisen ja sitä kautta yhteiskunnan hyvinvointiin niin sosiaalisesti, taloudellisesti kuin yksilön henkisen hyvinvoinnin tasolla. (Hagman 2014 s. 59, Opetusministeriö 2002 s. 39–44). Kulttuurikasvatuksella pyritään edistämään yksilön ja yhteiskunnan hyvinvointia, mutta samalla myös tarjoamaan lapsille perusopetuksen mukainen sivistyksellinen kasvatus (Hagman 2014 s. 75). Toisin sanoen taide- ja kulttuurikasvatus pyrkii opastamaan yksilöä käyttämään kulttuuripalveluita ja nauttimaan niistä, mutta myös antamaan yksilölle hyvät eväät elämään kulttuurin tuntemuksen kautta, niin oman kulttuurin kuin kulttuurien moninaisuuden ymmärtämisen myötä (Grönholm 2002 s. 16).

Taide ja kulttuuri vahvistavat lasten ja nuorten minuutta ja itsetuntoa. Ne luovat mahdollisuuksia omien vahvuuksien löytämiseen ja niiden kehittämiseen. Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnalla on monia kerrannaisvaikutuksia; se vaikuttaa luovuuden kehittymiseen, yritteliäisyyden lisääntymiseen, elämänlaadun ja –hallinnan parantumiseen ja henkiseen kasvuun. Taide- ja kulttuuritoiminta lisäävät hyvinvointia, ne avaavat uusia näkökulmia itsestään selvinä pidettyihin asioihin, vahvistavat yleissivistystä, tarjoavat vapaa-ajan viettomahdollisuuksia ja auttavat uudenlaisten ajattelumallien syntymistä. Taide ja kulttuuri voivat olla ratkaisevia itsetuntoa ja selviytymistä edistäviä tekijöitä lapselle ja nuorelle, jolta puuttuvat pysyvät ystävyssuhteet, harrastukset tai kiinnostus koulunkäyntiin.

(Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014 s.12)

Systemaattinen kulttuurikasvatussuunnitelma edistää myös kulttuuriperintöä. Kulttuurikasvatussuunnitelma takaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuuden tutustua oman asuinpaikan taiteeseen ja kulttuuriperintöön, ammattilaisten opastuksella ja ohjauksella. Kulttuurikasvatus kasvattaa tulevaisuuden kulttuuri- ja taideyleisöä. Kulttuurikasvatussuunnitelmasta on hyötyä niin oppilaille, opettajille, kulttuuritoimijoille ja taiteilijoille kuin kunnalle. (Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2015)

Suomessa kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmien toteuttamista edistettiin erityisesti vuonna 2015–2016 opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamalla Kulttuurivoltti-hankkeella, joka voitti vuoden 2018 EU:n ja Europa Nostran kulttuuriperintöpalkinnon. Yhteistyöhankkeen toteuttivat Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto. Hankkeella haluttiin kannustaa ja avustaa jokaista kuntaa laatimaan kulttuurikasvatussuunnitelma omalle kunnalleen. Hankkeen alkaessa vuonna 2015 oli kulttuurikasvatussuunnitelmia Suomessa 43 kunnassa, kun vuonna 2019 kulttuurikasvatussuunnitelmia oli 114 kunnassa. Kulttuurikasvatuksen toteuttaminen systemaattisesti ja tavoitteellisesti koulupäivän aikana, takaa lapsille tasa-arvoisen mahdollisuuden osallistua ja tutustua taiteeseen ja kulttuuriin, minkä takia kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen jokaiseen kuntaan koetaan äärimmäisen tarpeelliseksi lastenkulttuuripolitiikan näkökulmasta. (Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry 2015, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2015, Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto s.a.b)

5 KULPS

Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPS edistää vuonna 2016 voimaan tulleen valtakunnallisen peruskoulun opetussuunnitelman tavoitteita tarjoamalla maksuttomia kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntakäyntejä esiopetusryhmille ja peruskoululuokille osana opetusta. KULPS-toimintamalli on ollut kaikkien Espoon peruskoulujen käytössä vuodesta 2008 lähtien. (Koskela 2017 s. 50).

5.1 KULPS-hankeen synty

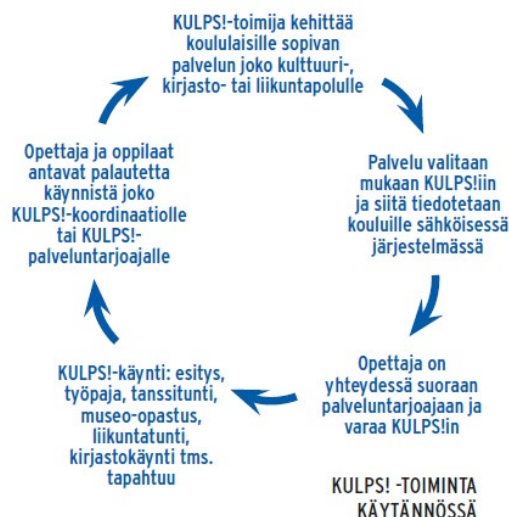
KULPS idea syntyi tarpeesta koordinoida koulujen kulttuuri- ja liikuntakäyntien kustannuksia yhteisesti, mikä sai vuonna 2006 Espoon suomenkielisen ja ruotsinkielisen opetus- ja kulttuurilautakunnan tekemään ehdotuksen Espoon kulttuuri- ja liikuntapolun kehittämistä. Toiveena oli tutustuttaa oppilaat espoolaisiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin, sekä edistää ja turvata kaikkien lasten ja nuorten kulttuuri- ja liikuntakäynnit. Uudistuksella haluttiin myös yhtenäisesti koordinoida koulujen kulttuuri- ja liikuntakäyntien kustannuksia, sekä kehittää peruskoulujen kulttuuri- ja liikuntakasvatusta yhtenä kokonaisuutena, joka olisi osa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Poikkihallinnollinen työryhmä suunnitteli ja valmisteli KULPS-hanketta, joka sai inspiraatiota Turun kulttuuripolusta vuodelta 2005. KULPS hanke hyväksyttiin kaikissa sivistystoimen lautakunnissa vuonna 2007, ja sai nimekseen KULPS! – kulttuuri- ja liikuntapolku. Espoolaisissa kouluissa sovellettava KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolku otettiin käyttöön syksyllä 2008 ja hanke toimi vuosina 2008–2009 Opetushallituksen oppimisympäristöjen kehittämishankkeenä. KULPS sai ensimmäisinä vuosina Opetushallitukselta taloudellista tukea, sittemmin KULPS on juurtunut pysyväksi toimintamalliksi ja on tänä päivänä osa Espoon kaupungin jatkuvaa toimintaa, jota rahoitetaan eri kaupungin palvelualueiden KULPS-määrärahoista. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017b, Koskela 2017 s. 50–51).

5.2 KULPS toiminnan rakenne

KULPS- toimintamalli on poikkihallinnollinen yhteistyö Espoon kulttuurin tulosityksikön, liikuntapalvelujen, suomenkielisen opetuksen, suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen välillä, jonka kokonaisuutta koordinoi kulttuurin tulosityksikkö. KULPS-toimintamalli on rakennettu mahdollisimman helppokäyttöiseksi peruskoulun opettajille, se on tehty mainioksi työkaluksi uuden opetussuunnitelman toteuttamiseksi. Toimintamalli perustuu valmiiksi luotuun laajaan kulttuurin, liikunnan ja kirjastoiden yhteistyötoimijoiden verkostoon, jota opettajat hyödyntävät opetuksessaan. KULPS-palvelun käyttöä varten opettajan ei tarvitse tehdä muuta kuin ottaa yhteyttä palveluntarjoajaan ja varata sopiva vierailuaika, sillä palveluntarjoaja ja kulttuuri- tai liikuntapolun koordinaattorit hoitavat keskenään vierailuiden tilastoinnit ja laskutukset. KULPS-koordinaattorit toimivat palveluntarjoajien ja koulujen tärkeänä välikätenä. Jokaisella KULPS-polulla on omat KULPS-koordinaattorit, jotka vastaavat polun palveluista

ja toimivuudesta. KULPS-koordinaattorit huolehtivat muun muassa oman polun palveluntarjoajista ja palveluiden sisällöistä, viestinnästä ja markkinoinnista sekä laskutuksista ja budjeteista. KULPS-koordinaattorilla on verkostomainen työskentelyote, jolla se edistää KULPS-toimintamallin yhteistyötä kaikilla tasoilla. KULPS-toiminta perustuu yhteistyöverkostoon, jossa kaikkia mukanaolevia toimijoita kuunnellaan. Jokaisen toimijan kuulemisella ja mukaan ottamisella pyritään rakentaa vahva ja sujuva yhteistyökuvio kaikkien KULPS-osapuolien välille. KULPS-palveluntarjoajat ovat vakiintuneet vuosien varrella ja uusia palveluntarjoajia tulee mukaan harvoin. Sopimukset tehdään kahdeksi lukuvuodeksi kerrallaan, koulujen vuosikellon mukaan. KULPS-ohjelmisto vaihtelee vuosittain ja erityisesti liikunta- ja kulttuuripolun osalta tarjonnassa on paljon muutoksia, sillä esimerkiksi kulttuuritalojen ja teattereiden KULPS-tarjonta perustuu talojen omiin vaihteleviin ja ajankohtaisiin näyttelyihin ja esitysohjelmistoihin. KULPS-koordinaattori sopii yhdessä palveluntarjoajien kanssa yksityiskohtaisesti palveluiden sisällöistä. Sopimuksissa määritellään mille ikäluokalle palvelu on tarkoitettu, sen linkityksestä opetussuunnitelmaan, sekä palveluun liittyvistä oppimateriaaleista, hinnoittelusta, sekä raportointiin ja laskutukseen liittyvistä käytännöistä. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 4–5, Koskela 2017 s. 53–55 & 57)

KULPS- kulttuuripolulla KULPS-koordinaattori kokoaa kulttuuripolun ohjelman, ja yhdessä palveluntarjoajan kanssa he ratkaisevat sisältöjen riittävän linkittymisen opetussuunnitelmaan, sekä sisällön vuosiluokkakohdistuksen. Kulttuuripolun palveluntarjoajien seurantaryhmä sekä KULPS-toiminnan ohjausryhmä, toimivat tukipilareina ja yhteisenä verkostona KULPS-toimijoille. KULP-toimijoita tuetaan kouluille suunnatun oppimateriaalien tuottamisessa, ajankohtaisen KULPS-ohjelmiston suunnittelussa sekä yhteistyön kehittämisessä erilaisten koulutusten ja yhteistöiden avulla. KULPS-toimintamallin onnistumisen kannalta on erityisen tärkeää, että sujuva yhteistyö Espoon suomenkielisen perusopetuksen ja koulutussuunnittelijan kanssa on jatkuvaa. KULPS-toimintamalli on rakennettu koulumaailman opetussuunnitelman ehdoilla ja sen toiminnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että kaikilla kaupungin opetuksen yksiköiden tasoilla on ymmärrystä ja arvostusta KULPS-toimintamallia kohtaa. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 4–5, Koskela 2017 s. 53–55)

Kuva 2 KULPS-toimintamallin vaiheet (Koskela 2017 s. 54)

KULPS-toimintaa rahoitetaan eri palvelualueiden KULPS-määrärahoista, lukuvuonna 2020–2021 KULPSin rahoitus oli kokonaisuudessa 340 000 euroa. Liikuntapolkua rahoitetaan liikuntapalveluiden määrärahoista, vuonna 2020–2021 liikuntapolun rahoitus oli 80 000 euroa. Kulttuuripolulla ja kirjastopolulla on yhteiset määrärahat palvelujen hankinnoille. Kulttuuri- ja kirjastopolun määräraha on vaihdellut hieman vuosittain, tänä lukuvuonna 2020–2021 oli määrärahojen suuruus 260 000 euroa. Tämän lisäksi KULPS määrärahaa on varattu jokaisen espoolaisen peruskoulun budjetista lukuvuosittain viisi euroa oppilasta kohden KULPS-kohteisiin liikkumista varten. Kouluryhmillä on myös oikeus liikkua opettajan kanssa ilmaiseksi HSL:n julkisissa liikennevälineissä arkisin klo 9.00–15.00 välillä. (Espoon kaupunki, s.a.c, Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017b, Harlas 2021)

Kulttuurin tulosityksikkö koordinoi KULPS-toiminnan kokonaisuutta ja toiminnasta raportoidaan kulttuurilautakunnalle. KULPS-toimintaa ohjataan kahdessa eri työryhmässä: kulttuuripolkua palveluntarjoajien seurantaryhmässä sekä koko KULPSia ohjausryhmässä. Kulttuuripolun käytännön toimintaa käsitellään seurantaryhmässä, kun taas kaikkien polkujen toimintaa tarkastellaan ja ohjataan ohjausryhmässä, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Uusista linjauksista sekä muutoksista raportoidaan tarvittaessa kulttuurilautakunnalle. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017b)

Oppilaiden välisen tasa-arvon edistäminen, koulujen kulttuuri- ja liikuntakasvatuksen kehittäminen sekä Espoon kirjastojen ja kulttuuri- ja liikuntakohteiden tunnettavuuden

lisääminen ovat KULPS-toiminnan päätavoitteita. KULPS-toiminnalla halutaan sekä edistää kulttuurin, kirjastojen ja liikunnan saavutettavuutta että kehittää näiden palveluiden käyttöä osana opetusta. Tavoitteena on tasa-arvoisen väylän kautta luoda kaikille lapsille yhtäläinen mahdollisuus kokea ja tehdä taidetta, oppia käyttämään kirjastojen monipuolisia mahdollisuuksia sekä tutustua erilaisiin liikuntalajeihin ja -paikkoihin. KULPS-toiminnan maksuttomuus kouluille mahdollistaa yhdenvertaisen toteutumisen, jossa koulupäivän aikana tapahtuva toiminta pyrkii saavuttamaan lapset tasa-arvoisesti. KULPS-toiminnan tavoitteena on myös tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisessa. KULPS tarjoaa opettajille helposti lähestyttäviä, mielenkiintoisia oppimisympäristöjä koulutilojen ulkopuolelta. Tavoitteena on, että KULPS-käyntejä käytettäisiin monipuolisesti kaikkien oppiaineiden opetuksessa, jossa KULPS toimii työkaluna uuden oppimiselle. KULPS tuo oppilaille iloa kouluarkeen, kehittää oppilaiden luovuutta sekä luo onnistumisen kokemuksia. KULPSin tavoitteena on kasvattaa oppilaiden kulttuurisia juuria sekä rakentaa heidän identiteettiään espoolaisina ja vahvistaa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja nuorten tunnetta siitä, että he ovat osa yhteisöä. KULPS-toiminnan tavoitteena on kasvattaa oppilaiden, opettajien ja huoltajien tietoisuutta Espoon kulttuuri- ja liikuntapalveluista, sekä tehdä kirjastot tutuiksi ja helposti lähestyttäviksi paikoiksi kaikille lapsille ja nuorille. KULPS-toimintamalli vahvistaa esikoulujen ja peruskoulujen sekä paikallisten kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden välistä yhteistyötä ja madaltaa kulttuuri-, liikunta- ja kirjastopalveluiden käytön kynnystä ja kannustaa elinikäiseen palveluiden käyttöön. (Koskela 2017 s. 52–53)

KULPS-toimintamallin yhdenvertaisuuden toteutuminen perustuu koulujen aktiiviseen ja systemaattiseen palvelun käyttöön. Kyselyiden ja tilastojen mukaan koulujen KULPS-palvelun käyttö on kuitenkin hyvin epätasaista ja epäsuhtaista koulujen, opettajien ja oppilaiden välillä. Tilaistoista nähdään, että kaikki luokat eivät käytä KULPS-mahdollisuuksia täyteen potentiaaliin ja vain osa kaikista mahdollisista KULPS-käynneistä toteutuvat. Koska opettajan vastuulla on palvelun valitseminen, vierailun järjestäminen ja näiden sovittaminen omaan opetukseen, on myös KULPS-toiminnan mahdollisuuksien toteutuminen viime kädessä yksittäisestä opettajasta kiinni. Syksyllä 2016 voimaan tulleet uudet valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet sekä Espoon opetussuunnitelma kannustavat kouluja innovatiiviseen yhteistyöhön koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä käyttämään monipuolisia oppimisympäristöjä. Vielä ei kuitenkaan jokainen opettaja koe KULPS-käynnin järjestämistä vaivan arvoiseksi ja velvollisuudekseen

oppilaiden yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Haasteita ja kehittämiskohteita KULPS-toimintamallissa vielä on ja monelle opettajalle KULPS-käynnin järjestäminen saattaa olla hyvinkin raskasta ja vaikeaa. Jatkuvan kehittämisen ja uudistusten avulla toimintaa pyritään kehittämään ja kohentaa, niin että kaikki opettajat hyödyntäisivät KULPS tarjontaa opetuksessaan. (Koskela 2017 s.56)

5.3 KULPS ja sen eri polut

KULPS toimintamalli koostuu kulttuuripolun lisäksi kirjastopolusta ja liikuntapolusta. Tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsee käymään jokaisella polulla vähintään kerran lukuvuoden aikana ja että jokaisella oppilaalla on yhdenvertainen mahdollisuus kokea ja tehdä taidetta, oppia käyttämään kirjastojen monipuolista tarjontaa sekä tutustua monipuolisesti erilaisiin liikuntalajeihin ja -paikkoihin omassa kunnassaan.

5.3.1 Kirjastopolku

Kirjastopolulla innostetaan lapsia ja nuoria lukemaan sekä tutustutetaan oppilaat tiedonhaun menetelmiin muun muassa kiinnostavien kirjailijavierailujen sekä erilaisten työpajojen avulla. Kirjastokäynnit edistävät oppilaiden taitoa kertoa omaa tarinaa ja ymmärtää toisen tarinoita. Kirjastot toimivat mainioina lähteinä toiminnalliseen mediakasvatukseen ja monissa kirjastoissa järjestetään mediaan ja luovaan tekemiseen liittyviä työpajoja, kuten kirjatrailereita, animaatioita, sarjakuvia, valokuvakerrontaa, digitarinoita, ohjelmointia, musiikkia ja musiikkiteknologiaa. Kirjastojen KULPS-tarjonta rakentuu ja perustuu jokaisen kirjaston omaan tarjontaan sekä yhdessä opettajien ja oppilaiden kanssa suunniteltuihin kirjastokäynteihin. Kirjastopolun käynnit tapahtuvat joko lähellä olevassa kirjastossa tai omassa koulussa. Kirjastopolun ytimenä on tutustua erilaisiin asioihin ja oppia taitoja, joilla on tärkeä merkitys tulevaisuuden kannalta.

(Koskela 2017 s. 54, Espoon kaupunki 2021b)

5.3.2 Liikuntapolku

Liikuntapolulla lapset ja nuoret pääsevät itse kokeillen tutustumaan eri liikuntalajeihin ja liikuntapalveluja tarjoaviin toimijoihin. Laajalla ja monipuolisella valikoimalla halutaan luoda oppilaille mahdollisuus tutustua myös aivan uusiin, muuten ehkä vaikeasti

saavutettaviin liikuntalajeihin, jotka eivät muuten olisi koululuokkien ulottuvilla. Jokaisella liikuntapolun käynnillä tutustutaan tiettyyn lajiin itse liikkuen ammattilaisen ohjauksella asianmukaisessa ympäristössä, joko liikuntatoimijan tiloissa tai omassa koulussa. Sisällöt ovat luotu tukemaan eri oppiaineita opetussuunnitelman mukaisesti, liikkumalla ja uuden liikuntalajin kokeilun yhteydessä voidaan esimerkiksi opetella eri fysiikan lakeja. Liikuntapolun lajien kirjo on laaja ja valikoima vaihtelee hieman lukuvuosittain. Liikuntapolun palveluntarjoajat ovat erilaisia Espoossa toimivia urheiluseuroja ja liikuntapaikkoja. Lukuvuonna 2020–2021 oli mukana yhteensä 24 palveluntarjoajaa: Bowlcircus Leppävaara, Crossfit8000, Espoo, DCA, Esittävän taiteen koulu, Espoo golfakatemia, Espoo Squash Rackets Club, Espoo tanssiopisto, Espoon Jäätaiturit, Espoon miekkailijat, Espoon sulkapallo-badminton, Espoon Taitoluisteluklubi, Espoon Telinetaiturit, Esport, Esvoli, Gymi, Luontokeskus Haltia, Olarin voimistelijat, StepUp School, Style Dance Industry, Suomen maalipalloyhdistys, Tapiolan keilahalli, Tempputemmellys sekä Voimisteluseura Bounce (Espoon kaupunki s.a.e). (Koskela 2017 s. 54)

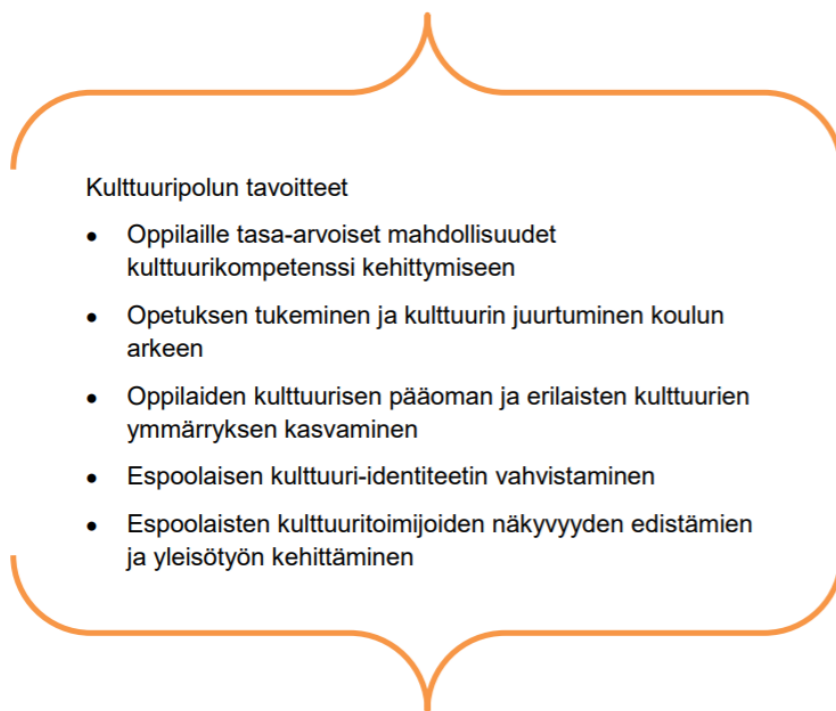
5.4 Kulttuuripolku

Kulttuuripolku tarjoaa erilaisia kulttuurikokemuksia kuten teatteriesityksiä, konsertteja, sirkusesityksiä, työpajoja, näyttelyopastuksia ja paljon muuta. Kulttuuripolun tarjonta muodostuu eri palveluntarjoajien tuottamista palveluista, mukana on niin julkisen sektorin palveluntarjoajia kuin yksityisen sektorin palveluntarjoajia. Palveluita tarjoaa Espoon kaupungin omat organisaatiot sekä erilaiset espoolaiset kulttuurialan toimijoita kuten säätiöt, yhdistykset ja yritykset. Mukana on esimerkiksi espoolaisia museoita, kulttuuritaloja, teattereita ja taiteen perusopetuksen toimijoita. Kulttuuripolun tarjonta on hyvin laaja, lukuvuonna 2020–2021 kulttuuripolulla oli mukana 34 toimijaa, joilla suurimmalla osalla oli useita erilaisia palveluita mukana KULPS-kulttuuripolun tarjonnassa. Lukuvuoden 2020–2021 kulttuuripolun palveluiden tarjoajina toimivat: Arkkitehtuurikoulu Arkki, Kaupunkikulttuuri Espoon kaupunki, ESKO – Espoon esittävän taiteen koulu, Espoo Big Band / April Jazz, Espoon Koulukinoviikot, Espoon kulttuurikeskus, EMMA – Espoon modernin taiteen museo, Espoo Ciné, Espoon Kaupunginteatteri, Espoon kuvataidekoulu, Gallen-Kallelan Museo, Haltia – Suomen luontokeskus, Helinä Rautavaaran museo, KAMU, Espoon kaupunginmuseo, KannuKino, Karatalo, Kino Tapiola, Koulumuseo Lagstad, Käsityökoulu Robotti, Lasten kulttuurikeskus Aurora, Musiikkiopisto Juvenalia, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus, Sello sali, Suomen Kellomuseo, Suomen Lelumuseo

Hevosenkentä, Talmuseo Glims, Tanssiteatteri Glims & Gloms, Tapiola Sinfonietta, Teatteri Hevosenkentä, Teatteri Taimine, TOTEM-teatteri, Unga teatern, Vantaan Sana- taidekoulu sekä Villa Elfvikin luontotalo. (Espoon kaupunki s.a.d, Koskela 2017 s. 53)

Jokainen palvelu on sidottu opetussuunnitelmaan ja kohdennettu jollekin tietylle luokka- asteelle. Valinnanvaraa löytyy ja laajan kirjon avulla jokainen opettaja pystyy sisällyttämään KULPS-käynnin osaksi opetussuunnitelman mukaista opetusta luokka-asteesta riippumatta. Kulttuuripolun toimijoita kannustetaan ja autetaan sisällöntarjonnan ja oppi- materiaalin linkittämisessä opetussuunnitelmaan, sekä erilaisten yleisötöiden kehittämi- sessä ja laatimisessa. Jokaiseen kulttuuripolkuvierailuun kuuluu aina joko etu- tai jälki- käteistyöskentelyä, jossa kulttuurivierailun sisältö yhdistetään koulutyöskentelyyn. Yh- distämällä kulttuurikokemus koulutyöskentelyyn luodaan laajempi ja kokonaisvaltai- sempi kokemus, jolla ehkäistään kulttuurikokemuksen irralleen jääminen opetuksen ko- konaisuudesta. (Koskela 2017 s. 53)

Kulttuuripolku luo linkkejä kulttuurisisältöjen ja opetussuunnitelman välille ja edistää taiteen ja kulttuurin käyttöä oppimisessa. Kulttuuripolulla tarkastellaan muun muassa eri- laisia teemoja ja ilmiöitä kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripolun avulla luodaan tie- toisuutta Espoon kulttuuripalveluista ja paikallisen taiteen ja kulttuurin erityispiirteistä ja samalla tuetaan espoolaisia kulttuuritoimijoita. Opettajille kulttuuripolku tarjoaa valmiin laajan yhteistyöverkoston Espoon kulttuuritoimijoiden kanssa. (Kulttuurilautakunta, Es- poon kaupunki 2017a s. 2–3)

Kuva 3 KULPS-kulttuuripolun tavoitteet (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 3).

KULPS-kulttuuripolun tavoitteena on luoda kaikille lapsille yhtäläinen mahdollisuus kokea ja tehdä taidetta sekä tarjota kulttuurinen yleissivistys. KULPS- kulttuuripolku on kaikkien Espoon peruskouluopettajien käytettävissä ja koulupäivän aikana tapahtuvan toiminnan avulla mahdollistetaan jokaiselle lapselle yhdenvertainen mahdollisuus osallistua kulttuurikasvatukseen, jossa osallistuminen ei jää yksittäisen opettajan kiinnostuksen varaan. Kulttuuripolun avulla taide ja kulttuuri tuodaan luontevalla tavalla osaksi kaikkien Espoon koululaisten arkea. KULPSin maksuttomuus takaa kouluille yhdenvertaisen aseman ja kulttuuripolun yhdistäminen peruskouluun takaa lapsille yhdenvertaisen väylän kulttuuripalveluihin. Kulttuuripolku kasvattaa oppilaiden kulttuurisia juuria, se tukee ja vahvistaa erilaisten kulttuurien, toimintatapojen ja ihmisten ymmärtämistä, sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja nuorten yhteiskuntaan kuuluvuuden tunnetta. Kulttuuripolun avulla edistetään lasten ja nuorten suvaitsevuutta ja empatian kykyä sekä yhteiskuntarauhaa. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 2–3)

5.4.1 Kulttuuripolun rakenteen muutos

Espoon perusopetuksen oppilasmäärän jokavuotinen kasvu, sekä KULPS-kulttuuripolun tarpeen ja käytön kasvu ovat olleet aiheita kulttuuripolun rakenteen muutokselle. Kun KULPS – kulttuuri- ja liikuntapolku otettiin käyttöön vuonna 2008 sai jokainen luokka

vierailla KULPS-kulttuuripolulla kaksi kertaa vuodessa maksutta: kerran syyslukukaudella ja kerran kevätlukukaudella. Uuden opetussuunnitelman myötä opettajia kannustettiin yhteistyöhön koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa, mikä on kasvattanut kulttuuripolun kysyntää. Kulttuuripolun toiminnan rakenteeseen tuli muutos 1.8.2017 alkaen, jolla pyrittiin vaikuttamaan kulttuuripolun epätasaiseen käytön jakautumiseen taiteenlajien, oppilaiden, opettajien ja koulujen kesken. Muutoksen myötä kulttuuripolun sisällöt jaettiin kahteen kategoriaan: Kerran lukuvuodessa ja Mielin määrin -kohteisiin. Kerran lukuvuodessa -kohteita voi nimensä mukaisesti jokainen luokka käyttää vain kerran lukuvuodessa, kun taas Mielin määrin -kohteita saa käyttää vapaasti ilman rajoituksia. Muun muassa museoiden näyttelyt ja opastukset kuuluvat Mielin määrin -kohteisiin, jotka ovat rajoituksetta koulujen käytössä, kun taas työpajat ja teatteriesitykset usein kuuluvat Kerran lukuvuodessa -kohteisiin. Kulttuuripolun rakenteen muutoksella 2017, joka on tehty yhteistyössä suomenkielisen perusopetuksen kanssa, haluttiin turvata peruskoulujen oppilaiden tasa-arvoiset mahdollisuudet hyötyä Espoon laajasta taide- ja kulttuuritarjonnasta. (Espoon kaupunki, s.a.d, Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017b, Harlas 2021)

5.4.2 Kulttuuripolun viestintä ja markkinointi

Espoon kulttuurin tulosityksikön KULPS-koordinaattori vastaa kulttuuripolun viestinnän ja markkinoinnin kokonaisuudesta ja hän työskentelee tiiviisti ruotsinkielisten sivistyspalveluiden yksikön kanssa, joka viestii ja markkinoi KULPS-kulttuuripolun palvelusta Espoon ruotsinkielisille esiopetusryhmille ja peruskouluille. (Harlas 2021)

Kulttuuri- ja kirjastopolun sisällöt on koottu kulttuuriespoo.fi -verkkosivustolle omille välilehdille. Verkkosivustolla opettajat pääsevät tutustumaan kulttuuripolun tarjontaan sekä löytävät ohjeistukset palveluiden varaamiseen. KULPS-toimintamallista ja KULPS-kulttuuripolun mahdollisuuksista sekä ehdoista pyritään viestittämään Espoon peruskouluopettajille mahdollisimman yksiselitteisesti ja selkeästi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen lukukauden alkua. Myös kulttuuripolun tarjonnasta sekä mihin oppiaineisiin tai teemoihin tarjonnat voi liittää ja mille luokka-asteille ne on suunnattu ja minkälaista oppimateriaalia niihin liittyen on tarjottavissa, on asia, joka pyritään kertomaan opettajille mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lukuvuotta. Viestintä- ja markkinointikanavina käytetään muun muassa erilaisia sähköisiä viestintäalustoja,

oppimisympäristöjä ja verkkosivuja. Eri uudistuksien myötä viestintä- ja markkinointikanavat ovat vaihdelleet hieman vuosien varrella. Tällä hetkellä viestintävälineinä käytetään muun muassa sähköpostia ja sähköisiä uutiskirjeitä, KULPS-opettajien Facebook ryhmää, sisäistä viestintää intranet Essiä ja Espoon kaupungin verkkosivuja. Tämän lisäksi KULPS-palvelun tarjonnasta ja mahdollisuuksista viestitetään säännöllisesti kaikkien peruskoulujen rehtoreille, jotka puolestaan kannustavat opettajia KULPSin monipuoliseen ja säännölliseen hyödyntämiseen. Koulujen ja kulttuurin tulosityksikön välisen sujuvan yhteistyön ja tiedottamisen tueksi on jokaisessa koulussa nimetty ainakin yksi opettaja koulukohtaiseksi vastuuhenkilöksi, KULPS- ja kulttuuriopettajaksi. KULPS- ja kulttuuriopettajien tehtävä on välittää omalle koululle ja kollegoilleen ajankohtaista tietoa KULPSista ja muusta kulttuuritarjonnasta. Verkostoon kuuluville opettajille järjestetään erilaisia teemallisia tapaamisia ja he pääsevät tutustumaan lähemmin Espoon kulttuuri toimijoihin ja heidän palveluihinsa. KULPS- ja kulttuuriopettajat toimivat peruskoulujen ja KULPS-toiminnan välisinä yhteyshenkilöinä ja he osallistuvat aktiivisesti KULPSin kehittämiseen. KULPS- ja kulttuuriopettajaverkosto päivitetään vuosittain, lukuvuoden alussa. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki 2017a s. 3–4, Koskela 2017 s. 53)

KULPSin markkinointia ja viestintää on vuosien varrella pyritty selkeyttämään ja virtaviivaistamaan. Tämä näkyy muun muassa KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolun kirjoitusasussa ja tunnuskuviossa, josta huutomerkki (!) on jätetty pois selkeyden ja helppokäytöisyyden vuoksi.

Uudistuksilla on parannettu saavutettavuusvaatimuksia, joita uusi laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta säätelee. (Harlas 2021, Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019)

Kuva 4 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2018 (Espoon kaupunki 2021a).

Kuva 5 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2013 (Espoon kaupunki 2021a).

Kuva 6 KULPSin tunnistekuvio vuodelta 2008 (Espoon kaupunki 2021a).

5.5 KULPS – Espoon kulttuurikasvatussuunnitelma

KULPS toimii Espoon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmana. Espoolaisissa kouluissa sovellettava kulttuuri- ja liikuntapolku otettiin käyttöön syksyllä 2008 ja KULPS kulttuuri- ja liikuntapolun muotoilu kulttuurikasvatussuunnitelmana hyväksyttiin yksimielisesti kulttuurilautakunnan kokouksessa 14.02.2017. Kulttuurikasvatussuunnitelmalla taataan lasten kulttuuristen oikeuksien yhdenvertainen ja tasa-arvoinen toteutuminen, sekä lasten kulttuurisen kompetenssin kehittäminen paikallisia mahdollisuuksia hyödyntäen. KULPS Espoon kulttuurikasvatussuunnitelmana toimii työkaluna kunnan kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamisessa osana perusopetusta. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan yhdessä perusopetuksen sekä kulttuurin ja taidealojen toimijoiden kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelma edistää organisoitua yhteistyötä koulujen ja mukana olevien kulttuuritoimijoiden välillä, eikä niinkään huomioi

kaikkea koulupäivän aikana tapahtuvaa taide- tai kulttuurikasvatusta. KULPSissa kulttuurikasvatuksen tavoitteita tavoitellaan ja toteutetaan erityisesti kulttuuripolulla, mutta myös kirjastopolku toteuttaa samoja päämääriä. Ruotsinkielisten lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta tuetaan hyödyntämällä Espoon kulttuurilaitosten vahvaa kaksikielistä osaamista. Kulttuurin ja taiteen avulla kehitetään oppilaiden medialukutaitoa sekä syvennetään ja laajennetaan tiedonhallintataitojen ja kirjallisuuden opiskelua sekä kannustetaan elinikäiseen kirjaston käyttöön. Myös ympäröivän maailman monimutkaisuutta ja vaikeita teemoja käsitellään taiteen ja kulttuurin avulla. (Koskela 2017 s. 51, Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki, 2017a)

KULPS edistää oppilaiden ymmärrystä eri kulttuureja, toimintatapoja ja ihmisiä kohtaan, ja sitä kautta tukee suvaitsevuutta, myötätuntoa sekä yhteiskuntarauhaa. KULPS tukee ja vahvistaa eri kielitaustoja ja monikulttuurisuutta sekä lasten ja nuorten yhteiskuntaan kuuluvuutta. Kulttuuri- ja kirjastopolut tarjoavat palveluita eri kielillä, muun muassa ruotsinkielisille lapsille ja nuorille palveluja tarjotaan heidän äidinkielellään. KULPS vahvistaa oppilaiden espoolaista identiteettiä sekä tukee heidän kulttuurisia taustojaan. (Koskela 2017 s. 52).

5.6 KULPS peruskoulun opetussuunnitelmissa

Uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa nostetaan esille koulun toimintakulttuurin merkitys, jonka tärkeimpiä asioita ovat oppimisen iloa, yksilön tukeminen sekä koulun avoimuus yhteiskuntaan. Uusi opetussuunnitelma kannustaa opettajia yhteistyöhön uusien toimijoiden kanssa. Monimuotoiset ja monialaiset oppimisympäristöt ja -kokonaisuudet, jossa oppiminen tapahtuu luokkahuoneen ulkopuolella ovat tärkeä osa perusopetusta. Valtakunnallisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa kulttuurikasvatussuunnitelma nähdään mahdollisena työkaluna, joka luo erilaisia mahdollisuuksia opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen. (Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki, 2017a s.1–2, Opetushallitus 2014). Valtakunnalliseen perusopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva Espoon peruskoulujen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön syksyllä 2016. Sekä Espoon suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan, että Espoon ruotsinkielisen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan KULPSiin osallistuminen on jokaisen oppilaan oikeus.

KULPSiin osallistuminen on jokaisen oppilaan oikeus. Tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsee lukuvuoden aikana vähintään kerran kulttuuripolulle, liikuntapoluille ja kirjastopolulle. Yhdeksän vuoden aikana Espoon keskeiset taide- ja kulttuurilaitokset, kirjastot sekä liikunnan kohteet tulevat tutuksi jokaiselle peruskoululaiselle.

(Espoon suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016 kohta 4.3, Espoon kaupunki s.a.a)

Varje elev har rätt att få delta i KULPS. Målet är att varje elev får delta på kulturstigen, motionsstigen och biblioteksstigen minst en gång under lärsåret. Under de nio åren i den grundläggande utbildningen blir centrala konst- och kulturinstitut, bibliotek samt motions- och idrottsplatser i Esbo bekanta för varje elev och de kan ta del av olika kultur- och idrottsutbud även på sin fritid.

(Läroplanen för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo s.20, Resultatenheten svenska bildningstjänster 2016)

Tällä Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmaan kirjatulla maininnalla halutaan taata jokaiselle Espoon peruskoulun oppilaalle yhdenvertainen mahdollisuus osallistua KULPSiin ja sitä kautta kulttuuri- ja liikuntakasvatukseen. KULPS tukee opettajia opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisessa ja edistää valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa korostettuja perusteita tarjoamalla opettajille helposti käytettäviä mielenkiintoisia sisältöjä uudenaikaisissa oppimisympäristöissä. KULPSin monipuoliset sisällöt tarkastelevat esimerkiksi monimutkaisia teemoja ja ilmiöitä, kuten ilmastonmuutosta tai tasa-arvon merkitystä yhteiskunnassa uusista näkökulmista taiteen, kulttuurin ja liikunnan kautta. Kirjastopolku edistää koulujen ja kirjastojen välistä yhteistyötä tarjoamalla opettajille matalan kynnyksen ja heidän tarpeisiinsa muokattuja sisältöjä. Kulttuuripolku puolestaan tarjoaa monipuolisen valmiin verkoston ja yhteistyömahdollisuuksia eri Espoon kulttuuritoimijoiden kanssa. Liikuntapolulla koulut pääsevät tutustumaan ja rakentamaan yhteistyötä eri Espoolaisten urheiluseurojen ja liikuntapalveluja tarjoavien toimijoiden kanssa. KULPS-palvelu on jokaisen opettajan käytettävissä ja tavoitteena on, että KULPS-palvelua käytettäisiin monipuolisesti kaikkien oppiaineiden opetuksessa, niin matematiikan, historian, fysiikan, musiikin, kielten kuin äidinkielen opetuksessa. Mahdollisuutena voisi olla esimerkiksi kielten opiskelu teatterikäynneillä tai fysiikan opiskelua tenniksen avulla. KULPS tukee ja avustaa opettajia ja palveluntarjoajia löytämään yhteyksiä ja rakentamaan kytköksiä KULPS-sisältöjen ja opetussuunnitelman toteuttamisen välille. KULPS vahvistaa oppilaiden onnistumisen kokemusta, luo uusia monipuolisia luovia ratkaisuja ja tuo iloa kouluarkeen. (Koskela 2017 s. 52)

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esittelen sekä kyselylomakkeen tulokset että yksilöhaastatteluiden tulokset.

6.1 Kyselylomakkeen tulokset

Tutkimuksen sähköiseen kyselylomakkeeseen pystyi vastaamaan kahdentoista vuorokauden ajan 15.3.–26.3.2021 välisenä aikana. Kyselytutkimus keräsi 136 vastausta mahdollisesta 2880 opettajan vastauksesta, mikä antaa kyselylle vastausprosentin 4,7 %. Sähköiseen kyselylomakkeeseen oli luotu kolme eri väylää, jossa kyselyväylä valikoitui kohdassa 6 (Kuinka tuttu KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolku on sinulle?) vastaajan vastauksesta riippuen. Kyselyssä kysymykset esitettiin kaikille vastaajille samassa järjestyksessä, mutta kysymysten määrä vaihteli riippuen kyselyväylästä ja tietyt kysymykset oli kohdistettu vain tietyn väylän vastaajille, huomioiden vastaajan KULPS-tuntemus. Kaiken kaikkiaan kyselyssä oli 22 kysymystä, joista 17 oli tutkimuskysymyksiä ja loput 5 kysymystä liittyivät tutkimuskyselyn ehtojen hyväksymiseen, lahjakassiarvontaan ja yksilöhaastattelun ilmoittautumiseen. Laajan aineiston käsittelyn, analysoinnin ja yhteenvedon helpottamiseksi kyselylomakkeessa suositettiin suljettuja kysymyksiä avointen kysymysten sijaan. Toisin sanoen kyselylomake koostui enimmäkseen valmiista kysymyksistä valmiine vastausvaihtoehtoineen.

Suurin osa (85,3 %) kyselyyn vastanneista olivat opettaneet Espoossa yli kaksi vuotta, mutta mukana kyselytutkimuksessa oli myös henkilöitä, jotka olivat opettaneet Espoossa alle vuoden ajan, eli vain koronapandemian aikana. Vastaajista 65,4 % (89 henkilöä) opetti peruskoulun alaluokkia eli vuosiluokkia 1–6 ja 34,6 % (47 henkilöä) vastaajista opetti yläluokkia eli peruskoulun vuosiluokkia 7–9 tai peruskoulun jälkeistä vapaaehtoista 10-luokkaa.

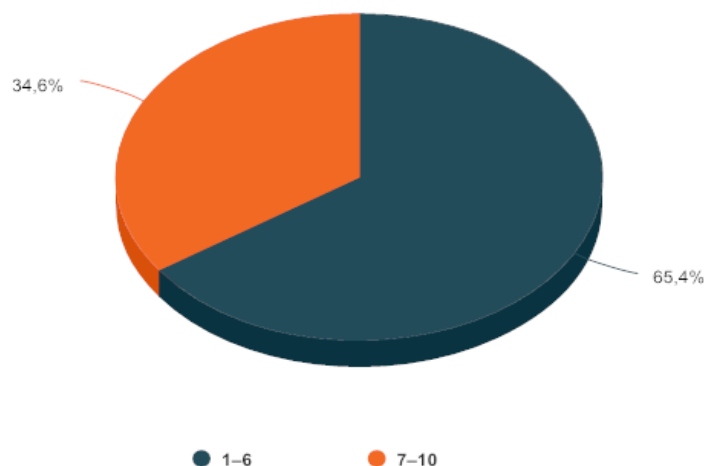
Taulukko 1 Vastaajien opetusvuodet Espoossa

Kuinka kauan olet opettanut Espoossa?

	Henkilömäärä	Prosentti
Alle vuoden / Under ett år	12	8,8%

1–2 vuotta / 1–2 år	8	5,9%
2 vuotta tai enemmän / 2 eller flera år	116	85,3%

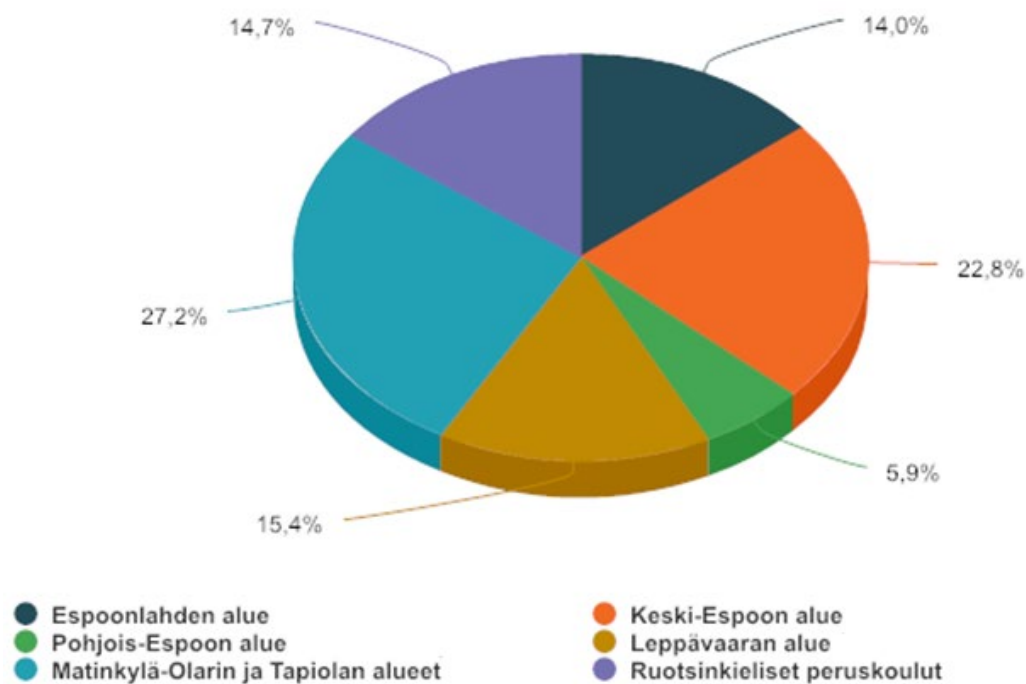
Opetan vuosiluokkia:

Kuva 7 Opettajien opetus vuosiluokka

Vastauksia oli kerääntynyt hyvin laajasti ja tasaisesti ympäri koko Espoota ja tämän lisäksi vastauksia saatiin myös tasaisen edustavasti ruotsinkielisistä kouluista. Kyselytutkimuksessa peruskoulut oli jaettu kuuteen eri ryhmään, joista viisi ryhmää edusti eri maantieteellistä aluetta Espoossa ja yksi ryhmä kaikkia ruotsinkielisiä peruskouluja Espoossa. Kyselytutkimuksen vastaukset jakautuivat prosentuaalisesti hyvin tasaisesti kaikkien ryhmien välillä, huomioiden jokaisen ryhmän koko, eli koulumäärä jokaista ryhmää kohti. Peruskouluja on Espoossa 89 ja tähän tutkimukseen vastauksia saatiin 58 espoolaisesta peruskoulusta. Koulut, joista saatiin vastauksia tähän kyselytutkimukseen, on yllivivattu keltaisella värillä seuraavan sivun taulukossa *Taulukko 2. Vastaukset ryhmien mukaan.*

Valitse vastaus, sen mukaan missä peruskoulussa työskentelet:

Kuva 8 Vastausprosentti ryhmien mukaan

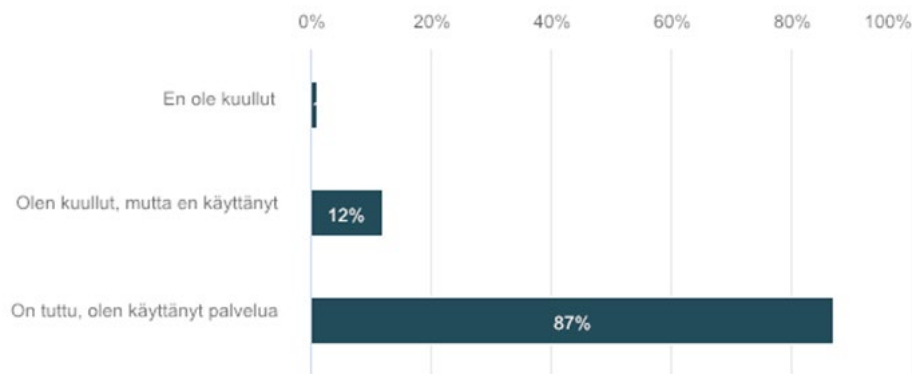
Taulukko 2 Vastaukset ryhmien mukaan

	Henkilömäärä	Prosentti
Espoonlahden alue (Eestinkallion koulu, Espoonlahden koulu, Iivisniemen koulu, Kaitaan koulu, Kantokasken koulu, Koulumäen koulu, Latokasken koulu, Laurinlahden koulu, Mainingin koulu, Martinkallion koulu, Meritorin koulu, Nöykkiön koulu, Nöykkiönlaakson koulu, Saunalahden koulu, Soukan koulu)	19	14%
Keski-Espoon alue (Auroran koulu, Hansakallion koulu, Hösmärinpuiston koulu, Jalavapuiston koulu, Järvenperän koulu, Karamzinin koulu, Karhusuon koulu, Kauklahden koulu, Keinumäen koulu, Kirkkojärven koulu, Kirstin koulu, Koulumestarin	31	22,8%

koulu, Mikkilän koulu, Saarnilaakson koulu, Sunan koulu, Tuomarilan koulu, Vanttilan koulu, Ymmerstan koulu)		
Pohjois-Espoon alue (Juvanpuiston koulu, Kalajärven koulu, Lahnuksen koulu, Niipperin koulu, Nuuksion koulu, Pakankylän koulu, Rinnekodin koulu)	8	5,9%
Leppävaaran alue (Espoon kristillinen koulu, Jupperin koulu, Karakallion koulu, Kilon koulu, Kilonpuiston koulu, Leppävaaran koulu, Lintulaakson koulu, Lintumetsän koulu, Lintuvaaran koulu, Lähderannan koulu, Perkkäänpuiston koulu, Postipuun koulu, Rastaalan koulu, Ruusutorpan koulu, Veräjäpellon koulu, Viherlaakson koulu)	21	15,4%
Matinkylä-Olarin ja Tapiolan alueet (Aarnivalkean koulu, Espoo International School, Espoon Steinerkoulu, Friisilän koulu, Haukilahden koulu, Jousenkaaren koulu, Kivimiehen koulu, Kuitinmäen koulu, Laajalahden koulu, Mankkaan koulu, Mankkaanpuron koulu, Matinlahden koulu, Niittykummun koulu, Olarin koulu, Pohjois-Tapiolan koulu, Päivänkehrän koulu, Sepon koulu, Taavinkylän koulu, Tapiolan koulu, Tiistilän koulu, Toppelundin koulu, Westendinpuiston koulu)	37	27,2%
Ruotsinkieliset peruskoulut (Bemböle skola, Bostälsskola, Finno skola, Karamalmens skol, Kungsgårdsskolan, Lagstads skola, Mattlidens skola, Rödsbogs skola, Smedsby skola, Storängens skola, Vindängens skola)	20	14,7%

Suurimmalle osalle vastaajista KULPS oli entuudestaan tuttu palvelu. Kyselyyn vastanneista 86,8 % (118 henkilöä) ilmoitti käyttäneensä palvelua ja 11,7 % (16 henkilöä) kertoivat olevansa tietoisia KULPSista, mutta eivät olleet käyttäneet palvelua. Kyselyyn vastanneista 2 henkilöä (1,5 %) ilmoitti, etteivät he olleet kuulleet KULPSista aikaisemmin.

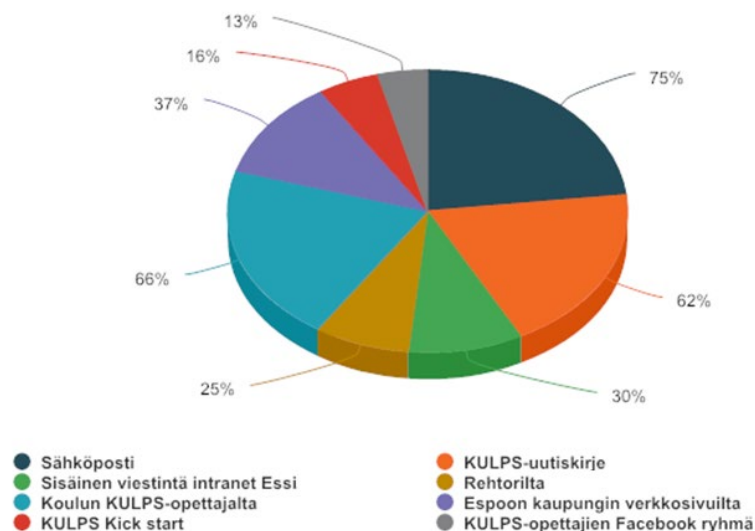
Kuinka tuttu KULPS – kulttuuri- ja liikuntapolku on sinulle?

Kuva 9 Vastaustaaajien KULPS tuntemus

Kyselytulosten mukaan kaikista niistä vastaajista, jotka kertoivat olleensa tietoisia KULPS-palvelusta (134 henkilöä), oli suurin osa, eli 75,4 % (101 henkilöä), saanut tietoa KULPSista sähköpostitse. Tämän lisäksi moni vastaajista kertoi saaneensa tietoa KULPSista koulun KULPS-opettajalta ja/tai KULPS-uutiskirjeen kautta.

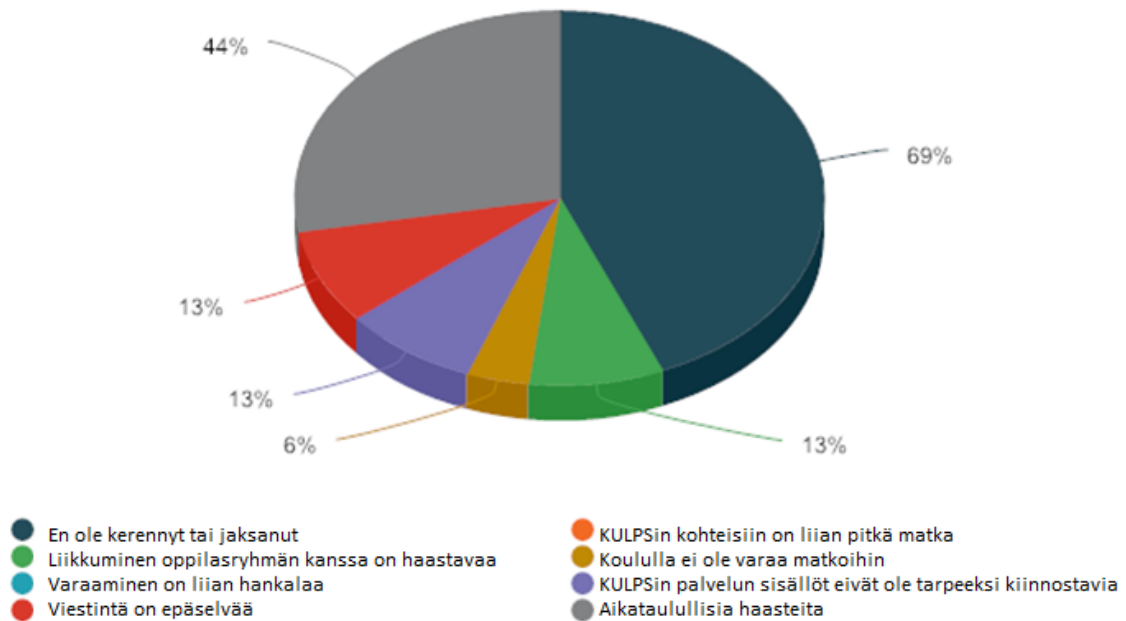
Minkä kanavan kautta olet saanut tietoa KULPSista? (monivalintakysymys)

Kuva 10 Kanavat, jonka kautta opettajat ovat saaneet tietoa KULPSista

Ne (16 henkilöä) jotka kertoivat olleensa tietoisia KULPSista, mutta eivät olleet käyttäneet palvelua, kertoivat palvelun käyttämättömyyden suurimmaksi syyksi ajanpuutteen tai oman jaksamisensa sekä aikataululliset haasteet. Muita syitä palvelun käyttämättömyyteen olivat viestinnän epäselvyys, hankaluus liikkua oppilasryhmän kanssa sekä sisältöjen huono tarjonta tai koulun heikko rahatilanne matkakuluja koskien. Kukaan vastaajista ei kokenut palvelun varauskäytäntöä liian hankalaksi ja syyksi palvelun käyttämättömyyteen.

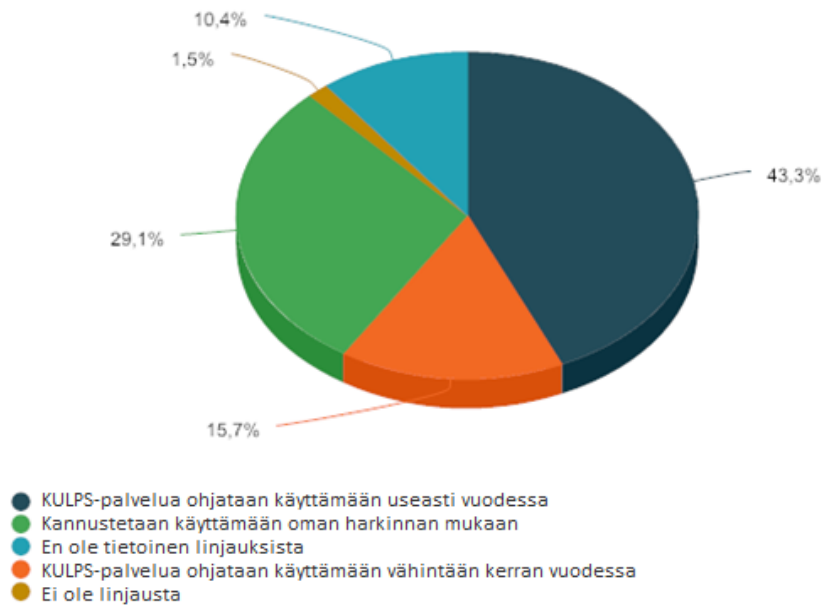
Olet kuullut KULPSista, mutta et ole käyttänyt, miksi? (monivalintakysymys)

Kuva 11 Syitä KULPS-palvelun käyttämättömyyteen

Kyselyssä kysyttiin vastaajilta myös heidän koulunsa linjauksesta KULPS-palveluun liittyen. Suurin osa opettajista 43,3 % kertoi, että koulun linjauksen mukaan KULPS-palvelua ohjataan käyttämään useasti vuoden aikana, kun taas lähes kolmannes vastaajista (29,1 %) kertoi, että KULPS-palvelua ohjataan käyttämään oman harkinnan mukaan. Vastaajista 15,7 % vastasi, että KULPS-palvelua ohjataan käyttämään vähintään kerran vuodessa ja 1,5 % vastaajista kertoi ettei koululla ollut linjausta KULPS-palveluun liittyen. Vastaajista 10,4 % myönsi, etteivät he olleet tietoisia koulun linjauksista KULPSiin liittyen.

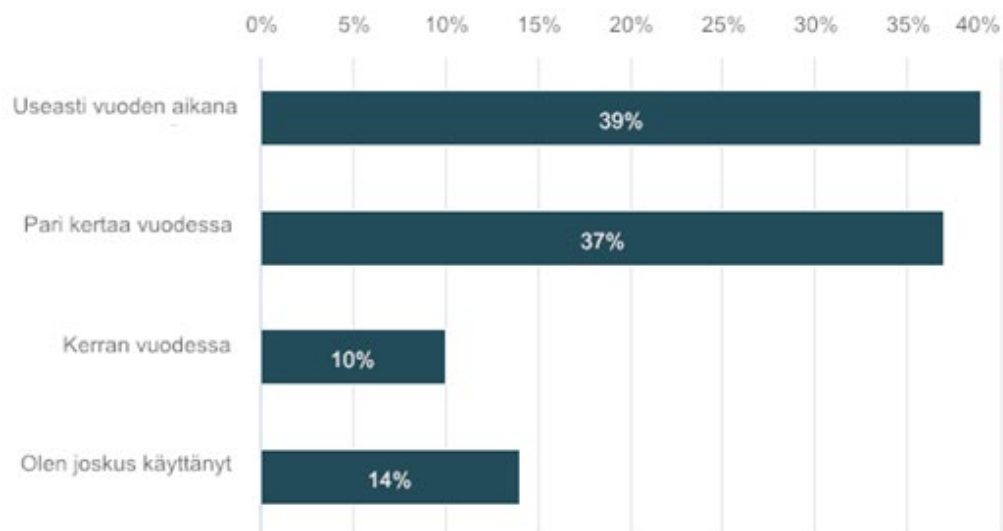
Koulumme linjaus KULPSin käytöstä on:

Kuva 12 Koulujen linjaus KULPS-palveluun liittyen

Suurin osa vastaajista, jotka kertoivat kyselyssä käyttäneensä KULPSia (118 henkilöä), sanoi hyödyntävänsä KULPS-palvelua vähintään pari kertaa vuodesta. Vastaajista 14,4 % sanoi käyttäneensä palvelua joskus ja 10,2 % vastasi käyttävänsä KULPS-palvelua kerran vuodessa.

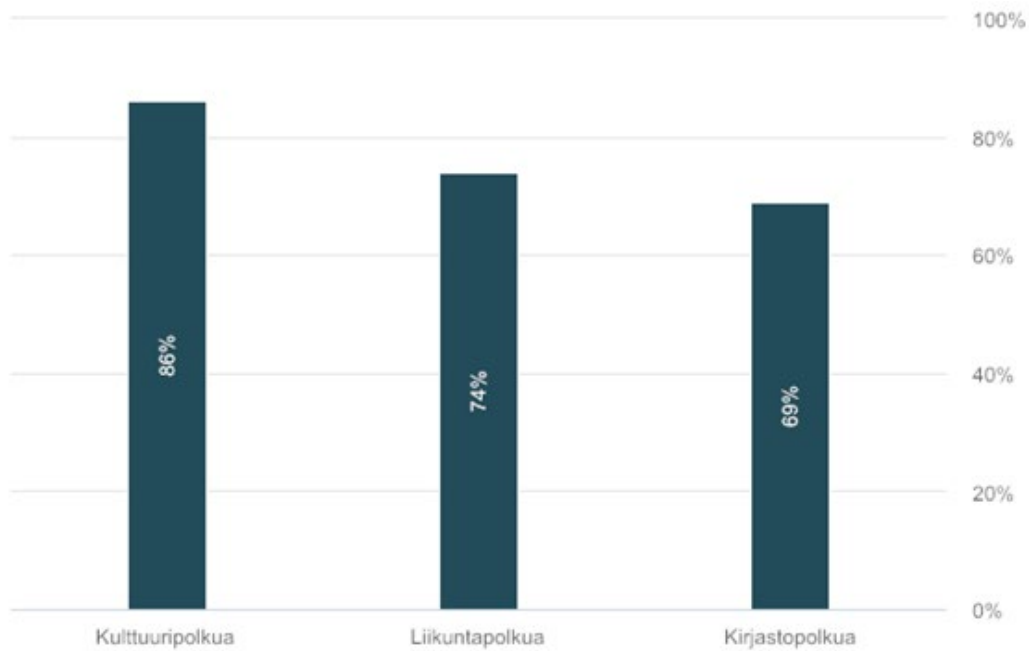
Käytän KULPS – kulttuuri- ja liikuntapolun palveluja:

Kuva 13 Vastaajien KULPS-palvelun käyttö

Kyselytutkimuksen tuloksien mukaan KULPS-kulttuuripolku oli vastaajien keskuudessa käytetyin polku kaikista kolmesta polusta. Kulttuuripolkua oli käyttänyt jopa 85,6 % vastaajista, kun taas liikuntapolkua 73,3 % ja kirjastopolkua 68,6 % vastaajista.

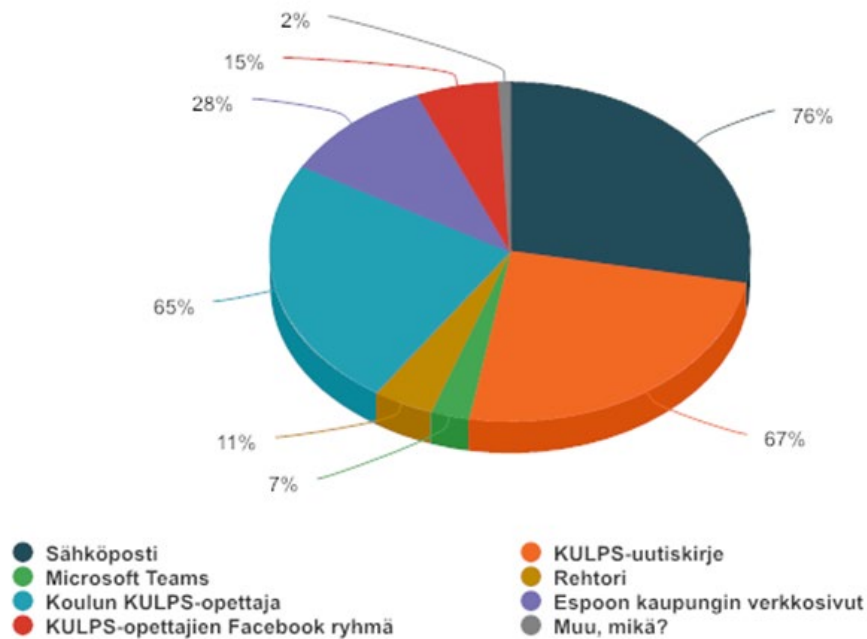
Mitä KULPS-polkuja olet käyttänyt? (monivalintakysymys)

Kuva 14 Vastaajien KULPS-polkujen käyttö

Viestinä ja markkinointikanavana KULPSiin liittyvissä asioissa toivottiin käytettävän ensisijaisesti sähköpostia, KULPS-uutiskirjettä ja koulun omaa KULPS-opettajaa, samoja kanavia, joiden kautta suurin osa vastaajista oli jo tähän mennessä saanut tietoa KULPSista. Uusina viestintäkanavina ehdotettiin Instagramia, sekä jotain KULPSin omaa selkeää verkkosivustoa. Viestintäkanavina Microsoft Teams, koulun rehtori ja Espoon omat verkkosivut eivät saaneet juurikaan kannatusta kyselyn vastaajilta.

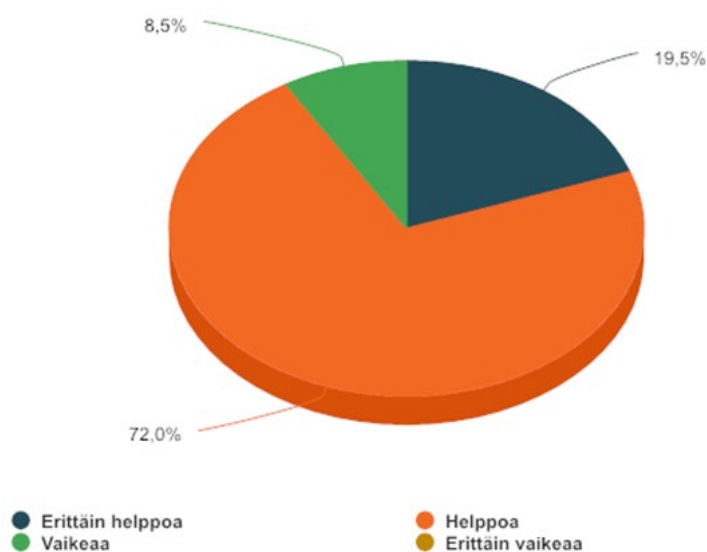
Toivon, että tiedotus- ja viestintäkanavana käytettäisiin: (monivalinta kysymys)

Kuva 15 Vastaajien suosima viestintä- ja tiedotuskanava

Vastaajista yli 80 % sanoi kokevansa KULPS-palvelun varaamisen helpoksi tai erittäin helpoksi. Vain 8,5 % vastaajista koki varaamisen vaikeaksi. Kukaan vastaajista ei kokenut KULPS-palvelun varaamista erittäin vaikeaksi.

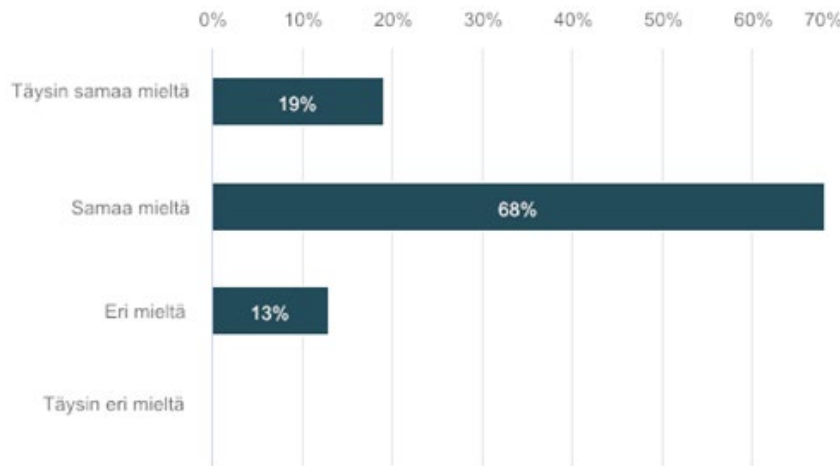
Mielestäni KULPS-palveluiden varaaminen on:

Kuva 16 Vastaajien KULPS-palvelun varaamiskäytännön kokemus

KULPS-palvelua käyttäneistä vastaajista koki suurin osa, yli 80% vastanneista KULPS-tarjonnan riittävän monipuoliseksi. Ainostaan 12,7 % vastaajista koki KULPS-tarjonnan liian suppeaksi.

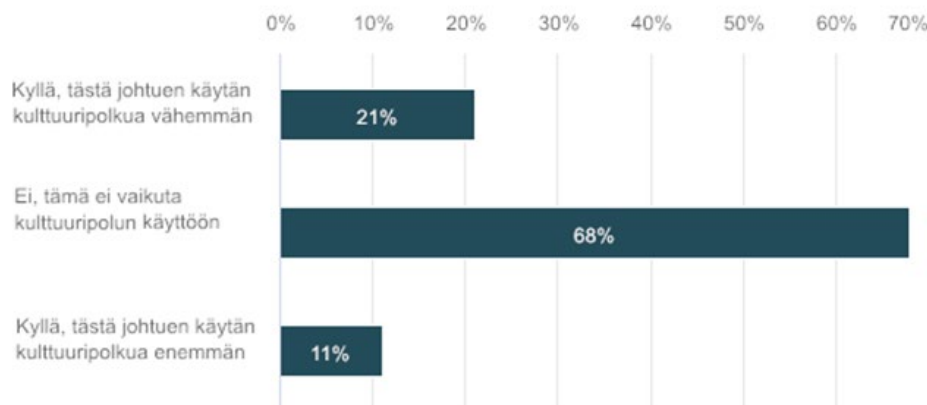
Mielestäni KULPS-tarjonta on riittävän monipuolinen:

Kuva 17 Vastaajien näkemys KULPS-palvelun monipuolisuudesta

Kysyttäessä KULPS-kulttuuripolun muutoksesta, joka astui voimaan syksyllä 2017, vastasi suurin osa (67,8 %) ettei muutos ollut vaikuttanut heidän kulttuuripolun käyttöönsä. Vastaajista 21,2 % sanoi vähentäneensä kulttuuripolun käyttöä muutoksen myötä, kun taas 11 % vastaajista sanoi käyttäneensä kulttuuripolkua enemmän muutoksen myötä.

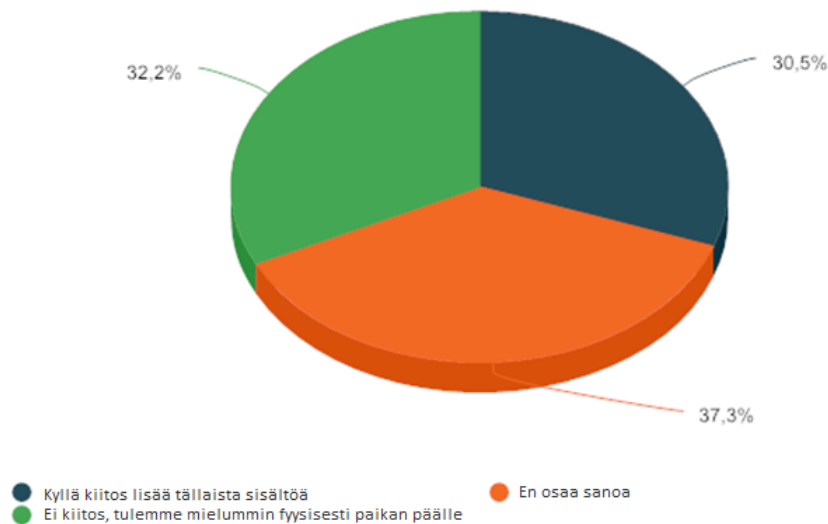
Syksystä 2017 KULPS-kulttuuripolun sisällöt jaettiin kahteen luokkaan: Kerran lukuvuodessa ja Mielin määrin -kohteisiin. Kerran lukuvuodessa -kohteita voi nimensä mukaisesti käyttää vain kerran lukuvuodessa, kun taas Mielin määrin -kohteita voi käyttää vapaasti ilman rajoituksia. Vaikuttaako tämä sinun kulttuuripolun käyttöön?

Kuva 18 Vastaajien kokemus KULPS-kulttuuripolun rakenteenmuutoksesta

Kyselyn vastaajilta kysyttiin myös heidän mielipidettään koronapandemian aikana luo-
duista etä- ja ulkotoiminnoista. Vastaukset jakaantuivat hyvin tasaisesti vastusvaihtoehtojen välillä. Vastaajista 30,5 % toivoi, että KULPS-palvelussa olisi myös tulevaisuudessa tarjolla etä- ja ulkotoimintasisältöjä, kun taas 32,2 % ilmoitti tulevansa mieluummin fyysisesti paikan päälle. Vastaajista lähes 40 % eivät osanneet sanoa mitä mieltä he ovat asiasta.

Pandemia-aikana KULPS-tarjonta on muuttunut etä- ja ulkotoiminnaksi. Kaipaanko jatkossakin tämänlaista sisältöä?

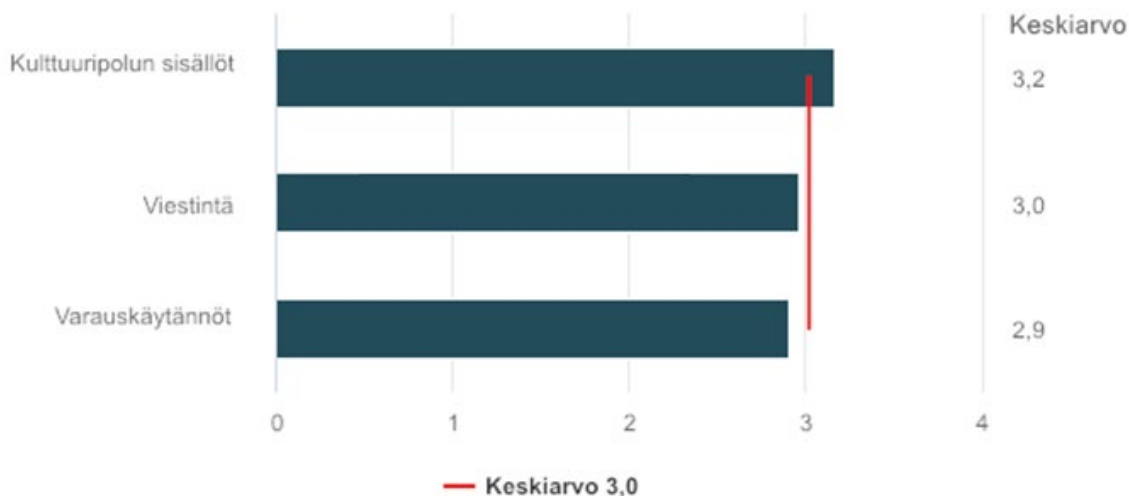

Kuva 19 Vastaajien näkemys KULPSin etä- ja ulkotoiminnan tarjonnasta

Kyselyssä kartoitettiin myös vastaajien yleistä tyytyväisyyttä KULPSin eri osa-alueisiin. Kyselytuloksista näkee, että vastaajat olivat kokonaisuudessaan tyytyväisiä KULPSin toimintaan, erityisesti KULPS-kulttuuripolun sisältöihin, joka sai keskiarvon 3,2/4. Vastaajien mielestä varauskäytännössä olisi vielä parantamista ja samoin myös viestinnässä.

Kuinka tyytyväinen olet näihin KULPS osa-alueisiin?

(1= En ole tyytyväinen 4= Olen todella tyytyväinen)

Kuva 20 Vastaajien kokemus KULPSin eri osa-alueista

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus kommentoida vapaasti tai jakaa kehittämisideoita KULPSiin liittyen. Tässä kohdassa monet vastaajista korostivat, että koronapandemia on tämän vuoden aikana tuonut lisähaasteita KULPSin käytölle ja koronapandemian aiheuttama lisätyö on tehnyt sen, että opettajana ei yksinkertaisesti ole ollut aikaa tutustua KULPSin tarjontaan. Useat kuitenkin myös kiittelivät hienoa palvelua ja painottivat että palvelu on tärkeä lapsille tasavertaisten mahdollisuuksien toteuttamisessa.

”Nyt korona-aikana on huomannut, kuinka paljon Kulps-vierailut toivatkaan iloa arkeen, eräänlaisena ”spesiaalina” arjesta poikkeavana ohjelmanumerona. Koronan myötä arki on ollut aika yksitoikkoista... Kulps-tarjonta on ollut laadukasta ja hyvin toteutettua, kiitos!”

”Kiitos, KULPS on aivan huippu palvelu koululaisille! <3”

”Kiitos upeasta KULPS-polusta! KULPS:n tarjonta elävöittää opetusta ja mahdollistaa ilmaisia retkiä. Voi kunpa olisi enemmän kohteita, joita voi käyttää mielin määrin.”

”KULPS on hieno juttu ja antaa lapsille tasa-arvoisia ja monipuolisia mahdollisuuksia erilaisiin kokemuksiin! Myös opettajalle hieno juttu, kun saa jakaa opetusvastuuta eri alojen asiantuntijoiden kanssa.”

”KULPS on merkittävä mahdollistaja alueella, jossa suuri osa lapsista tulee sosioekonomisesti haasteellisista tilanteista.”

”Erittäin hyvä palvelu, joka mahdollistaa koulun ulkopuolisen oppimisen lisäämisen.

Tämän lisäksi monet vastaajat korostivat, että liikkuminen palvelun kohteisiin on hankalaa ja kertoivat kokeneensa uudet, koronapandemian aikana kehitetyt etä- ja ulkotapahtumat sekä koululle tuodut sisällöt mieleisiksi ja toivoivat myös tulevaisuudessa lisää tällaisia sisältöjä.

”Hieno (myös hieman pakonsanelema) uudistus on ollut tämä, että KULPS-toimijoita saa tilattua koululle. Tämä helpottaa erityisesti pienten oppilaiden kanssa, joiden kanssa liikkuminen on muutenkin hankalaa ja yhteydet koululta hitaat.”

”Ehdottomasti kun pandemia hellittää takaisin kohteet missä voidaan paikan päällä käydä. Mutta mielellään myös jatkossakin etätunteja. Varsinkin paikkoihin mihin on hankalaa mennä julkisilla tai kestää kauan, voisi jatkossakin toteuttaa etänä. Ovat toimineet erittäin hyvin mielestäni.”

”Paikanpäälle tuleminen on aina kivaa mutta etäpajat on hyvä lisä. Varsinkin nuo mielin määrin kohteisiin osallistuminen etänä helpottaa kun matkustamiseen ei tuhraannu aikaa.”

”Ehdottomasti enemmän tarjontaa jonka voi tilata tänne koululle paikan päälle. Me emme pääse täältä julkisilla millään esim. Tapiolaan. Lisäksi suurin osa oppilaista on sellaisia etteivät he edes voi kulkea julkisilla fyysisten ja psyykkisten rajoitteiden vuoksi. Ei haittaa vaikka tarjontaa olisi vähän, kunhan sen vain saisi paikan päälle :)”

”Haasteet Kulpsin käytössä eivät johdu itse tarjonnasta vaan siitä, että jokainen lähtö koululta vaatii usean tunnin järjestelyn. esim. Opetan muitakin luokkia, kuin omaani. Heille pitää etsiä sijainen.”

Kolmas asia, joka nousi erityisesti esille avoimessa kysymyksessä, oli KULPS-palvelun varaaminen ja palvelun sisältöihin tutustuminen. Moni vastaajista toivoi yhtenäisempää ja yksinkertaisempaa varauskäytäntöä ja kootummin sekä selvemmin kaikki KULPSiin liittyvä tieto ja palvelun sisällöt yhdelle verkkosivulle. Vastaajat toivoivat myös pääsevänsä tutustumaan tulevaan KULPS-tarjontaan jo mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

”Varaaminen on ollut helppoa, mutta välillä ei vaihtoehtoja on ollut vaikeaa löytää, kun niitä on verkkosivuilta etsinyt. Onneksi sähköpostitse on tullut tiedotusta monista tapahtumista. Olisi hyvä, että KULPS-kohteet näkisi jo ennen lukuvuoden alkua, jolloin me opettajat teemme suunnitelmia.”

”Yhtenäinen varaussysteemi olisi hieno. Eri toimijoita ja heidän yhteystietojaan pitää vielä vähän kalastella eri paikoista.”

”Hienoa kulttuuritoimintaa! Tarjonnan tulisi olla saatavilla mahdollisimman aikaisin lukuvuoden alussa.”

”Kulttuuriespoo-kalenterisivusto äärimmäisen hankala käyttää. Tapahtumien haarukointi päivämäärän mukaan rasittavaa ja turhaa.”

6.2 Yksilöhaastattelujen tulokset

Tässä kappaleessa käyn läpi yksilöhaastatteluissa nousseet asiat KULPSiin liittyen.

Yksilöhaastatteluihin valikoitui 7 opettajaa 19 vapaaehtoisen joukosta, kaikki seitsemän haastateltavaa opettajaa opettivat alaluokkia eli vuosiluokkia 1–6. Yksilöhaastattelut suoritettiin Microsoft Teams -alustalla etäyhteyksin. Yksilölliset puolistrukturoidut haastattelut kestivät noin viisitoista minuuttia ja kaikilta haastateltavilta kysyttiin samat neljä runkokysymystä, jonka lisäksi haastatteluissa oli mukana jatko- ja lisäkysymyksiä. Kysymysten sananmuodot sekä niiden järjestys vaihtelivat hieman haastatteluissa, mutta teema ja kysymysten sisältö olivat kaikille samat. Kaikille yksilöhaastatteluun osallistuneille taattiin anonymiteetti ja näin ollen tutkimustuloksissa ei käy ilmi mitään henkilökohtaista haastateltavista. Tutkimustuloksissa olen päättänyt viitata kaikkiin haastatteluihin henkilöihin nimellä ”Opettaja” ja käyttää eri kirjainta jokaisen haastateltavan kohdalla. Toisin sanoen haastateltavat esiintyvät tässä opinnäytetyössä nimillä Opettaja A, Opettaja B, Opettaja C ja niin edelleen. Kirjainmerkki on jaettu opettajalle haastattelujärjestyksen mukaan.

6.2.1 Yleisesti KULPS-palvelusta

Kaikki haastateltavat olivat yksimielisesti sitä mieltä, että KULPS on itsessään mahtava palvelu ja työkalu, joka mahdollistaa monipuolisen opetuksen. Moni opettaja koki palvelun tärkeänä apuvälineenä lasten yhdenvertaisen kulttuurikasvatuksen toteuttamisessa. Haastateltavien mielestä oli hienoa, että palvelua kehitetään jatkuvasti ja moni opettaja myös toivoi, että KULPS-palvelua hyödynnettäisiin enemmän opetuksessa.

”Mun mielestä tää [KULPS] on ihan loistava juttu kaiken kaikkiaan, että on tällainen mahdollisuus. Ja sit se, että me ei niin kun tosiaankaan niin kun vanhemmilta keräillä mitään retkirahoja. Niin tää on ollut niin kun tosi tervetullutta vaihtelua sitten tähän koulun...koulutyöhön ja todella kivoja nää paikat, missä sitten ollaan päästy käymään.” (Opettaja C)

”Että ihan super, super järjestelmä tällanen...olemassa että voi, voi niin kuin ilmaseks käyttää tai saada kokea kaikenlaisia elämyksiä niin kuin laidasta laitaan. Että se on kyllä tosi ainutlaatuinen juttu” (Opettaja E)

”Kiva että tätä tutkitaan ja mahtavaa että Espoossa on tämmöinen, koska mehän ollaan mun mielestä niin kuin etuoikeutettuja, että meillä on tämmöinen järjestelmä, eikä se oo kiinni siitä just, että kiinnostaako sitä aikuista lähteä niiden lasten kanssa liikkeelle, vaan yritetään taata, että kaikilla on jossain määrin yhdenvertainen mahdollisuus.” (Opettaja F)

”Tää on kyllä sydämen asia mulle tää KULPS ja mä niin kun todella todella toivoisin, että sitä Espoossa enemmän hyödynnettäis. [...]Siks mä toivon että tätä KULPSia mainostetaan enemmän, jotta kaikilla Espolaisilla lapsilla olisi tasavertainen mahdollisuus päästä käyttämään sitä” (Opettaja B).

Koronapandemia nousi esille lähes kaikissa haastatteluissa. Haastateltavat mainitsivat koronapandemian vaikuttaneen heidän KULPS-palvelunsa käyttöön tavalla tai toisella. Yleisesti ottaen suurin osa oli kiitollisia siitä, että kulttuuripolun sisältöjä on tarjottu ja järjestetty myös kuluneen vuoden koronapandemian aikana esimerkiksi etätapauksina.

”Vi har haft, vi har haft bokprat, har vi haft och så me, o så har vi haft drama, så att vi har haft sådan där dramaworkshopar, o dom har vari på skärmen och haft eleverna att jobba, att de har vi gjort, men att vi har int åkt någonstans och vi har int heller haft tillåtelse att ta en utomstående in. [...] Jo, jo, men de ...de ger ändå en möjlighet att utveckla, att man kan göra det så där via en skärm, o de e ändå jättefint.” (Opettaja A)

6.2.2 Haasteet palvelun käyttöön liittyen

Haaste, jonka lähes jokainen haastateltava mainitsi KULPS-palveluun liittyen oli saavutettavuus ja liikkuminen palvelun kohteisiin. Haastatteluissa tuotiin esille julkisilla kulkuvälineillä liikkuminen ja siihen liittyvät erilaiset haasteet ja ongelmat. Ongelmana koettiin muun muassa se, kuinka liikkuminen julkisilla kulkuvälineillä syrjäisemmiltä alueilta vie helposti koko koulupäivän. Matka itsessäänkin koettiin haastavaksi, sillä kulkuneuvoa voi joutua vaihtamaan moneen otteeseen päästäkseen perille. Julkisten kulkuneuvojen ilmaista käyttöä oppilasryhmien kanssa pidettiin todella hienona asiana, mutta samalla palvelun hyödyntämisen suhteen koettiin erilaisia aikataulullisia haasteita.

”Tää koulu on ihan täällä syrjässä Espoon maaseudulla, niin ongelmana on se, että pitää bussilla kulkea eri paikkoihin esimerkiksi kahdella tai jopa kolmella bussilla... niin julkisella liikenteellä, niin se on varsinkin pienten kanssa haastavaa. Et se on oikeastaan ehkä ainut, muutenhan ei silleen ole mitään haasteita” (Opettaja D).

”Kaikista suurin haaste on se, että meidän koulu sijaitsee niin kaukana kaikesta, elikkä ajallisesti lähteminen kaikkiin paikkoihin ei ole edes mahdollista. Semmoisiin, jotka vaikka Tapiolassa tapahtuu, niin meillä menis niin kun koko koulupäivä eli julkisilla, tai pienten kohdalla ei voi ees laillisesti niin pitkää reissua tehdä...että se on suurin haaste” (Opettaja G).

Monet kertoivat, että matka on haastava tai mahdoton tehdä ilmaisen käytön aikarajan sisällä, jos tapahtumaan halutaan ehtiä ajoissa ja julkisilla halutaan kulkea molempiin suuntiin. Toiveena oli, että tapahtumat alkaisivat myöhemmin, jotta kouluryhmät ehtisivät matkustaa rauhassa julkisilla.

”No sit ku koronarajoitukset loppuu saadaan käyttää taas näitä ilmaisia kaupungin busseja, koska koululuokathan saa matkustaa 10-15 välillä ilmatteeks, äärimmäisen hyvä juttu! Ja siitä mä oon antanut palautetta sinne...äää... KULPSiin suoraan, että nää tällaiset esitykset pitäis alkaa vasta aikaisintaan 10.30, jotta jokainen voisi matkustaa niihin ilmaiseksi” (Opettaja B).

”Tai sit just se et alkamisaika, et nyt hän me saadaan maksutta mennä niin kuin yhdeksästä alkaen julkisilla, niin sit tavallaan ois hyvä, että jos ne alkais tyylin puol kymmeneltä tai kymmeneltä ne tilaisuudet, niin sit pääsis nii kuin maksutta sitten matkustamaan nää matkat” (Opettaja C).

Haastatteluissa tuli esille, että mitä isommasta koulusta on kyse, sen hankalampaa retken järjestäminen on opettajalle. Opettaja A mainitsi haastattelussa, että isoissa kouluissa opettajan tulee hoitaa erilaisia byrokraattisia asioita retken järjestämistä varten, joka tuo lisätoivia opettajalle. Opettaja B kertoi havainneensa, että isommissa kouluissa retki tulisi mielellään järjestää koko luokka-asteelle, toisin sanoen palvelu tulisi varata kaikille rinnakkaisluokille sen sijaan, että yksi luokka kerrallaan osallistuisi KULPSin toimintaan.

”Och ju större skola desto mera byråkrati e de innan man gör saker, att jobbar man i en liten skola, så tar man hela skolan och så far man från plats A till B, att de beror liksom på storleken och så” (Opettaja A).

”Että kun mun omat lapset on käynyt alakoulun niin että heitä on vähintään 4 rinnakkaisluokkaa, et on A, B, C, D luokka ja sit vaikka se erityisluokka, niin mä oon jotenkin ollut aistivinani, et näissä kouluissa missä on paljon rinnakkaisluokkia niin yksi luokka ei saan ikään kuin sooloilla. Että vaikka esimerkiksi, jos vaikka tyttäreni olisi luokalla 3B ja sillä olisi hyvin niin kuin kulttuurimyönteisesti suhtautuva opettaja, niin se opettaja ei saa yksin lähteä, vaan sitten se sama retki pitäisi varata kaikille niille neljälle opettajalla” (Opettaja B).

Myös KULPS-palveluiden suunnittelua tulevalle lukuvuodelle pidettiin hieman haastavana, sillä tarjonnat eivät yleensä ole tiedossa vielä lukukauden lopulla, jolloin opettajat aloittavat jo ensi lukuvuoden suunnittelun. Opettajat mainitsivat, että lukuvuosi suunnitellaan hyvin pitkälti jo keväällä ja kuukauden ilmoitusaika ei yleensä riitä retken valmistelua varten. Toiveena oli myös saada kokonaiskuva koko tulevan vuoden tarjonnasta.

”Jag skulle hellre på något vis ha en, en sån där helhets överblick, över att okej att för etta tvåa att det här är sån som vi kan tänka oss e lämpligt, att liksom en hel översikt, inta bara för det som händer nu under veckan eller, eller kanske om en månad, utan för hela året.” (Opettaja A).

6.2.3 Tarjonnan sisällöt

Kaikki haastateltavat kokivat KULPS-kulttuuripolun sisällöt monipuolisiksi ja antoisiksi. Erityisesti etä- ja ulkotapahtumat koettiin hienona lisänä tarjonnassa ja niitä toivottiin myös tulevaisuudessa.

” Se siirtyminen ja liikkuminen on niin kuin se suurin haaste siinä, että miten päästään perille, ja...ja tota, miten menee bussit ja just ne matkat on oikeestaan niitä niin kuin missä aina sattuu ja tapahtuu kaikenlaista. Niin sinänsä jos on jotain tämmöstä etähommaa niin ihan loistavaa, et jos semmosta tulevaisuudessakin on. Että vaikka nyt koronakin saatais pois päiväjärjestyksestä, niin kuitenkin ois kiva että jatkossakin näitä etätapahtumia ois. [...] Niin ja ehkä tosiaan sitä etähommaa vois jatkossa sitten miettiä ja kehitellä sitten enemmänkin... nyt, kun siihen on olemassa kaikki välineet niin kuin täällä vastaanottavalla taholla ja... tota myöskin erilaiset tahot ovat oppinut niin kun tällaista striimaamista ja tallenteiden tekemistä ja jakamista, niin sitä kannattaa sit jatkossakin hyödyntää” (Opettaja C)

Maantieteellisesti kaukana tarjonnan kohteista olevissa kouluissa, opettajat kokivat koululle tuodut palvelut täydellisenä vaihtoehtona.

”Tässä kuluneena vuonnahan on ollut huikee se, että jotkut on tullu paikan päälle, siis koululle rakentaneet kaikki lavat ja muut luokkaan, että siis hienoa palvelua myös nyt!” (Opettaja D).

Muutama opettaja mainitsi toivovansa, että palvelujen sisällöt olisivat enemmän interaktiivisempia ja, että lapset pääsisivät itse tekemään asioita ja osallistumaan tarjonnan sisältöön. Sisältöjen interaktiivisuus koettiin tärkeänä asiana lasten oppimisen kannalta, sillä opettajien kokemusten mukaan lasten keskittyminen ja kiinnostus kohentuu heti, kun lapsi pääsee itse tekemään asioita.

”Om de finns sådan här som är interaktivt, där man själv kan vara med och göra, om de sen är en utställning eller om de kring något fenomen att man får själv pröva på och göra, då e de härligt, för de som man gör med händerna så brukar fastna bättre, så allt sånt e härligt.” (Opettaja A).

”Kaikista eniten mä tietenkin pidän siitä, että on joku semmonen mihin saa myös osallistua sit oppilaiden kanssa, niin kuin tekemään. Et jos sit on vaikka jotain mitä ensin tutkitaan ja sit sen jälkeen puuhaillaan jotenkin sen parissa. [...] Lapsetkin motivoituu ihan eri tavalla, jos ne pystyy tota... ensi kertaan jotain ja sit tietää et ”Jee pääsee tekemään jotakin itse!”.” (Opettaja F).

Niin sanotut valmiit paketit eli tarkasti suunnitellut konseptit ja kokonaisuudet, joissa palvelun tarjoaja on valmiiksi räätälöinyt sisällön sopimaan tietylle luokka asteelle ja muokannut sisällön ja oppimateriaalin tukemaan opetussuunnitelman mukaista opetusta, koettiin mahtavina. Jotkut vastaajista olivat sitä mieltä, että he voisivat itsekin rakentaa konseptin tarjonnan ympärille eli paketti ei ole välttämätön, muttei siitä haittaakaan ole. Etenkin uusien opettajien näkökulmasta haastateltavat kokivat helpot valmiit konseptit hyvinä vaihtoehtoina. Haastatteluissa mainittiin, että on ihanaa inspiroitua ja nauttia jonkun muun suunnitteleman sisällöstä, sillä lähes kaikki oppilaille suunniteltu ohjelma on yksin opettajan vastuulla. Monien mielestä oli hienoa, että sisällöntarjonnassa on yleisesti ollut joustoa ja opettajien toiveita on huomioitu kulttuurivierailuilla.

”Mun miestä on toisaalta ihanaa, että sielt tulee sielt kulttuuritarjoajalta suoraan joku paketti, koska kaiken muunhan mä suunnittelen itse, niin se helpottaa.” (Opettaja F)

”Mä tykkään kyl siitä, että se on valmiiks mietitty ja että se ikään kuin tarjotaan meille, ja tullaan ja nautitaan siitä” (Opettaja E)

”Jag e ju en gammal räv och har jobba länge o jag vet ganska långt innehållet i dom flesta årskurser, men e ja helt sprillans ny som lärare, så e de jätte skönt att de finns någonting som e färdigt.” (Opettaja A)

Haastatteluissa kävi myös ilmi, että kuinka suurin osa opettajista toivoo, että Kerran luvuudessa -kohteita saisi käyttää enemmän. Viestinnän suhteen toivottiin enemmän

selkeyttä Mielin määrin -kohteiden ja Kerran lukuvuodessa -kohteiden osalta. Jotkut kokivat, että välillä oli hankala tietää kummasta kohteesta oli kyse ja tietämättömyys johti helposti siihen, että palvelu jäi käyttämättä.

”Se kun tuli tää uudistus...että, että luokiteltiin niin kuin tarkemmin se, että mitä voi käyttää kerran kaudessa vai onko se kerran lukuvuodessa vai...vai onko se kerran lukukaudessa... ja tota, sit on näitä, että niin paljon kun haluat, ja se on musta tosi sekava se, se niin ku se systeemi” (Opettaja E)

”Ehkä se haaste on tullu siinä, että sit kun on ollut hyviä kohteita ja osa on rajattu niihin Kerran vuodessa -kohteisiin, niin se on joskus sit harmittanu, et sit ku on syyslukukaudelle löytänyt tosi kivan kerranvuodessa käyntikohteen, niin sit se on rajannu ne kaikki kevään, keväälle tarjolle tulleet jutut pois.” (Opettaja B)

6.2.4 Viestintä ja markkinointi

KULPS-opettajan tärkeys korostui haastatteluissa. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että koulun KULPS-opettajalla on iso ja tärkeä tehtävä KULPS-palvelun viestinnässä. Opettaja B toivoi, että koulun KULPS-opettaja valittaisiin harkitummin ja, että valittu henkilö kokisi tehtävän tärkeänä ja mieleisenä asiana edistää lasten liikunta- ja kulttuuri-käyntejä. KULPS-opettajille lukuvuoden alussa järjestetty Kick start -tapahtuma, jossa uuden lukuvuoden tarjontaa on esitelty, nähtiin antoisana tapahtumana. Ehdotuksena tuli, että tapahtuman voisi suoratoistaa tai järjestää verkossa, jotta kaikki halukkaat pääsisivät osallistumaan. Saavutettavuuden kannalta koettiin, että tapahtuman toteuttaminen verkossa olisi todella tärkeää.

”Och också de här KULPS.. mmm. hu ska ja säga .. dom här träffarna som man har haft där man har gått igenom program utbud, mm.. där sku jag från min skola gärna se att de komma lite fler”. (Opettaja A)

”Ja sit vois olla niin kuin... niitä on ehkä joskus ollu sellaisii KULPS- iltapäivä koulutuksia, me sanotaan niitä VESO- koulutuksiks, et sitte se KULPS-opettaja on voinu mennä kuuntelemaan sitä tarjontaa et mitä on esitelty, niin se vois olla heti elokuun lopussa, kun lukuvuosi alkaa, et sinne joku osallistuu, ja nyt sit, kun ihmiset on tottunu näihin kaikkiin etäpalavereihin, ku arviointikeskustelutkin käydään nykyään näin miten tää haastattelu, niin sit se vois olla ihan tällanen etäkokous, missä sitten esiteltäs. Ainakin yhdelle, tai pari... jollekin, tai jollekin työparille koulusta esiteltäs mitä kaikkea on lukuvuoden aikana tulossa.” (Opettaja B)

KULPS-palveluiden varaaminen koettiin yleisesti hyvin helpoksi, mutta varauskäytännön toivottiin vielä selkeyttä ja suoraviivaisempaa järjestelmää. Yleisesti jokainen haastateltu koki saaneensa tarpeeksi tietoa KULPSista ja sen tarjonnasta.

”Jos varaamiseen halutaan kehittää joku systeemi, se ois hyvä ja että ois niitä mielin määrin kohteita laajalla skaalalla ja tota, että kaikki pääsis sit osallistumaan. (Opettaja C)”

Opettaja A toivoi, että KULPS-sähköposteissa kävisi jo otsikoissa ilmi kenelle sähköposti on kohdennettu. Toisin sanoen, jos viestissä mainostetaan vain 1–3 luokkalaisille kohdennettuja sisältöjä, tulisi asian käydä ilmi jo sähköpostin otsikossa.

”Att när man bli...man får den här informationen att de sku vara bra att kanske ren i, om de e möjligt att i rubriken vet ... vilken åldersgrupps elever den riktar sig till att då, att man int så säga spammar alla. För att jag tror att de finns möjlighet, liksom att man får informationen, men de e den där överutbudet, så man orkar sällan öppna och läsa till, så därför sku de vara bra att om redan i rubriksättningen att ”nytt för 7–9” eller ”För dom äldre eleverna i ” eller ”för årskurs 5–6 passar bra ” eller ”Nytt för hela låg sidan” eller något sådant här, att man när man skickar ny information eller ”gäller all i hela skolan” att att man vet att okej här kan finnas något för mig.” (Opettaja A)

6.2.5 Kehitysideat ja toiveet

Opettaja F toivoi, että KULPS-sisältöjä painotettaisiin enemmän loppusyksylle, talvelle ja kevätkaudelle, eikä niinkään lukuvuoden alkuun, kun opettajalla on paljon työtä oman luokan ryhmittämisessä ja perusasioiden opettamisessa.

”Se, joka ehkä joskus on ollut, että kun syksyllä on aika paljon aina sen luokan ryhmittämistä ja kaiken koulutyön käynnistämistä, että silloin ei huomaa heti tarttua niihin... niin sit on joskus harmittanut, että siinä onkin menny joku ihana kulttuuritilaisuus ohi. Että jos ei ois heti siin syksyllä, että ehkä niitä alkusyksyn tapahtumia ei tarvis olla niin paljon, et jotenkin sitten painottua vähän tonne loppusyksyyn talveen ja kevääseen, et ihmiset ehtii niin kuin huomata.” (Opettaja F)

KULPS-tarjontaan toivottiin lisää koululla toteutettavia sisältöjä ja etä tapahtumien jatkamista. Kirjastopolun kirjailijavierailun tyylisiä sisältöjä toivottiin myös kulttuurialan ammattilaisilta kulttuuripolulle. Toiveena oli eri taidealojen ammattilaisten vierailuja, joiden yhteydessä lapset pääsisivät työpajan kautta tutustumaan eri taideammatteihin.

”Lähinnä me toivotaan sitä että, että tota paljon näitä että ohjaajat tulee koululle... koululle, että meidän ei tarvi lähteä, koska tosiaan me ollaan niin syrjässä, että se on hankalaa, ja sitten nämä...nämä todellakin toivotaan, että nää etäjutut jatkuu, että ne on kaikki kokenut hyviksi”(Opettaja G)

”Et se ideana vaan sinne, että taitelijoiden kanssa yhteistyötä. Niin kuin nyt on kirjailijoiden, että he tulevat kertomaan omasta työstä, niin samalla lailla tai vetämään jotain pajoja, kirjoituspajoja, niin sit taiteilijat vois tulla vetämään sen oman eksperttialansa, jotain pientä taidepajaa” (Opettaja G).

Yksi suurimmista toiveista, jota lähes kaikki haasteltavat toivoivat, oli tilausbussien tarjonta KULPS-palvelun yhteydessä.

7 ANALYYSI JA KEHITYSEHDOTUKSET

Tässä luvussa yhdistän kyselytutkimuksen ja yksilöhaastatteluiden tulokset tutkimuksen teoriaan, sekä esittelen tutkimustulosten pohjalta muodostamani kehitysehdotukset.

KULPS-toiminnan tavoitteena on vahvistaa esikoulujen ja peruskoulujen sekä paikallisten kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden välistä yhteistyötä ja madaltaa kulttuuri-, liikunta- ja kirjastopalveluiden käytön kynnystä sekä kannustaa elinikäiseen palveluiden käyttöön. Tutkimuksen perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että KULPSin kohdalla toiminnan tavoitteet eivät täysin vielä toteudu. Haastatteluista käy ilmi, että koulut eivät valitettavasti ole tasavertaisessa asemassa ja syrjäseuduilla olevilla kouluilla on haasteita hyödyntää KULPSin monipuolista tarjontaa maantieteellisistä syistä. Tästä johtuen lapset pääsevät eriarvoisesti tutustumaan toimijoiden tarjontaan ja eri palveluiden toimitiloihin.

Kulttuurikasvatussuunnitelmalla halutaan taata lasten kulttuuristen oikeuksien yhdenvertainen ja tasa-arvoinen toteutuminen, sekä lasten kulttuurisen kompetenssin kehittäminen paikallisia mahdollisuuksia hyödyntäen. Tutkimuksen tuloksesta käy ilmi, että kulttuuripolku on KULPSin hyödynnetyin polku ja, että kulttuuripolku on pystynyt tarjoamaan kouluille mieleisiä sisältöjä myös koronapandemian aikana. Uusien etä- ja ulkotapahtumien sekä koululle tuotujen sisältöjen avulla lapset ovat päässeet osallistumaan kulttuuripolun sisältöihin hyvin yhdenvertaisesti viimeisen vuoden aikana. Tutkimustuloksiin peilaten voidaan todeta, että kulttuurisisällöt ovat uusien sisältöjen avulla saavuttaneet koulut hyvin, mutta kehittämistä palvelussa ja palvelun tarjonnassa vielä riittää.

Tutkimuksen tuloksen perusteella voidaan todeta, että KULPS aidosti tukee uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta ja tarjoaa monipuolisia oppimisympäristöjä opettajille. Haastatteluista käy ilmi, että KULPS on yleisesti hyvin arvostettu toimintamalli ja työkalu, jota opettajat mielellään hyödyntävät opetuksessaan. Kulttuuripolun sisällöt ovat yleisesti olleet hyvin mieluisia ja tarjonnalle riittää kysyntää.

7.1 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Kokonaisuudessaan tämän tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti ovat kesinkertaiset. Kyselytutkimuksen lomakkeeseen vastasi 136 henkilöä noin 2880 mahdollisesta opettajasta, mikä on hieman alle 5 % eli tavoiteltua vastausprosenttia alhaisempi. Sähköisten kyselyiden yleistymisen ja räjähdysmäinen kasvu sekä sitä myötä syntynyt vastausväsymys voivat olla yksi selitys alhaiselle vastausprosentille (Moilanen et al. 2020 s. 129). Kysely on myös voinut hukkua roskapostiin tai laajaan sähköpostivirtaan. Tämän lisäksi kyselyn aikana vallinnut koronaviruspandemia sekä siitä opettajille aiheutunut lisätyö ja haasteet ovat voineet vaikuttaa kyselyn vastausprosenttiin. Vaikka vastausprosentti

itsessään oli heikko, olivat vastaukset kuitenkin jakautuneet maantieteellisesti hyvin laajasti ja tasaisesti ympäri koko Espoota. Kyselytutkimuksessa peruskoulut oli jaettu kuuteen eri ryhmään, joista viisi ryhmää edusti eri maantieteellisiä alueita Espoossa ja yksi ryhmä kaikkia ruotsinkielisiä peruskouluja Espoossa. Kyselytutkimuksen raportista näkee, että vastaukset ovat jakautuneet prosentuaalisesti melko tasaisesti kaikkien ryhmien välillä, huomioiden jokaisen ryhmän suuruuden, toisin sanoen montako koulua tiettyyn ryhmään kuuluu. Kaiken kaikkiaan Espoossa on 89 peruskoulua, joista tähän kyselyyn saatiin vastauksia 58:sta peruskoulusta. Koska kyselyn vastaajat edustavat hyvin matalaa osuutta koko kohderyhmästä, ei kyselytutkimuksen tuloksia voida yleistää koskemaan koko perusjoukkoa, vaan sen sijaan kyselytulokset ovat enemmänkin suuntaa antavia. Tästä huolimatta sain kyselylomakkeeni avulla kokonaisvaltaisemman ja paremman ymmärryksen tämänhetkisistä KULPS-palveluun liittyvistä ongelmista sekä opettajien toiveista ja tarpeista palveluun liittyen.

Kyselytutkimukseen vastanneet henkilöt olivat ymmärtäneet kysymykset, mutta sopivaa vastausvaihtoehtoa ei aina löytynyt. Kyselylomakkeen joissakin kysymyksissä olisi pitänyt olla vastusvaihtoehto ”joku muu”, jolloin ongelmalta oltaisiin vältytty. Tämä olisi sopinut etenkin kysymykseen, jossa kysyttiin syytä KULPS-palvelun käyttämättömyyteen, jonka koettiin olevan koronavirus. Tutkimuksen informaatiokohdassa olisin voinut tarkentaa, että kyselyssä tutkitaan KULPSin käyttöä laajemmalla aikajanalla ja toimintamallin toimivuutta myös niin sanottuna ”normaalina” aikana, eikä ainoastaan kulunutta vuotta, jota on eletty koronaviruspandemian ja siihen liittyvien rajoitusten kanssa. Tämä ei olisi kuitenkaan ratkaissut lomakkeessa havaittua epäkohtaa vastausvaihtoehdon puuttumisesta, sillä kysymyslomakkeen kahdeksanteen kysymykseen (joka oli kohdennettu ilmenemään ainoastaan heille, jotka olivat kuulleet KULPSista, mutta eivät käyttäneet palvelua) vastanneista yli 48 % (13 henkilöä) oli opettanut Espoossa alle vuoden, eli ainoastaan koronapandemian aikana.

Vaikka tutkimuksen viestinnässä ja itse kyselytutkimuksen informaatiokohdassa oli selkeästi mainittu, että kysely on tarkoitettu peruskoulun opettajille, oli kyselyyn vastannut kuitenkin myös yksi esiopetuksen opettaja. Koska kysely oli anonymisoitu ei tämän henkilön vastauksia pystytty poimimaan pois tutkimustuloksista eli toisin sanoen hänen vastauksensa ovat vaikuttaneet tutkimustuloksiin. On kuitenkin syytä huomioida, että kyse

on vain yhdestä henkilöstä ja näin ollen kyseisen henkilön vastaukset eivät ole vaikuttaneet liian vakavasti tutkimustuloksiin.

Valikoin itse vapaaehtoisten joukosta tutkimuksen yksilöhaastatteluun valitut henkilöt ja näin ollen valinnoillani pystyin vaikuttamaan ei-satunnaisen otannan monipuolisuuteen. Valinnoillani varmistin, että tutkittava joukko edustaisi mahdollisimman kattavasti koko tutkimuksen perusjoukkoa. Haastattelututkimus ei kuitenkaan sisällä yhtäkään yläluokkien opettajaa vaan tutkimusjoukko koostuu ainoastaan eri koulujen alaluokkien opettajista. Haastattelumenetelmäksi valitsin puolistrukturoidun haastattelun, joka antoi minulle mahdollisuuden selkeyttää haastattelukysymykset haastateltavalle, mikäli hän ei ymmärtänyt kysymyksiä oikein. Näin ollen voin olla melko varma siitä, että haastattelututkimuksessa ei ole syntynyt erehdyksiä kysymyksiin liittyen.

Kaiken kaikkiaan epäkohdat ja virheet eivät ole suuressa mittakaavassa vaikuttaneet juurikaan tutkimuksen tuloksiin. On kuitenkin hyvä huomioda, että tutkimuksen vastaukset näyttäisivät todennäköisesti jossain määrin erilaisilta, jos tutkimus tehtäisiin uudelleen, sillä ei voida taata, että vastaajat olisivat täsmälleen samat. Näin ollen kokemukset KULPS-palvelusta voisivat olla hieman erilaiset, sillä tutkimus oli kohdennettu tutkimaan vastaajan omakohtaisia kokemuksia KULPSiin liittyen. Kehitysehdotuksien luomisessa olen käyttänyt sekä kyselytutkimuksen että yksilöhaastattelujen vastauksia ja tuloksia, mikä osoittaa sen, että tutkimukset mittasivat sitä, mitä niiden oli tarkoitus mitata.

7.2 Viestintä- ja markkinointiehdotukset

Viestinnän selkeyttämiseksi ja parantamiseksi olisi tärkeää, että kaikki KULPSiin liittyvä tieto koottaisiin yhdelle verkkosivulle. KULPS-toimintamallin kannalta olisi todella tärkeää, että KULPSilla olisi omat verkkosivut, jonne kaikki ajantasainen tieto koottaisiin. Tärkeää olisi, että verkkosivun yhteydessä olisi helppokäyttöinen varausjärjestelmä, jonka kautta opettajat löytäisivät kaikki KULPS-palvelun eri polkujen sisällöt ja pystyisivät varaamaan palveluita yksinkertaisella tavalla. Tilastoinnin helpottamisen sekä varauksentekijän kannalta olisi hyvä, jos opettaja voisi luoda luokalle oman käyttäjätunnuksen varausjärjestelmään, jonka kautta hän varaisi palvelun jokaiselle luokalle erikseen. Näin opettaja voisi itse paremmin seurata järjestelmän kautta palvelun käyttöhistoriaa eli luokan KULPS-palvelun käyttöä. Samalla hän pystyisi varmistamaan onko kyseinen

luokka jo käyttänyt oman Kerran vuodessa -käyntinsä, mikäli se on opettajalta päässyt unohtumaan. KULPSin omilla verkkosivuilla olisi helppo kohdennetusti mainostaa ajantasaista tarjontaa.

KULPS-toiminnan lukuvuoden tarjonnat tulisi pystyä ilmoittamaan opettajille jo edellisen lukukauden lopulla, jotta opettajat pystyisivät paremmin suunnittelemaan KULPS-vierailut syksyille. Tässä on tietysti haasteena se, että KULPS-koordinaattori ei ole vielä tässä vaiheessa ehtinyt sopia kaikkien KULPS-palveluntarjoajien kanssa seuraavan lukuvuoden tarjonnasta ja sen sisällöstä.

KULPS-opettajien rooli viestinnän suhteen on äärimmäisen tärkeä, joten KULPS-palvelun kohentamista varten KULPS-opettajan valinta tulisi tehdä vuosittain hyvin harkiten. Tehtävään tulisi valita opettaja, joka on käyttänyt palvelua pidemmän aikaa ja tietää toiminnan käytännöt sekä on kiinnostunut KULPSista ja todella haluaa kannustaa ja auttaa kaikkia koulun opettajia käyttämään palvelua. KULPS-opettajan tulisi jakaa yleisellä tasolla tietoa KULPSista sekä pystyä jakamaan tietoa myös kohdennetusti koulun opettajille niin, että KULPS-palvelun eri tarjonnat kohdistetaan oikeille kohderyhmille. Jotta koulun KULPS-tietoisuus ei olisi ainoastaan KULPS-opettajan varassa, olisi tärkeää, että lukuvuoden alussa järjestettäisiin KULPS Kick start -tyylinen tiedotustilaisuus kaikille Espoon peruskoulun opettajille. Saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi olisi hyvä, että tilaisuus järjestettäisiin etäyhteyksin, jotta kaikilla halukkailla olisi mahdollisuus osallistua tilaisuuteen.

KULPS-viestintä tulisi yleisellä tasolla pyrkiä kohdentamaan sekä kiteyttämään paremmin ja jokaisen sisällön kohdalla tulisi ilmetä selkeästi, mihin kategoriaan palvelu kuuluu. Sähköposti on tutkimustulosten mukaan toimivin viestintäkanava ja näin ollen viestintää tulisi painottaa tälle kanavalle. Kahden kuukauden välein KULPS-opettajille voisi lähteä yhteenvetona kooste ajantasaisesta tarjonnasta luokka-asteittain.

Viestinnässä jokaisen sisällön kohdalla tulisi aina ilmetä selkeästi sisällön kategoria ja kohderyhmä. Opettajan tulisi nopeasti saada selville, jos tarjonta sopii hänen luokka-asteelleen.

7.3 Saavutettavuuden parantaminen

Jotta lasten kulttuuriset oikeudet toteutuisivat ja, jotta koulujen yhdenvertaisuus toteutuisi paremmin, tulisi kaikki KULPS-palvelut olla kaikkien koulujen saavutettavissa. Matkojen lyhentämistä varten koulujen lähikirjastoja tulisi hyödyntää enemmän palvelujen tarjonnassa. Kulttuuritapahtumia voisi toteuttaa paremmin yhteistyössä kirjastojen kanssa ja esimerkiksi teatteriesityksiä voisi syrjäseuduilla esittää kirjastojen tiloissa. On myös tärkeätä jatkaa etätapahtumien sekä kouluille varattavien palveluiden tarjontaa, jotta kaikki kauempana olevat koulut voivat nauttia KULPS-palvelusta. On kuitenkin hyvä huomioida, että lasten osallistuessa KULPS-tapahtumiin vain omalla koulullaan, eivät he pääse samalla tavalla tutustumaan Espoon kulttuuritoimijoihin, eivätkä oppimaan monipuolisesti palveluiden saavutettavuudesta tai toimintatavoista. KULPS-ideana on kasvattaa lasten tietoisuutta eri kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksista Espoossa ja kannustaa elinikäiseen palveluiden käyttöön. Tämä ei täysin toteutuisi, mikäli lapset eivät vierailisi kohteissa. Tämän vuoksi on tärkeätä löytää rahoitusta tilausbussikuljetuksille, joita koulut voisivat käyttää KULPS-vierailujen yhteydessä, jos julkisilla kulkuneuvoilla liikkuminen ei ole mahdollista. Kulttuurikasvatus on lasten oikeus ja kulttuuripoliittisesta näkökulmasta sekä lastenkulttuuripolitiikan näkökulmasta olisi todella ikävää, jos lasten oikeus osallistua KULPSiin ei toteutuisi saavutettavista ja infrastruktuurisista syistä.

7.4 Ehdotuksia palvelun sisältöihin

Palveluiden tarjonnassa tulisi olla mahdollisuuksien mukaan pientä joustoa esimerkiksi aikataulullisesti tai kielellisesti. Mikäli matka kohteeseen on pitkä ja bussiyhteydet kulkevat vain tunneittain, olisi hyvä, että esimerkiksi opastusten kohdalla voitaisiin joustaa kiertokävelysten alkamisajoissa. Myös vuosiluokkien suhteen olisi hyvä, että tarjonnassa olisi mahdollisimman paljon joustoa. Sekaluokan (luokassa on 1-3 luokan oppilaita) opettaja pystyy paljon helpommin toteuttamaan KULPS-vierailun, jos hän voi osallistua palveluun koko luokan kanssa, vaikka sisältö olisikin kohdistettu vain 2 luokkalaisille. Opettaja voisi myös etukäteen ilmoittaa toivovansa opastuksen ja tehtävät selkosuomella.

KULPS-kulttuuripolun kohteiden jaottelua tulisi joko purkaa tai Kerran lukuvuodessa kohteiden käyttöä nostaa, jotta palveluja käytettäisiin enemmän. Tutkimuksen mukaan jako on kokonaisuudessaan vähentänyt kulttuuripolun käyttöä, ainakin

kyselytutkimukseen osallistuneiden kohdalla. Kysyntää Kerran lukuvuodessa -kohteille riittää. Käyttökertoja Karran lukuvuodessa -kohteille voitaisiin lisätä niin, että jokainen luokka saisi käyttää palvelua ainakin kerran lukukaudessa, eli kahdesti vuodessa.

Jotta lasten oppiminen kohentuisi ja innostus KULPS-palvelusta säilyisi, on tärkeää tarjota lapsille mieleistä tekemistä. Tutkimustuloksiin perustuen, olisi tärkeää tarjota lisää interaktiivisia sisältöjä, joissa lapset itse pääsisivät tekemään asioita ja olemaan osana sisältöä. Vaikka kyseessä olisi perinteinen teatteriesitys olisi tärkeää, että esitykseen liitettäisiin jotakin tekemistä oppilaille. Esitys itsessään voisi sisältäisi interaktiivisia kohtauksia jossa yleisö huomioitaisiin, tai esityksen jälkeen voisi olla työpaja, jossa oppilaat pääsisivät itse esittämään omia tulkintojaan esityksen kohtauksista.

8 LOPPUSANAT

Tässä opinnäytetyössä olen tutkinut syytä siihen, miksi kaikki opettajat eivät käytä KULPS-palvelua aktiivisesti osana opetustaan, sekä selvittänyt opettajien tarpeet ja toiveet KULPS-toimintamallin kehittämistä varten. Olen myös antanut kehitysehdotuksia KULPS toiminnan kohentamista varten, niin rakenteellisia, kuin sisältöön ja viestintään liittyviä ehdotuksia. Tutkimuksen pohjalta voidaan todeta, että erilaiset yhteiskunnalliset asiat kuten ajanpuute, kaupungin infrastruktuuri sekä opetus- ja kasvatus mallin muutokset ovat asioita, jotka vaikuttavat KULPS-palvelun käyttöön ja opettajien tämänhetkisiin toiveisiin ja tarpeisiin palveluun liittyen. Oli hienoa nähdä tutkimustuloksista että kulttuurikasvatus ja KULPS koetaan yleisesti hyvin tärkeänä asiana jota halutaan edistää.

Opinnäytetyötäni tehdessä on Suomessa ja ympäri maailmaa vallinnut koronapandemia, joka on vaikuttanut merkittävästi kaikkeen kulttuuritoimintaan. Koronapandemia on myös vaikuttanut KULPSin toimintaan ja sen tarjoamiin palveluihin. Vuoden aikana monet sisällöt on muutettu muun muassa etä- tai ulkotoiminnaksi, konsepteiksi, joilla varmasti on kysyntää myös koronapandemian jälkeisenä aikana. Uskon, että työni merkittävyys on lisääntynyt äkillisen koronapandemian aiheuttaman muutoksen vuoksi ja toivon, että esittämiäni ehdotuksia todella hyödynnetään toiminnan kehittämisessä niin tämän koronapandemian aikana kuin myös sen jälkeisenä aikana.

LÄHTEET

Christensen, L., Engdahl, N., Gräas, C., Haglund., L, 2010, *Marknadsundersökning – En handbok*, painos 3:1, Studentlitteratur AB, Lund.

Espoon kaupunki, 2021a, Espoo aineistopankki, [Verkkosivu]. Julkaisematon.

Espoon kaupunki, 2021b, *KULPS! -kirjastopolku*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://www.kulttuuriespoo.fi/fi/node/18712> Viitattu: 18.3.2021.

Espoon kaupunki, s.a.a, *Espoon suomenkielinen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016*, [verkkosivu]. Saatavissa: <https://ops.espoo.fi/> Viitattu: 12.3.2021.

Espoon kaupunki, s.a.b, *Espoo-tarina*, [Verkkosivu]. Saatavissa: https://www.espoo.fi/fi-fi/espoo_kaupunki/paatoksenteke/espootarina Viitattu: 18.3.2021.

Espoon kaupunki, s.a.c, *Kulttuuri- ja liikuntapolku*, [Verkkosivu]. Saatavissa: www.espoo.fi/fi-fi/kulttuuri_ja_liikunta/kulttuuri/opettajille_ja_kasvattajille/kulps Viitattu: 11.3.2021.

Espoon kaupunki, s.a.d, *Kulttuuripolku*, [Verkkosivu]. Saatavissa: https://www.espoo.fi/fi-fi/Kulttuuri_ja_liikunta/Kulttuuri/Opettajille_ja_kasvattajille/KULPS/Kulttuuripolku Viitattu: 11.3.2021.

Espoon kaupunki, s.a.e, *Liikuntapolk*, [Verkkosivu]. Saatavissa: https://www.espoo.fi/fi-fi/Kulttuuri_ja_liikunta/Kulttuuri/Opettajille_ja_kasvattajille/KULPS/Liikuntapolku Viitattu: 18.3.2021.

Grönholm I. (toim.), 2002, *Koulun pieni kulttuurikirja*, Koulun ja kulttuurin yhteistyöohjelma 1998–2001, Opetushallitus & Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Hagman, S., 2014, *Katsaus perusopetuksen taide- ja kulttuurikasvatukseen : tutkielma Suomen kulttuurikasvatussuunnitelmien taidekasvatukselle antamista merkityksistä*, [Verkkojulkaisu], pro gradu-tutkielma, Jyväskylän yliopisto, Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Jyväskylä. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/44105/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201408262647.pdf> Viitattu: 19.4.2021

Harlas, Elina, 2021, *Haastattelu KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolusta opinnäytetyötä varten* [Haastattelu], 29.04.2021, Microsoft Teams.

Helsingin kaupunki, s.a., *Mitä on kulttuurikasvatus?*. Saatavissa: <https://www.kultus.fi/fi/mita-kulttuurikasvatus> Viitattu: 26.3.2021.

Hokkanen, T., 2012, *Koululuokasta katsomoon – Sellosali espoolaiskoulujen kulttuurikumppanina*, [Verkkojulkaisu], opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Kulttuurituotannon koulutusohjelma, Helsinki. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/44752/Hokkanen_Teemu_KUTU_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu: 29.4.2021

Ihmisoikeuksien liitto, s.a., *YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 1948*. Saatavissa: <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/> Viitattu: 2.4.2021.

Koskela K., 2017, ”KULPS!”. Teoksessa: Westö J. (toim), *Julkisesti luova: Menestystarinoita Espoon perusopetuksen pedagogisesta kehittämisestä*, s. 49–59, [Verkkojulkaisu], Espoon kaupunki, Espoo. Saatavissa: <https://www.espoo.fi/download/name/%7B5A89C0E4-9A92-4266-9D9F-618FE4915F4E%7D/101424> Viitattu: 26.3.2021.

Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki, 2017a, *KULPS! Espoon kulttuurikasvatussuunnitelma*, [Verkkojulkaisu]. Saatavissa: <https://espooprodfi.oncloudos.com/kokous/2017401991-6-1.PDF> Viitattu 13.3.2021

Kulttuurilautakunta, Espoon kaupunki, 2017b, Pöytäkirja 14.2.2017 § 6. [Verkkojulkaisu]. Saatavissa: <https://espooprodfi.oncloudos.com/kokous/2017401991-6.PDF> Viitattu 13.3.2021.

Kuula A., 2006, *Tutkimusetiikka : aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*, Vastapaino, Tampere.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019, Suomen perustuslaki. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306#Pidp446014192> Viitattu 26.4.2021

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, Suomen perustuslaki. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190166> Viitattu: 19.3.2021.

Lapsen oikeuksien viestinnän yhteistyöverkosto, s.a., *Lapsen oikeudet*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus-turvaa-lasten-ihmisoikeudet/> Viitattu: 2.4.2021.

Metsämuuronen J., 2006, *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteessä*, 4. painos, International Methelp KY, Helsinki.

Moilanen, T., Ojasalo, K. & Ritalahti, J., 2020, *Kehittämistyön menetelmät : Uudella osaamista liiketoiminnassa*, 3.-6. painos, Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Nuoperi, s.a., *Sanastoa*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://www.nuoperi.fi/sanasto2.php?id=26> Viitattu: 2.4.2021.

Opetushallitus, 2021, *Perusopetuksen opetussuunnitelman ydinasiat*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-ydinasiat> Viitattu: 3.4.2021.

Opetushallitus, 2014, *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*, Määräykset ja ohjeet 2014:96, 4. painos, [Verkkojulkaisu], Opetushallitus, Helsinki. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf Viitattu: 29.4.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017, *Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategia 2025*, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:20, [Verkkojulkaisu], Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsinki. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79811/okm20.pdf> Viitattu: 29.4.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014, *Ehdotus lastenkulttuuripoliittiseksi ohjelmaksi*, Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:6, [Verkkojulkaisu], Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsinki. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75262/tr6.pdf> Viitattu: 29.4.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö, s.a., *Lastenkulttuurin edistäminen*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://minedu.fi/lastenkulttuurin-edistaminen> Viitattu: 3.4.2021.

Opetusministeriö, 2009a, *Kulttuuripolitiikan strategia 2020*, Opetusministeriön julkaisuja 2009:12, [Verkkojulkaisu], Opetusministeriö, Helsinki. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75641/opm12.pdf?sequence=1> Viitattu: 29.4.2021

Opetusministeriö, 2009b, *Kulttuuri - tulevaisuuden voima : Taustaselvitys kulttuurin tulevaisuus -selontekoa varten*, Opetusministeriön julkaisuja 2009:58, [Verkkojulkaisu], Opetusministeriö, Helsinki. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75630/OPM58.pdf> Viitattu: 29.4.2021

Opetusministeriö, 2003, *Opetusministeriön strategia 2015*, Opetusministeriön julkaisuja 2003:1, [Verkkojulkaisu], Opetusministeriö, Helsinki. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80463/opm11.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Viitattu: 29.4.2021

Opetusministeriö, 2002, *Taide on mahdollisuuksia : Ehdotus valtioneuvoston taide- ja taiteilijapoliittiseksi ohjelmaksi*, [Verkkojulkaisu], Opetusministeriö, Helsinki. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79509/opm_41_TAO.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu: 29.4.2021

Resultatenheten svenska bildningstjänster, 2016, *Läroplan för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo*. Saatavissa: www.esbo.fi/download/no-name/%7BFDE5D81E-3A9D-4BB8-B15C-BAFC32FABA2A%7D/132664 Viitattu: 11.3.2021.

School Education Gateway, 2016, *Education Talks: Miksi kulttuurikasvatus on tärkeää*, [Haastattelu] Saatavissa: https://www.schooleducationgateway.eu/fi/pub/viewpoints/interviews/cultural_education_-_prof_bar.htm Viitattu: 3.4.2021.

Setälä, P., Tiainen-Niemistö, M. & Vesikansa, S. (toim.) 2016. *Lastenkulttuurin laatu-käsikirja*, 2. painos, [Verkkojulkaisu], Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, Tampere. Saatavissa: <https://lastenkulttuuri.fi/wp-content/uploads/2016/01/200x235-Laatukaskirja-netti-pdf.pdf> Viitattu: 29.4.2021

Soininen, S. (toim.), 2011, *Luovuutta! : Taide- ja kulttuurikasvatuksen menetelmäopas monikulttuuriseen nuorisotoimintaan*, [Verkkojulkaisu], Kulttuuriyhdistys Väristys ry. Katso! -projekti, Jyväskylä. Saatavissa: http://siperia.info/luovuutta_opas_nettiin.pdf Viitattu: 29.4.2021

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry, 2015, *Kulttuurivoltti 2015–2016*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kulttuurivoltti/> Viitattu: 25.4.2021

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, 2015, *Kulttuurikasvatussuunnitelma.fi*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/> Viitattu: 25.4.2021

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, s.a.a, *Kulttuurikasvatus*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuuri/kulttuurikasvatussuunnitelma/> Viitattu: 23.3.2021.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, s.a.b, *Lastenkulttuuri*, [Verkkosivu]. Saatavissa: <https://lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuuri/> Viitattu: 3.4.2021.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, s.a.c, *Lastenkulttuurin edistäminen*, [Verkkosivu]. Saatavissa: https://lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuuri/lastenkulttuurin_edistaminen/ Viitattu: 2.4.2021.

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731, Suomen perustuslaki. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P16> Viitattu: 19.3.2021.

Suomen YK-liitto, 2010, *Kulttuurista moninaisuutta koskeva yleismaailmallinen julistus*, [Verkojulkaisu], Suomen YK-liitto, Helsinki. Saatavissa: https://www.ykliitto.fi/sites/www.ykliitto.fi/files/kulttuurijulistus_lopullinen.pdf Viitattu: 29.4.2021

YLEISSOPIMUS lapsen oikeuksista, SopS 60/1991. Saatavissa: <https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060#idp447382656> Viitattu: 12.3.2021.

LIITEET

LIITE 1 – TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ RUOTSIKSI

Utvecklingen av kultur- och motionsstigen KULPS

"Är varje barns rättighet till kulturfostran garanterad?" Detta är något jag ofta undrar över då jag tänker på min barndom och de varma barndomsminnen som jag har av olika skolutflykter som vi gjorde under åren till bland annat biografer, museer och till Finlands nationalopera och -balett. Barnens kulturella rättigheter garanteras i olika lagar och internationella konventioner, men uppfylls barnens kulturella rättigheter i praktiken? Barndomens skolutflykter lärde mig mycket och öppnade mina ögon för kulturvärlden. Utan skolutflykten där vi bekantade oss med olika konst- och kulturaktörer skulle jag inte vara den person jag är idag - en kulturproducentstuderande som brinner för konst och kultur.

Detta examensarbete är ett beställningsarbete för Esbo stads resultatenhet för kultur. Examensarbetet handlar om kultur- och motionsstigen KULPS. KULPS är en stödjande struktur för kultur- och motionsfostran i Esbos grundskolor och fungerar som Esbos plan för kultur- och motionsfostran. Examensarbetet är ett utvecklingsarbete, vars mål är att ta reda på och undersöka hur KULPS-tjänsten kan förbättras och hur användningen av tjänsten kan förenklas ur Esbos grundskollärares perspektiv. KULPS har sedan början strävat efter jämställdhet och jämlikhet. Målet är att erbjuda alla barn en lika bra möjlighet att under skoldagen få ta del av kultur- och motionsaktiviteter oavsett bakgrund. För tillfället verkar det tyvärr som om Esbo grundskolor använder KULPS-tjänsten till varierande grad vilket resulterar i att barnens kulturella rättigheter inte uppfylls på ett jämlikt sätt. Examensarbetets mål är att ta reda på hur KULPS-tjänsten kan utvecklas till ett mer effektivt verktyg för Esbos grundskollärare i att genomföra läroplanen. Syftet med utvecklingsarbetet är att skapa utvecklingsförslag för att få alla Esbos grundskollärare att mer aktivt använda KULPS-tjänsten som en del av undervisningen, och på så sätt möjliggör att barnens kulturella rättigheter förverkligas mer jämlikt.

Examensarbetets forskningsfrågor fokuserar på grundskollärarnas erfarenheter av användningen av KULPS-tjänsten.

Forskningens huvudfråga:

- Vilka hinder finns det för en bredare användning av KULPS i Esbos grundskolor - ur lärarens synvinkel?

Ytterligare frågor:

- Hur kan KULPS-verksamhetsmodellen utvecklas?
- Hur kan kommunikation och marknadsföring gällande KULPS förbättras?

För att få svar på forskningsfrågorna valde jag att göra en fallstudie. En fallstudie som forskningsstrategi lämpar sig väl för ett utvecklingsarbete, då det är önskvärt att skapa utvecklingsförslag med hjälp av forskningen. Inga konkreta förändringar görs i fallstudien, men den används för att skapa och stödja utvecklingsidéer eller förslag på hur det identifierade problemet kan lösas. Problemet som identifierats och som denna studie undersöker är lärarnas varierande användning av KULPS-tjänsten.

Som forskningsmetod för denna studie valde jag både en kvantitativ metod (elektronisk enkät) och en kvalitativ metod (semistrukturerade individuella intervjuer). Med hjälp av kvantitativa och kvalitativa undersökningar ville jag få både en bred förståelse för användningen av KULPS-tjänsten och en djupare insikt i problemen som förekommer i samband med användningen av tjänsten. Min forskningsgrupp bestod av alla Esbos grundskollärare. Arbetet avgränsades till att endast fokusera på Esbos 1–10-årskursernas användning av KULPS-tjänsten. Arbetet beaktar inte förskoleundervisningens användning av KULPS-tjänsten. Arbetet i sin helhet fokuserar på KULPS kulturdelen och utvecklingen av kulturstigen. Planen för motionsfostran behandlas inte i arbetet. Forskningsmaterialet samlades in genom ett elektroniskt frågeformulär som skickades per e-post till Esbos grundskollärare. Därtill samlades forskningsmaterialet in genom semistrukturerade individuella intervjuer där intervjuobjekten valdes bland volontärer som gett sitt tillåtande i frågeformuläret.

Kulturella rättigheter, som är en del av mänskliga rättigheter, är lika rättigheter för alla människor. Med de kulturella rättigheterna garanterar man varje person en lika möjlighet att uttrycka sig själv, att få skapa konst och kultur och att delta i olika kulturella evenemang. De kulturella rättigheterna som ingår i mänskliga rättigheter gäller också alla barn. Barnens kulturella rättigheter skyddas även av FN:s konvention om barnets rättigheter,

som även kallas barnkonventionen. Därtill garanteras barnens rätt till konst och kultur i finska lagen, Lag om kommunernas kulturverksamhet (3 § 166/2019). Dessa avtal främjar barnkulturen och säkerställer att varje barn har möjlighet att delta och njuta av kultur och konst oavsett bostadsort eller socioekonomisk bakgrund.

I Finland har kommunerna en nyckelroll i kulturpolitiken och i att säkerställa de kulturella rättigheterna. Alla kommuner har ett lagstadgat ansvar att organisera kulturaktiviteter och erbjuda kulturfostran. Enligt finska lagen är det kommunernas uppgift att främja utövan- det av kultur och konst och erbjuda målmedveten konst- och kulturfostran. Esbo stad uppfyller denna kommunallag med KULPS-verksamheten, som strävar efter att garantera alla grundskoleelever lika möjligheter att delta i kulturfostran. Finlands kommunlag till- sammans med andra lagar och internationella avtal och riktlinjer fungerar som ramar för KULPS verksamhet.

Förverkligandet av kulturella rättigheter och folkets deltagande i samhällskulturen stärker demokratin. Kulturlivet reflekteras i människornas och samhällets välmående och eko- nomi. Kulturens ställning har förbättrats i vårt samhälle under de senaste tjugo åren och därmed har även kulturpolitikens roll i socialpolitiken ökat. Kulturpolitiken främjar vik- ten av kreativitet, mångfald och inkludering i samhället. I Finland är det allmänna målet för kulturpolitiken att stödja utvecklingen av ett kreativt, demokratiskt och välmående samhälle. I Finland har offentliga sektorn en viktig roll i genomförandet av kulturpoliti- ken. Staten och kommunerna genomför målmedvetet den offentliga kulturpolitiken i Fin- land. I dagens civiliserade samhällen har konst och kultur ett självvärde, där det ses som en del av de grundläggande kulturella rättigheterna. Utöver detta ses konst och kultur också som instrumentella fördelar i samhället. Ett av de mest grundläggande argumenten för konst- och kulturfostran är att den ses som ett verktyg för människans och samhällets välmående, både socialt och ekonomiskt. Syftet med kulturfostran är att främja individens och samhällets välbefinnande, men samtidigt också ge barnen en allmän utbildning.

En plan för kulturfostran garanterar alla barn och ungdomar möjligheten till att bekanta sig med konsten och kulturarvet i sin bostadsort. En plan för kulturfostran gynnar elever, lärare, kulturaktörer och konstnärer samt kommunen. Särskilt i Finland under åren 2015– 2016 främjades framförandet av en plan för kulturfostran till alla kommuner. En plan för

kulturfostran anses vara ytterst viktigt eftersom ett systematiskt och målmedvetet genomförande av kulturfostran under skoldagen garanterar alla barn en lika möjlighet att delta i och bekanta sig med konst och kultur.

KULPS är ett tväradministrativt samarbete mellan den finska utbildningen, de svenska bildningstjänsterna, kulturenheten och idrottstjänsterna i Esbo. KULPS mål är att erbjuda alla barn en jämlik möjlighet att uppleva och skapa konst, lära barnen att använda bibliotekens olika tjänster och ge barnen en möjlighet att bekanta sig med olika motionsaktiviteter. Kultur- och motionsstigen KULPS stöder aktörer inom kultur och idrott i Esbo. KULPS-verksamhetsmodellen stöder grundskollärare att genomföra grunderna för den nationella läroplanen genom att erbjuda nya och mångsidiga inlärningsmiljöer. Den ger elever i förskolan och grundskolan möjlighet att under skoldagen få ta del av avgiftsfria kultur- och motionsaktiviteter. Enligt läroplanen för den grundläggande utbildningen i Esbo är det varje elevs rättighet att få delta i KULPS. KULPS består av tre stigar: kultur-, motions- och biblioteksstigen. Målet är att varje barn besöker varje stig minst en gång per läsår.

Validiteten och reliabiliteten i undersökningen är i sin helhet medelmåttig. Enkätundersökningen samlade in 136 svar av 2880 möjliga, vilket gav undersökningen en svarsfrekvens på 4,7%. Totalt finns det 89 grundskolor i Esbo, varav undersökning fick svar av 58. Eftersom respondenterna representerar en mycket liten andel av hela målgruppen kan resultaten av undersökningen inte generaliseras till hela forskningsgruppen, utan är istället mer vägledande.

Majoriteten (85,3%) av de som svarade på enkäten hade undervisat i Esbo i mer än två år, men undersökningen omfattade också personer som hade undervisat i Esbo i mindre än ett år, dvs. endast under coronapandemin. Geografiskt sett samlade enkäten in svar med jämn spridning från hela Esbo och därtill representerades de svenskspråkiga skolorna passligt i undersökningen. För de flesta respondenter var KULPS redan en bekant tjänst. Av de tillfrågade uppgav 86,8% att de hade använt tjänsten och 11,7% sa att de var medvetna om KULPS, men hade inte använt tjänsten. Två personer uppgav att de inte hade hört om KULPS tidigare. De som sa att de var medvetna om KULPS men inte hade använt tjänsten sa att den främsta anledningen till att de inte använde tjänsten var tidsbrist eller

besvär med schemat. Andra skäl för att de inte använt tjänsten var bristen på kommunikation, svårigheten med att ta sig till tjänsten och ett dåligt utbud av innehåll. Som kommunikation och marknadsföringskanal önskades det främst att e-post skulle användas. Andra alternativ som kom upp var KULPS-nyhetsbrev och skolans egen KULPS-lärare, kanaler som de flesta redan fått information om KULPS ifrån.

För de individuella intervjuerna valdes 7 lärare från 19 volontärer. Alla sju intervjuade lärare undervisade årskurserna 1–6. Alla intervjuade enades om att KULPS i sig är en utmärkt tjänst och ett ypperligt verktyg som möjliggör mångsidig undervisning. Många lärare såg tjänsten som ett viktigt verktyg för att genomföra en jämlik kulturfostran för barnen. Intervjuobjekten tyckte att det var fantastiskt att tjänsten utvecklades. Flera av de intervjuade önskade att KULPS-tjänsten skulle användas mer i undervisningen. Coronapandemin var ett samtalsämne som uppstod i nästan alla intervjuer. De intervjuade nämnde att coronapandemin påverkade deras användning av KULPS-tjänsten på ett eller annat sätt. Generellt sett var de flesta tacksamma för att kulturstigen erbjudit innehåll trots coronapandemin.

Resultatet av undersökningen visar att tillgängligheten av tjänsten och resande i kollektivtrafiken är de största utmaningarna med användningen av KULPS-tjänsten. Den delvis oklara kommunikationen och marknadsföringen samt den utspridda informationen om KULPS-tjänsten på internet är också problem som förekommer i användningen av KULPS-tjänsten.

Ett utvecklingsförslag angående tjänstens tillgänglighet är att öka på utbudet av innehåll som förverkligas i skolornas egna lokaler. Angående användningen av kollektivtrafik är ett utvecklingsförslag att erbjuda charter busstransport för skolor som ligger på avlägsna områden i Esbo. Förbättringen av kommunikationen kan utvecklas genom att förtydliga och rikta marknadsföring mot målgrupperna, samt genom att skapa en tydligare webbplats för KULPS-tjänsten där all information är samlad på ett och samma ställe. På allmän nivå bör KULPS-kommunikationen riktas mot målgruppen.

Baserat på forskningsresultaten är det viktigt att erbjuda barnen innehåll där de själva får delta i programmet. Utvecklingsförslaget gällande tjänstens innehåll innebär en ökning

av mer interaktivt innehåll så att barnens lärande genom tjänsten ökar. KULPS-lärares roll i kommunikationen är oerhört viktig. För att förbättra KULPS-tjänsten bör valet av en KULPS-lärare göras mycket målmedvetet varje år. En lärare som har använt tjänsten under en längre tid och känner till den samt är intresserad av KULPS och verkligen vill uppmuntra och hjälpa andra lärare i skolan att använda tjänsten bör väljas för uppgiften. Kategoriseringen av KULPS-kulturstigens innehåll bör antingen avskaffas eller användningen av "En gång per läsår" –kategorin bör ökas per klass. Enligt studien har uppdelningen som helhet minskat användningen av kulturstigen. Det finns en stor efterfrågan på "En gång per läsår" –kategorins innehåll. Användningstiderna för "En gång per läsår" –kategorins innehåll borde ökas så att varje skolklass kan använda tjänsten minst en gång per termin, dvs. två gånger om läsåret. I kommunikationen kunde också kategoriseringen meddelas tydligare för lärarna. Enligt studien har kategoriseringen delvis varit oklar och otydlig i marknadsföringen.

I detta examensarbete har jag undersökt anledningen till varför alla lärare i Esbo inte aktivt använder KULPS-tjänsten som en del av sin undervisning. Därtill har jag även tagit reda på vilka behov och önskemål som lärarna har gällande utvecklingen av KULPS-verksamhetsmodellen. Jag har gjort utvecklingsförslag för hur de olika problemen kunde lösas. Baserat på studien kan det konstateras att olika samhällsfrågor som tidsbrist, stadsinfrastruktur och förändringar i undervisnings- och utbildningsmodellen är faktorer som påverkar användningen av KULPS-tjänsten och lärarnas önskemål och behov gällande tjänsten. Det var fantastiskt att se från forskningsresultaten att kulturfostran och KULPS i allmänhet uppskattas och ses som en mycket viktig och bra sak.

Under den tid jag skrivit mitt examensarbete har Finland och hela världen skakats av den rådande coronapandemin, vilket har haft en betydande inverkan på alla kulturella aktiviteter. Coronapandemin har också påverkat KULPS verksamhet och de tjänster som kunnat erbjudas. Under pandemin har det mesta av KULPS-innehållet omvandlats till distans- eller utomhusevenemang, koncept som varit mycket efterfrågade. På grund av den rådande pandemin tror jag att vikten av mitt arbete har ökat och jag hoppas att de utvecklingsförslag jag kommit med verkligen användas för att utveckla KULPS-verksamheten.

LIITE 2 – HAASTATTELURUNKO

Tutkimuksen yksilöhaastattelujen haastattelurunko

1. Mikä KULPSin käytössä on haastavaa?

- Kieli, viestintä, saavutettavuus...? Miksi?

Vilka utmaningar har du stött på vid användningen av KULPS?

- Språk, kommunikation, tillgänglighet...? Varför?

2. Onko KULPSin sisällöntarjonta riittävän monipuolinen ja houkutteleva?

- Mikä on miellyttävää ja mitä vielä kaipaisit?

Är utbudet av KULPS-innehåll tillräckligt mångsidigt och intressant?

- Vad tycker du är tilltalande och vad skulle du ännu vill ha?

3. Miten KULPSin viestinä- ja markkinointia voidaan parantaa?

- Minkä kanavan kautta sinä olet saanut tietoa KULPSista?

Hur kan KULPS marknadsföring och kommunikation förbättras?

- Hur har du tagit del av informationen?

4. Kehitysideoita KULPSin toiminnan kohentamiseksi?

Utvecklingsidéer för att förbättra KULPS verksamhet?

LIITE 3 – KYSELYLOMAKE

Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPSin toiminnan kehittäminen

Utvecklingen av kultur- och motionsstigen KULPS

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Hyvä Espoon peruskoulun opettaja,

Tämän kyselyn avulla pyritään selvittämään, kuinka KULPS-palvelua voidaan kehittää toimivammaksi työkaluksi Espoon peruskoulujen opettajille opettamissuunnitelman toteuttamiseen.

Kysely on avoinna kaikille Espoon peruskoulunopettajille. Vastaaminen kyselyyn on vapaaehtoista ja luottamuksellista. Kysely on anonymi ja antamanne vastaukset käsitellään nimettöminä ja ehdottoman luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen vie 5 minuuttia.

Kaikilla kyselyyn vastanneilla on mahdollisuus osallistua tuotelahjakassi arvontaan! Arvomme vastanneiden kesken 5 kpl tuotelahjakassia. Arvontaan osallistumista varten jättämäsi yhteystiedot eivät ole yhdistettävissä tämän kyselyn vastauksiin. Arvontaan osallistuneiden yhteystietoja käsitellään GDPR-säännösten mukaisesti.

Bästa Esbos grundskolelärare,

Syftet med denna undersökning är att ta reda på hur KULPS-tjänsten kan utvecklas till ett bättre och mer funktionerande verktyg för Esbos grundskolelärare, där verktyget stöder genomförandet av läroplanen.

Undersökningen är öppen för alla grundskolelärare i Esbo. Deltagandet i undersökningen är frivilligt och konfidentiellt. Undersökningen är anonym och svarsenkäterna kommer att behandlas anonymt och konfidentiellt. Det tar cirka 5 minuter att besvara enkäten.

Alla som deltar i undersökningen har en möjlighet att delta i utlottningen av produktpåsar! Vi lottar ut 5 st. produktpåsar bland alla de som svarat på enkäten. Kontaktuppgifterna du ger för att delta i lotteriet är inte sammankopplade med svaren i den här enkäten. Lotterideltagarnas kontaktuppgifter behandlas enligt den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR).

1. Olen lukenut ja hyväksyn yllä mainitut kyselyn ehdot

Jag har läst och godkänner ovanstående villkoren *

☐ Kyllä / Ja

KULPS -kulttuuri- ja liikuntapolku on Espoon perus- ja lisäopetuksen oppilaille luotu kulttuurin, liikunnan ja kirjaston palvelutarjontakokonaisuus. KULPSissa oppimisympäristöinä ovat kaupungin historialliset kohteet, museot, kirjastot, taidenäyttelyt, konsertit, elokuvat, näyttämötaiteen esitykset, monenlaiset liikuntapaikat ja oma lähiseutu.

KULPS-tarjonta on rakennettu niin, että se tukee oppiaineiden tavoitteiden ja sisältöjen mukaista oppimista sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Lisäksi KULPS rikastuttaa koulujen mahdollisuuksia monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseen.

KULPSiin osallistuminen on jokaisen oppilaan oikeus. Tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsee lukuvuoden aikana vähintään kerran kulttuuripolulle, liikuntapoluille ja kirjastopolulle. Yhdeksän vuoden aikana Espoon keskeiset taide- ja kulttuurilaitokset, kirjastot sekä liikunnan kohteet tulevat tutuksi jokaiselle peruskoululaiselle.

KULPS – kultur- och motionsstigen (Läroplan för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo)

KULPS – kultur- och motionsstigen är en helhet av kultur, motion och bibliotekstjänster som är skapad för eleverna inom den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisning (åk 10) i Esbo. Inom KULPS kan elevernas lärmiljöer bland annat vara stadens historiska platser, muséer, bibliotek, konstupställningar, konserter, filmer, scenkonst, mångsidiga idrotts- och motionsplatser och den egna närmiljön och omgivningen användas som lärmiljöer för eleverna.

KULPS-utbudet stöder lärandet i enlighet med målen för undervisningen i de olika läroämnena och deras innehåll samt utvecklingen av mångsidig kompetens. KULPS berikar skolornas möjligheter att förverkliga mångvetenskapliga lärområden.

Varje elev har rätt att få delta i KULPS. Målet är att varje elev får delta på kulturstigen, motionsstigen och biblioteksstigen minst en gång under lärsåret. Under de nio åren i den grundläggande utbildningen blir centrala konst- och kulturinstitut, bibliotek samt motions- och idrottsplatser i Esbo bekanta för varje elev och de kan ta del av olika kultur- och idrottsutbud även på sin fritid.

2. Valitse vastaus, sen mukaan missä peruskoulussa työskentelet:

Välj svar enligt den grundskola där du arbetar: *

Espoonlahden alue / Esbovikens område

- ☐ (Eestinkallion koulu, Espoonlahden koulu, Iivisniemen koulu, Kaitaan koulu, Kantokasken koulu, Koulumäen koulu, Latokasken koulu, Laurinlahden koulu, Mainingin koulu, Martinkallion koulu, Meritorin koulu, Nöykkiön koulu, Nöykkiönlaakson koulu, Saunalahden koulu, Soukan koulu)

Keski-Espoon alue / Mellersta Esbo

- ☐ (Auroran koulu, Hansakallion koulu, Hösmäripuiston koulu, Jalavapuiston koulu, Järvenperän koulu, Karamzinin koulu, Karhusuon koulu, Kauklahden koulu, Keinumäen koulu, Kirkkojärven koulu, Kirstin koulu, Koulumestarin koulu, Mikkelän koulu, Saarnilaakson koulu, Sunan koulu, Tuomarilan koulu, Vanttilan koulu, Ymmerstan koulu)

Pohjois-Espoon alue / Norra Esbo

- ☐ (Juvanpuiston koulu, Kalajärven koulu, Lahnuksen koulu, Niipperin koulu, Nuuksion koulu, Pakankylän koulu, Rinnekodin koulu)

Leppävaaran alue / Alberga området

- ☐ (Espoon kristillinen koulu, Jupperin koulu, Karakallion koulu, Kilon koulu, Kilonpuiston koulu, Leppävaaran koulu, Lintulaakson koulu, Lintumetsän koulu, Lintuvaaran koulu, Lähderannan koulu, Perkkaanpuiston koulu, Postipuun koulu, Rastaalan koulu, Ruusutorpan koulu, Veräjäpellon koulu, Viherlaakson koulu)

Matinkylä-Olarin ja Tapiolan alueet / Mattby-Olars och Hagalund området

- ☐ (Aarnivalkean koulu, Espoo International School, Espoon Steinerkoulu, Friisilän koulu, Haukilahden koulu, Jousenkaaren koulu, Kivimiehen koulu, Kuitinmäen koulu, Laajalahden koulu, Mankkaan koulu, Mankkaanpuron koulu, Matilahden koulu, Niittykummun koulu, Olarin koulu, Pohjois-Tapiolan koulu, Päivänkehrän koulu, Sepon koulu, Taavinkylän koulu, Tapiolan koulu, Tiistilän koulu, Toppelundin koulu, Westendinpuiston koulu)

Ruotsinkieliset peruskoulut / Svenskspråkiga grundskolorna

- ☐ (Bemböle skola, Boställsskola, Finno skola, Karamalmens skol, Kungsgårdsskolan, Lagstads skola, Mattlidens skola, Rödsbogs skola, Smedsby skola, Storängens skola, Vindängens skola)

3. Koulun nimi, jossa työskentelet:**Skolans namn där du arbetar:**

4. Kuinka kauan olet opettanut Espoossa?**Hur länge har du undervisat i Esbo? ***

- ☐ Alle vuoden / Under ett år
- ☐ 1–2 vuotta / 1–2 år
- ☐ 2 vuotta tai enemmän / 2 eller flera år

5. Opetan vuosiluokkia:

Jag undervisar årskurserna: *

- ☐ 1–6
- ☐ 7–10

**6. Kuinka tuttu KULPS – kulttuuri- ja liikuntapolku on sinulle?
Hur bekant är du med KULPS – kultur- och motionsstigen? ***

- ☐ En ole kuullut / Jag har inte hört om den
- ☐ Olen kuullut, mutta en käyttänyt / Jag har hört, men inte använt
- ☐ On tuttu, olen käyttänyt palvelua / Ja den är bekant, jag har använt

**7. Minkä kanavan kautta olet saanut tietoa KULPSista?
Via vilken kanal har du fått information om KULPS? ***

- ☐ Sähköposti / E-post
- ☐ KULPS-uutiskirje / KULPS-nyhetsbrev
- ☐ Sisäinen viestintä intranet Essi/ Intern kommunikation intranet Essi
- ☐ Rehtorilta / Av rektorn
- ☐ Koulun KULPS-opettajalta / Av skolans KULPS-lärare
- ☐ Espoon kaupungin verkkosivuilta / Esbo stads hemsida
- ☐ KULPS Kick start / KULPS Kick start
- ☐ KULPS-opettajien Facebook ryhmä/ KULPS-lärarnas Facebook grupp

**8. Olet kuullut KULPSista, mutta et ole käyttänyt, miksi?
Du har hört om KULPS men inte använt tjänsten, varför inte? ***

- ☐ En ole kerennyt tai jaksanut / Jag har inte haft tid eller ork
- ☐ KULPSin kohteisiin on liian pitkä matka / Det är en för lång resa till KULPS-tjänsterna
- ☐ Liikkuminen oppilasryhmäni kanssa on haastavaa / Att åka på en utfärd med min elevgrupp är utmanande

- ☐ Koululla ei ole varaa matkoihin / Skolan har inte råd med resorna
- ☐ Varaaminen on liian hankalaa / Bokningen är för besvärlig
- ☐ KULPSin palvelun sisällöt eivät ole tarpeeksi monipuolisia tai kiinnostavia / KULPS-tjänstens innehåll är inte tillräckligt mångsidigt eller intressant
- ☐ Viestintä on epäselvää / Kommunikationen är oklar
- ☐ Aikataulullisia haasteita / Utmaning med tidtabellerna

9. Koulumme linjaus KULPSin käytöstä on:

Skolans riktlinjer gällande KULPS är: *

- ☐ KULPS-palvelua ohjataan käyttämään useasti vuodessa / KULPS-tjänsten anvisas att användas flera gånger om året
- ☐ KULPS-palvelua ohjataan käyttämään vähintään kerran vuodessa / KULPS-tjänsten anvisas att användas åt minstone en gång om året
- ☐ Kannustetaan käyttämään oman harkinnan mukaan / Rekommenderas att använda enligt egen bedömning
- ☐ Ei ole linjausta / Det finns inga riktlinjer
- ☐ En ole tietoinen linjauksista / Jag känner inte till riktlinjerna

10. Käytän KULPS – kulttuuri- ja liikuntapolun palveluja:

Jag använder KULPS – kultur- och motionsstigers tjänster *

- ☐ Useasti vuoden aikana / Flera gånger om året
- ☐ Pari kertaa vuodessa / Ett par gånger om året
- ☐ Kerran vuodessa / En gång om året
- ☐ Olen joskus käyttänyt / Jag har någon gång använt

11. Mitä KULPS-polkuja olet käyttänyt?

Vilka KULPS-stigar har du använt? *

- ☐ Kulttuuripolkua / Kultturstigen

- ☐ Liikuntapolkua / Motionsstigen
- ☐ Kirjastopolkua / Biblioteksstigen

**12. Toivon, että tiedotus- ja viestintäkanavana käytettäisiin:
Jag önskar att informationen och kommunikationen skulle ske via: ***

- ☐ Sähköposti / E-post
- ☐ KULPS-uutiskirje / KULPS-nyhetsbrev
- ☐ Microsoft Teams / Microsoft Teams
- ☐ Rehtori / Rektor
- ☐ Koulun KULPS-opettaja / Skolans KULPS-lärae
- ☐ Espoon kaupungin verkkosivut / Esbo stads hemsida
- ☐ KULPS-opettajien Facebook ryhmä / KULPS-lärarnas Facebook grupp
- ☐ Muu, mikä? Något annat, vad?

**13. Mielestäni KULPS-palveluiden varaaminen on:
Jag upplever att bokningen av KULPS-tjänster är: ***

- ☐ Erittäin helppoa / Mycket lätt
- ☐ Helppoa / Lätt
- ☐ Vaikeaa / Svårt
- ☐ Erittäin vaikeaa / Mycket svårt

**14. Mielestäni KULPS-tarjonta on riittävän monipuolinen:
Jag upplever KULPS-innehållet tillräckligt mångsidigt: ***

- ☐ Täysin samaa mieltä / Håller helt med
- ☐ Samaa mieltä / Håller med
- ☐ Eri mieltä / Håller inte med
- ☐ Täysin eri mieltä / Helt av annan åsikt

15. Syksystä 2017 KULPS-kulttuuripolun sisällöt jaettiin kahteen luokkaan: Kerran lukuvuodessa ja Mielin määrin -kohteisiin. Kerran lukuvuodessa -kohteita voi nimensä mukaisesti käyttää vain kerran lukuvuodessa, ku taas Mielin määrin -kohteita voi käyttää vapaasti ilman rajoituksia. Vaikuttaako tämä sinun kulttuuripolun käyttöön?

Hösten 2017 delades innehållet i KULPS-kulturstigen in i två kategorier: En gång per läsår -innehåll och Så ofta du vill -innehåll. En gång per läsår -innehållen kan besökas bara en gång per läsår, medan Så ofta du vill -innehållen kan besöks fritt utan begränsningar. Påverkar detta din användning av kulturstigen? *

- ☐ Kyllä, tästä johtuen käytän kulttuuripolkua vähemmän / Ja, jag använder kulturstigen mindre
- ☐ Ei, tämä ei vaikuta kulttuuripolun käyttöön / Nej, detta har inte inverkat på min användning av kulturstigen
- ☐ Kyllä, tästä johtuen käytän kulttuuripolkua enemmän / Ja, jag använder kulturstigen mera

16. Pandemia-aikana KULPS-tarjonta on muuttunut etä- ja ulkotoiminnaksi. Kaipaako jatkossakin tämänlaista sisältöä?

Under pandemin har KULPS utbudet ändrats till distans- och utomhusverksamhet. Önskar du också i framtiden den här typens innehåll?

- ☐ Kyllä kiitos lisää tällaista sisältöä / Ja tack, gärna mera av sådant här innehåll
- ☐ En osaa sanoa / Kan inte säga
- ☐ Ei kiitos, tulemme mieluummin fyysisesti paikan päälle / Nej tack, vi kommer häldre fysiskt på plats

17. Kuinka tyytyväinen olet näihin KULPS osa-alueisiin?

(1= En ole tyytyväinen 4= Olen todella tyytyväinen)

Hur nöjd är du med dessa KULPS delområden?

(1= Jag är inte nöjd 4= Jag är mycket nöjd) *

	1	2	3	4
Kulttuuripolun sisällöt / Kulturstigens innehåll *	☐	☐	☐	☐
Viestintä / Kommunikation *	☐	☐	☐	☐
Varauskäytännöt / Bokningssystemet *	☐	☐	☐	☐

**18. Sana on vapaa. Tähän voit kirjoittaa terveisiä tai antaa palautetta!
Ordet är ditt. Här kan du skriva hälsningar eller ge feedback!**

500 merkkiä jäljellä

19. Olisitko halukas keskustelemaan aiheesta lisää 15 minuutin etä-yksilöhaastattelussa sinulle sopivana ajankohtana? Haastattelu käsitellään nimettömänä ja osallistujan tiedot eivät tule esiin tutkimusraportissa.

Skulle du vara villig att diskutera mera om KULPS under en 15 minuter lång individuell distansintervju, som ordnas vid ett tillfälle som passar dig? Intervjun kommer att behandlas som anonym och information om intervjudeltagaren återspeglas inte i forskningsresultaten. *

- ☐ Kyllä / Ja
- ☐ Ei kiitos/ Nej tack

**20. Kiitos, että olet osoittanut kiinnostuksesi osallistu yksilöhaastatteluun! Jätäthän yhteystietosi mahdollista yhteydenottoa varten. Haastatteluun osallistumista varten jättämäsi yhteystiedot eivät ole yhdistettävissä tämän kyselyn vastauksiin.
Tietoja käsitellään GDPR-säännösten mukaisesti.**

Tack för att du visat intresse för att delta i den individuella intervjun! Vi ber dig lämna dina kontaktuppgifter, så att vi eventuell kan kontakt dig. Kontaktuppgifterna du ger för att kunna delta i intervjun är inte sammankopplade med svaren i den här enkäten. Kontaktuppgifterna kommer att behandlas enligt den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR).

Nimi / Namn *

Kolun nimi /
Skolans namn
*

Sähköpostiosoite / E-postadress *

21. Haluaisitko osallistua tuotelahjakassi arvontaan?

Arvomme kaikkien vastanneiden kesken 5 kpl kuvan mukaista tuotelahjakassia.

Vill du delta i utlottningen av produktpåsar?

Vi lottar ut 5 st. produktpåsar bland alla de som svarat på enkäten. *

- ☐ Kyllä / Ja
- ☐ Ei kiitos / Nej tack

22. Jätäthän yhteystietosi arvontaa varten.

Arvontaan osallistumista varten jättämäsi yhteystiedot eivät ole yhdistettävissä tämän kyselyn vastauksiin.

Vänligen lämna dina kontaktuppgifter för lotteriet.

Kontaktuppgifterna du ger för att delta i lotteriet är inte sammankopplade med svaren i den här undersökningen.

Nimi / Namn *

Sähköpostiosoite / E-postadress *